

ELTE EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

KÉPZÉSI PROGRAM

III/B. KÖTET

OSZTATLAN KÉPZÉS

1. jogász osztatlan szak	3
2. osztatlan tanári képzés	8
TANÁRSZAKOK OSZTATLAN KÉPZÉSBEN (KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK).....	24
1. angol nyelv és kultúra tanára	25
2. biológiatestnevelő tanár	33
3. bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára	40
4. ének-zene tanár	47
5. fizikatanár	58
6. földrajztanár	66
7. francia nyelv és kultúra tanára.....	75
8. gyógytestnevelő tanár.....	82
9. holland nyelv és kultúra tanára	89
10. horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára.....	97
11. informatikatanár (digitális kultúra tanára)	104
12. japán nyelv és kultúra tanára.....	115
13. kémiatanár	122
14. kínai nyelv és kultúra tanára	132
15. könyvtárostanár.....	139
16. latin nyelv és kultúra tanára.....	148
17. lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára.....	155
18. magyar nyelv és irodalom szakos tanár	162
19. matematikatanár	171
20. mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár	183
21. német nyelv és kultúra tanára	190
22. német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára.....	199
23. olasz nyelv és kultúra tanára.....	209
24. orosz nyelv és kultúra tanára.....	216
25. portugál nyelv és kultúra tanára.....	222
26. román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára	229
27. spanyol nyelv és kultúra tanár	236
28. szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára.....	243
29. szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára	250
30. szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára	257
31. technika- és tervezés-tanár	264
32. természettudomány-környezettan szakos tanár.....	277
33. testnevelő tanár.....	287
34. történelemtanár	296
35. ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára	306
36. vizuáliskultúra-tanár.....	313

1. JOGÁSZ OSZTATLAN SZAK

Állam- és Jogtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: jogász (Law)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles jogász
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Jurist
- Az oklevél doktori cím (dr. jur.) használatára jogosít.

3. Képzési terület: jogi

4. A képzési idő félévekben: 10 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 300 kredit

- a szak orientációja: kiemelten elmélet-igényes (70-80 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 15 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 380/0421

7. A mesterképzési szak képzési célja, az általános és a szakmai kompetenciák :

A képzés célja jogász képzettségű szakemberek képzése, akik az állam- és jogtudomány, valamint a jogász tevékenységekhez kapcsolódó más társadalomtudományok alapjainak birtokában, a jogrendszer főbb jogterületeinek és jogintézményeinek, az állam működésének, a jogalkotás és a jogalkalmazás módszereinek ismeretében, korszerű szakismereteikre és jogász műveltségükre tekintettel alkalmasak az állami és magánszférában jogász tevékenységre, gyakorlati tapasztalatok megszerzésével, szakmai továbbképzéssel a jogi szakvizsgálóhoz kötött munkakörök betöltésére. Részt tudnak venni a nemzetközi- és különösen az európai térben a gazdasági, társadalmi, államközi és civil szféra problémáinak megoldásában és szervezésében. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A jogász

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.

- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemzőit.
- Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírósági, bírósági döntéseket.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
- Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
- Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.
- Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.
- Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemzőit.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Képes idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására.
- Képes idegen nyelvű és az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra.
- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.

- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.
- Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
- Érzékeln képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.
- Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.
- Alkalmos a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- Képes az állami és magánszervezetek irányításában való közreműködésre.
- Képes az önkormányzati, öngazgatási, közhasznúsági és magánigazgatási viszonyok közötti eligazodásra.
- Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.
- Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.
- Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.
- Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.
- Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére.
- Képes egy szakmai közösség munkájának irányítására.

c) attitűdje

- Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre.
- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- Elkötelezett a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.
- Elkötelezett a jogsegély, a pro bono jogász munka, közérdekű kötelezettségvállalás és a civil aktivitásban való részvétel mellett.
- Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogász munka iránt.
- Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

8. A mesterképzés jellemzői:

8.1. Szakmai jellemzők

- 8.1.1.** A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül
- a képzéshez kapcsolódó társadalomtudományi alapismeretek: 70-110 kredit, amelyből általános értelmiségi hivatást szolgáló, a társadalomtudományi műveltséget megalapozó ismeretek (jogászi etika, jogi információtechnológia és adatbáziskezelés, valamint sajátos idegen szaknyelvi ismeretek) 25-40 kredit;
 - jogelmélet és jogtörténet (propedeutikai, jog- és állambölcseleti, jogszociológiai, magyar és egyetemes állam- és jogtörténeti, római jogi) 50-70 kredit;
 - jogász szakterület-specifikus szakmai ismeretek [ágazati állam- és jogtudományok főbb területei: magánjog (polgári jog, kereskedelmi jog, munkajog), államtudomány, közjog (alkotmányjog, közigazgatási jog, pénzügyi jog), büntetőjog, valamint nemzetközi és európai jog, nemzetközi magánjog, a környezetjog, szakterületi eljárásjog, összehasonlító jog] 115-150 kredit;
 - az alapvető szakmai ismeretekhez kapcsolódó választható ismeretkörök (jogintézmények és működésük, a jogászi érvelés és a joggyakorlat, a jogintézmények gazdasági, társadalmi, politikai, kulturális környezete és kapcsolatrendszerének elemzése, a jog alkalmazása és jogalkotás) 35-50 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott, a jogalkalmazói és jogalkotói készség kialakítását elősegítő legalább kétszer három hetes vagy hat hetes egybefüggő igazságszolgáltatási, közigazgatási vagy egyéb jogalkalmazási szakmai gyakorlat.

2. OSZTATLAN TANÁRI KÉPZÉS

Tanárképző Központ

A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. A mesterképzési szak megnevezése: a Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott szakmegnevezés

2. A tanárképzésben szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szakos tanár [kétszakos tanárképzésben a két tanári szakképzettségre utaló megjelöléssel];
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of

Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben és a mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

4.1. Az 1. § a) pontjában foglalt osztatlan képzésben – a kétszakos zeneművésztanár képzés kivételével – 10 félév, 300 kredit, amelyen belül:

a) a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit;

b) a szabadon választható tárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit,

c) a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke

ca) kétszakos képzésben

caa) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárképzésben tanári szakképzettségenként – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, a 3. melléklet A) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben, valamint B) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben meghatározottak szerint –

cab) az 5. melléklet szerinti zenetanár képzésben hangszeres szakirányonként – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, az 5. melléklet A) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.4. pontjában meghatározottak szerint – 105 kredit.

cb) Az 1. § a) pontja szerinti kétszakos zeneművésztanár képzésben az 5. melléklet A) MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.3. pontjában meghatározott szakirányok párosításával a képzési idő 12 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 360 kredit, amelyen belül a művészeti ismeretek aránya 270 kredit.

cc)

- cd) A 4. melléklet szerinti szakmai és az 5. melléklet szerinti művészeti tanárképzésben a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke egyszakos képzésben – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével – legfeljebb 210 kredit.
- ce) a Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján az 1/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak szerinti közismereti tanárszakon osztott képzésben tanári mesterszakon
- cea) a tanárszak választásához megfelelő alapfokozat és szakképzettség birtokában a képzési idő 2 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60 kredit, amelyből a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 10 kredit az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok 2 kreditjével, továbbá a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat 2 kredit és a köznevelési intézményben megszervezett legalább hat hét időtartamú összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 10 kredit; a felsőoktatási intézmény belső szabályzata alapján további 10 kredit a szakterületi ismeretek, illetve a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek bővítésére fordítható,
- ceb) tanárszak választásához részben megfelelő alapfokozat és szakképzettség birtokában a képzési idő 3 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 90 kredit, amelyből a szakterületi ismeretek kreditértéke 30 kredit, a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 10 kredit az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok 2 kreditjével, továbbá a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat 2 kredit és a köznevelési intézményben megszervezett legalább hat hét időtartamú összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 10 kredit; a felsőoktatási intézmény belső szabályzata alapján további 10 kredit a szakterületi ismeretek, illetve a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek bővítésére fordítható,
- cec) a cea) és a ceb) alponttól eltérően a természettudomány-környezettan szakos tanár tanárszakon alapfokozat és szakképzettség birtokában a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma legalább 120 kredit, amelyből az 1. melléklet 4. pont 4.1.2. alpont a) pontja szerinti pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeret legfeljebb 28 kredit, a tanárszak szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével – legfeljebb 90 kredit; az alapképzésben és az Nftv. 39. § (4a) és (4b) bekezdése szerint felvett tanárszakon tanulmányokat folytató hallgatónak legalább 20 kreditet fel kell venni az alapképzés szakterülete szerinti osztatlan tanárszak szakterületi vagy pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismereteiből; a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett összefüggő gyakorlat kreditértéke – a portfólió 2 kreditjével – 10 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-

pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, a szakterületi ismeretek tekintetében a szinergia alapján a biológia ismeretek, a fizikai ismeretek és a kémia ismeretek aránya azonos;

d) A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és c) pontja szerinti tanári felkészítés szakképzettségi elem kreditértéke a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával 90 kredit.

4.1.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint a tanárszak szerinti szakterületi tudást, képességeket, attitűdöt (viszonyulást), valamint a tanári szakképzettséghez vezető szakterületek és a sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretköreit e rendelet 3–6. melléklete határozza meg.

4.1.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint a tanári szakképzettség tanári felkészítés elemében

a) a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek minimális kreditértéke 28 kredit, ebből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke legalább 2 kredit;

b) a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke tanárszakonként 12–12 kredit, ebből

ba) a tanárszak szerinti sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök kreditértéke 8 kredit,

bb) az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat 2 kredit,

bc) a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat a tanárszak szerinti képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak alapján 2 kredit;

c) az iskolai gyakorlatok a 4/A. § szerint a teljes tanárképzést átfogó, az 1–10. félévben végzett iskolai gyakorlat, amelynek kreditértéke 38 kredit. A gyakorlati rendszer részei:

ca) pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok:

félévente szervezett gyakorlat elsődlegesen az 1–3. félévben, amelynek részeként legfeljebb egy gyakorlat legfeljebb a 7. félévig is elvégezhető, összesen 6 kredit értékben a képzéssel párhuzamosan folyó, különböző típusú partnerintézményekben, saját szakpárjaihoz is tartozó órákon, foglalkozásokon, a tanári mesterségre felkészítő órákon és iskolai programokon végzett, az ajánlott tantervben meghatározottak szerinti társas gyakorlatok a pedagógiai és pszichológiai szakterületek oktatóinak vezetésével, kurzushoz kapcsolódva;

cb) tanítási gyakorlatok:

a 3–9. félévben 12 kredit értékben félévente a képzéssel párhuzamosan, iskolában végzett tanítási gyakorlatok a szakmódszertani szakterületek támogatásával:

- partnerintézményben a 3–7. félévben végzett csoportos vagy egyéni tanítási gyakorlatok,
- gyakorlóintézményben vagy erre felkészült partnerintézményben végzett szaktárgyi tanítási gyakorlat a 8–9. félévben legalább 2, legfeljebb 4 kredit értékben;

cc) összefüggő egyéni iskolai gyakorlat:

a 10. félévben, 20 kredit értékben partneriskolában, szakos mentortanár, és ha a jelölt szakpárjának csak az egyik szakja egyezik a mentoráéval, akkor a másik szakján konzu-

lens, mentor támogatásával végzett féléves összefüggő egyéni iskolai gyakorlat, amelyet a pedagógiai és pszichológiai, valamint a szakmódszertani szakterületek oktatói kísérő szemináriumok keretében támogatnak. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.

4.2. Az 1. § b) pontjában foglalt osztott képzésben szakmai tanárszakon és művészeti tanárszakon a képzési idő 2–4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60–120 kredit.

a) Szakmai tanárszakon:

aa) 90 kredites képzésben a képzési idő – a gyógypedagógia-tanárszakot és a konduktortanár szakot kivéve – 3 félév, a szakterületi elem legalább 20 kredit, a tanári felkészítés legfeljebb 70 kredit, azzal, hogy a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett összefüggő legalább hathetes gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 10 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke legalább 12 kredit, a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit;

ab)

ac) a gyógypedagógia-tanárszakon, a konduktortanár szakon a 90 kredites képzésben képzési idő 3 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 40 kredit azzal, hogy a köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.

b) Művészeti tanárszakon:

120 kredites képzésben a képzési idő 4 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit azzal, hogy a köznevelési, szakképző intézményben vagy felnőttképzési tevékenységet folytató intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.

4.3. Az 1. § c) pontja szerinti nem tanári mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan és mesterfokozatot követő képzésben tanári mesterszakon

4.3.1. a 4.3.2. alpont kivételével a képzési idő 2 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60 kredit; a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 10 kredit az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok 2 kreditjével, továbbá a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat 2 kredit, a köznevelési intézményben megszervezett legalább hat hét időtartamú összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 10 kredit; a felsőoktatási intézmény belső szabályzata alapján további 10 kredit a szakterületi ismeretek, illetve a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek bővítésére fordítható;

4.3.2. a finn nyelv és kultúra tanára, a magyar mint idegen nyelv tanára, a filozófiatanár, a művészettörténet-tanár, a honvédelmi alapismeretek tanára, a táncművésztanár, továbbá azon nem tanári osztatlan mesterképzési szakot követően felvett design- és vizuálművészet-tanár, képző-

művésztanár, színházművészeti tanár, filmművészeti tanár, zeneművésztanár, egészségügyi tanár, pedagógiatanár, szociális ismeretek tanára, mérnökstanár, közgazdászstanár, agrármérnökstanár tanárszakon, amelyen csak a szakterülete szerinti nem tanári mesterképzési szakra épülően szerezhető tanári szakképzettség valamennyi tanulmányi és vizsgakövetelményének teljesítésével teljesül a szakterületi elem; a pedagógia, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit, a köznevelési intézményben megszervezett összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 20 kredit.

4.4. Újabb oklevelet adó tanárképzésben

4.4.1. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve a mesterfokozatú tanári, a főiskolai szintű vagy alapfokozatú gyógypedagógus vagy gyógypedagógia-tanár szakképzettséget vagy tanító vagy szakoktató szakképzettséget vagy az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű pedagógia szakos nevelő szakképzettséget vagy az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve alapfokozatú vagy mesterfokozatú szociálpedagógus szakképzettséget követően újabb, tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben – a 4/B. §-ban foglaltakra is figyelemmel – a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 120 kredit.

a) Tanárszakon a szakterületi ismeret – a 4/B. §-ban meghatározott, a kémiatanár, a biológiatanár, a fizikatanár a földrajztanár szakon folytatott tanulmányok kivételével – 100 kredit és a tanári felkészítés 20 kredit. A 4/B. § szerinti tanárszakon az újabb oklevelet adó képzésben a szakterületi ismeret 70 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, szakdolgozatként a portfólió elkészítése legalább 2 kredit.

b) Tanító szakon szerzett oklevéllel tanárszakon a szakterületi elem 90 kredit, a tanári felkészítés 30 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió kreditértékével) 20 kredit.

c) Szakoktató szakképzettség birtokában szakmai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló mesterképzésben a szakmai tanárszakon a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 15 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat 20 kredit, a portfólió kreditértéke 2 kredit.

d) Gyógytestnevelő tanár szakképzettség csak testnevelőtanár szakképzettség birtokában szerezhető.

4.4.2. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti 4/C. § (3) és (4) bekezdésben meghatározott főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően a mesterfokozatú tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben a képzési idő 2 félév 60 kredit, amelyben a szakterületi (szaktudományos)

ismeret 45 kredit, a tanári felkészítés 15 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret kreditértéke 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, továbbá a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió 2 kredit.

4.5. A felsőoktatásért felelős miniszter – a köznevelésért felelős miniszter előzetes véleménye alapján – közleményben közzéteszi azoknak a közismereti tanárszakoknak a körét, amelyek a 4.4.1. pont a) alpontjától eltérően megszervezhetőek.

4.6. A 4.5. alpont szerinti újabb oklevelet adó tanárszakon a képzési idő 3 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 90 kredit, a szakterületi ismeret – a 4/B. §-ban meghatározott, a kémia-tanár, a biológiatanár, a fizikatanár, a földrajztanár szakon folytatott tanulmányok kivételével – 80 kredit, a szakmódszertani ismeretek kreditértéke 6 kredit, a képzéssel párhuzamosan folyó iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, a szakdolgozatként a portfólió elkészítése legalább 2 kredit.

5. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 145/0114

6. A szak orientációja: kiegyensúlyozott (40–60 százalék)

7. Az elsajátítandó tanári kompetenciák:

7.1. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott tanári felkészítés tekintetében a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

7.2. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott, a tanárszak szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) kompetenciák tekintetében – a Nemzeti alaptanterv tanulási területei alapján – a 3–6. mellékletben meghatározott tanárszakokon megszerezhető tudás, képesség, attitűd.

7.3. Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az adott tanári szakképzettségekhez és az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátítását, készségek, képességek, attitűdök fejlődését, az autonómia és a felelősségvállalás saját pedagógusszerepen át történő értelmezését és tudatosítását, valamint ezek gyakorlását és alkalmazását. Az iskolai gyakorlatokon a hallgatók megismerik a munkahely világát (az iskolai életet, a pedagógusokkal, a szülőkkel való kommunikációt), a szaktanár tanórai és tanórán kívüli tevékenységeit, a tanulókkal való egyéni foglalkozást, együttműködést, a tanítási, tanulási, nevelési folyamatokkal összefüggő tanári feladatokat, és alapjártasságokat szereznek ezekkel kapcsolatban.

7.4. Az 5. melléklet szerinti zenetanár szak hangszeres és énekes zenetanár szakirányain a zenetanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei magukban foglalhatják az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának a követelmények és tantervi programban meghatározott, az adott zenetanári szakhoz tartozó tanszak további, legalább egy tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismereteket.

8.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:

9.1. Az anyanyelvi ismeretek, kritérium jellegű követelményként, magukban foglalják az anyanyelvi (gyakorlati kommunikációs, beszédtechnikai, retorikai, helyesírási) készségek fejlesztését és a nyelvi attitűdöt alakító, értelmező ismereteket.

9.2. Két tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben – a szakterületi tanulmányok részeként egy szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.

9.3. Az 1. § a)–d) pontja szerinti tanárképzésben a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Az 1. § b)–d) pontja szerinti tanári mesterszakokon a portfólió a záróvizsga szakdolgozati eleme.

9.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott szakképzettségi elemekhez összegyűjtendő kredit, amely teljesíthető a 4. pont 4.1.2. alpont c) pont ca) és cb) alpontjában meghatározott, a 2. melléklet 2. pont 2.2.3. alpont a) és b) pontja szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató köznevelési intézményben szervezett gyakorlaton is.

9.5. Az 1. § a) pontja szerinti tanárképzésben a Korm. rendelet 5. § (5) bekezdése alapján teljesített krediteket be kell számítani.

9.6. * Az 1–5. melléklet tanárszakjain – a 3. melléklet idegennyelv-tanulási terület tanárszakjait kivéve – a felsőoktatási intézmény az adott tanárszakon szerezhető tanári szakképzettség gyakorlásához szükséges idegen szaknyelvi ismeretek oktatását a szak tantervében meghatározott tartalomalapú nyelvoktatás során biztosítja. A 3. melléklet idegen nyelv tanulási terület tanárszakjain a tanult idegen nyelv szempontjából az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról szóló 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú melléklet 4. pontja szerinti felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI

1. A tanárképzésben megszerezhető tanári tudás, készségek, képességek:

1.1. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén:

1.1.1. Tudás

A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplináris szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, illetve az alaptörvénybe foglalt értékrendszerről. A tanár ismeretekkel rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetség gondozás és a teljes körű egészségfejlesztés módszereiről.

Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokkal. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van szaktárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. Ismeri az online környezet kockázatait különös tekintettel a mentális és fizikai egészséget, az adatbiztonságot és figyelemmel van az értékeket fenyegető veszélyekre, az online zaklatásra és más agresszióformákra, továbbá az internethasználatot kísérő függőségekre, viselkedésformák alakulására.

1.1.2. Képességek

A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

1.1.3. Attitűd (viszonyulás)

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

1.2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén:

1.2.1. Tudás

A szakképzett tanár megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

1.2.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, erősíteni helyi, regionális, nemzeti és európai identitásukat. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

1.2.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál. Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására. Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

1.3. A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén:

1.3.1. Tudás

A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

1.3.2. Képességek

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

1.3.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

1.4. A pedagógiai folyamat tervezése területén

1.4.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét. Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot. Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az érték közvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelés és a szakképzés mint állami közszolgálat jelentőségével, a pedagógiai tevékenységnek a jövő generációin keresztül a nemzet sorsára gyakorolt hatásával. A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására.

1.4.2. Képességek

A szakképzett tanár a tervezés során rendszerszemléletű megközelítésre képes. Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv). Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is. Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára). Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni. Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

1.4.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

1.5. A tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

1.5.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit

is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

1.5.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására. Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban, és a felnőttoktatás keretében is. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

1.5.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást. Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit. Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében. Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulókkal kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítását.

1.6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

1.6.1. Tudás

A szakképzett tanár az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik. Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket. A szakképzett tanár ismeri a technológia alapú értékelés módszereit.

1.6.2. Képességek

A szakképzett tanár képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására, tisztában van a korrekt értékelés hatásával és jelentőségével. Képes az adatbiztonságot szem előtt tartva kezelni és elemezni tanulók értékelési eredményeit. Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.

1.6.3. Attitűd (viszonyulás):

Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

1.7. A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

1.7.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól, a kommunikáció és együttműködések offline és online lehetőségeiről. Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

1.7.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával online platformokon keresztül is. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes kutatási módszerek használatára.

1.7.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra. Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségé-

nek fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

1.8. Az autonómia és a felelősségvállalás területén:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

2. A mesterfokozat és a tanárszak meghatározó ismeretkörei:

2.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében a szakterületi (szaktudományos, művészeti) képzés magában foglalja

- a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei-nevelési céljai által meghatározott, a nevelés-oktatás tartalmi, szemléleti alapjainak, valamint a műveltségkép, a tudás és tanulás, illetve a tudásépítés értelmezésének alapismereteit,
- a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti tantárgynak megfelelő tudományág(ak), műveltségi (tanulási) területek, művészeti területek ismeretelméleti alapjainak, történetének megismerési sajátosságainak, belső struktúrájának és terminológiájának más tantárgyakkal, műveltségi területekkel való összefüggéseinek és kölcsönhatásainak ismereteit, a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztési feladatait, a köznevelés, illetve szakképzés tartalmi szabályozásában meghatározott ismeretek körének a tanári feladat minőségi ellátásához szükséges ismereteit, az adott tanári szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy által közvetített tudás sajátosságait, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségeit.

2.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében

2.2.1. A pedagógiai és a pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés magában foglalja a pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak elméleti alapjait, az ember- és gyermekismeret alapozását, a személyiségfejlődés életkori és egyéni sajátosságainak ismeretét, a tanulók megismerésének eszközeit és módszereit, a tanítás tudományos megalapozását, a személyiségfejlesztés, a képességfejlesztés elméleti és gyakorlati ismereteit, a tanulói csoportok jellemzőit, a tanári feladatok megismerését, a tanári szerep dimenzióit, a tanulási-tanítási folyamat tervezésének, szervezésének, értékelésének, a köznevelési rendszer működésének ismereteit, a neveléstudomány kutatási módszereit,

a szakmai ismeretszerzés módjait, a szakmai önreflexió kifejlesztését, a szakmai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását, a kommunikációs készségek fejlesztését, az infokommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségeit az oktatásban és a tanulásban.

2.2.2. A szakmódszertani képzés magában foglalja a szaktudományok társadalmi hasznosulásának, a köznevelésben, szakképzésben való hatékony, eredményes felhasználásának elméleti, tartalmi és gyakorlati eszközeit, amelyek lehetővé teszik a tartalmi követelményekben meghatározott feladatok és értékek, fejlesztési területek, nevelési célok, valamint az egész életen át való tanulóshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A szakmódszertani képzés magában foglalja továbbá a tanárszak szerinti műveltségi (tanulási) terület, a szaktárgy tartalmi, elméleti témaköreit, a tananyag-struktúra ismeretét, a szaktárgy tanításának sajátos módszereit, eszközeit, mérési és értékelési eljárásait, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségeit és módszereit, valamint a tananyag gyakorlati alkalmazásának módjait, az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező ismeretköröket, valamint az iskolai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását.

2.2.3. Az iskolai gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerében az egyes gyakorlattípusok egymásra épülnek, egymással koherens módon összekapcsolódnak, a hallgatók a gyakorlatok során az adott szakképzettségekkel is összefüggő tanári szerepekkel kapcsolatos, egyre komplexebb feladatokat, tevékenységeket végeznek. A hallgatók a gyakorlatok során megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas és egyéni gyakorlatok formájában; végül önállóan, komplex módon szaktárgyi tanítási és tanórán kívüli tanítási-nevelési tevékenységeket végeznek a tanári szerepekhez kapcsolódva. A gyakorlatok komplex rendszere lehetőséget teremt a szaktárgyi, szakmódszertani és pedagógiai, pszichológiai támogatás révén az adott tanári szakképzettségekkel összefüggő tanári szerepek komplex értelmezésére és mindezek tudatosítására. Az a) és b) pont szerinti gyakorlatot legalább egy félévben hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató köznevelési intézményben kell megszervezni.

a) A pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók tanári nézőpontból megfigyeljék az iskola világát, megfigyeljék az intézményi környezetet, infrastruktúrát, különböző iskolatípusokban tanórákon, illetve tanórán kívüli foglalkozásokon, iskolai rendezvényeken gyűjtsenek tapasztalatokat az iskola mint szervezet, mint munkahely működéséről, a visszajelzések alapján képet formáljanak saját pályaalkalmasságukról.

b) A tanítási gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre szakmódszertanos, pedagógia-, pszichológiaoktató, vezetőtanár, mentortanár támogatásával, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalatszerzés a tanulók

nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; mindkét szakhoz kapcsolódóan szaktárgyi csoportos hospitálásokkal, tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások tartása. Valamint cél, hogy a hallgatónak szaktárgyon túl is transzferálható tudása legyen a tanulási folyamatokról, azok működéséről és irányításáról. A szaktárgyi tanítási gyakorlat célja, hogy a hallgatók önállóan részt vállaljanak a megelőző gyakorlatokon megismert, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó feladatokból, újabb egyéni és társas tapasztalatokat szerezzenek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből. A szaktárgyi tanítási gyakorlatok új, kibővült célja szaktárgyi órák, foglalkozások önálló tartása (vezetőtanári támogatással), a tanítási folyamatok tudatos tervezésének a megtapasztalása.

- c) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat részei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtapasztalása. A gyakorlathoz kapcsolódik a gyakorlatot kísérő pedagógiai-pszichológiai és szakos szemináriumok teljesítése.

TANÁRSZAKOK OSZTATLAN KÉPZÉSBE (KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK)

1. ANGOL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles angol nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of English Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, az angol nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az angol nyelv és kultúra tanára szakképzettség szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a különböző nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, az angol nyelvű, nem pedagógiai céllal írt szakmai dokumentumokat.
- Ismeri a különböző pedagógiai módszerek és a tanulók értékelésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van az angol nyelv ismeretének szerepével és az általa nyújtott lehetőségekkel a tanulók személyiségfejlődésében és életében.

b) képességei

- Képes osztálytermi gyakorlatát az egyéni különbségek figyelembevételével kialakítani.
- Képes a különböző nyelvtanítási módszereket tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.

- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Képes a pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan elemezni, értékelni.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy sajátos nevelési igényű, a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és differenciáltan oktatni, nevelni.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy tanítványait minél jobban megismerje, problémáikra érzékenyen és egyéni sajátosságaiknak megfelelően reagáljon.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoportdinamika elméleti alapjait és kutatásának eredményeit, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Átlátja a különböző nyelvtanulás-szervezési formák előnyeit és kihívásait.

b) képességei

- Képes ismereteit a tanulói csoportok és közösségek kialakításánál és hatékony működtetésénél alkalmazni az osztályteremben és a virtuális térben egyaránt.
- Képes az idegen nyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók társadalmi és csoportos helyzetét és lehetőségeit az angol nyelv tanulása, illetve használata terén.
- Tudatosan épít a kooperatív és reflektív tanulási technikák alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja a toleranciára és nyitottságra nevelést mind a tanulói csoportok, az iskola a társadalom és az angol nyelvet használó kultúrák és egyének tekintetében.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

az angol nyelvtudás, nyelvhasználat terén

- Legalább C1 szintű, használható angol nyelvtudással és magas szintű interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit.
- Ismeri az általa tanított és legalább még egy angol nyelvváltozat fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri az angol mint globális közvetítőnyelv szerepét és a különböző nyelvterületeken betöltött funkcióját.

A kultúrák közvetítése terén

- Ismeri az angol nyelvű kultúrák elterjedtségét és sokszínűségét.
- Ismeri több angol nyelvű kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.

Szakmódszertani tudás terén

- Ismeri a nyelvészet és alkalmazott nyelvészet releváns területeinek alapvető kérdéseit (különösen a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, a szociolingvisztika, a pszicholingvisztika, a pragmatika, a fordítástudomány ismereteit); képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát. Képes a diákok angol nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

b) képességei

- Képes hatékonyan alkalmazni a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit.
- Képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során ismereteit helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes rugalmasan alkalmazkodni a különböző nyelvi és kulturális háttérű nyelvhasználókkal folytatott kommunikáció változó követelményeihez.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre, az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.

- Képes a kortárs irodalmi műveket és az angol nyelvű kultúrák egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes elméleti ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti angol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagokról.
- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoporthoz sajátosságait.

b) képességei

- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-felfedező és megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák szakmai tudására és tapasztalatára épülő kiválasztására és hatékony megvalósítására.
- Képes különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagok összeállítására, alkalmazására.
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tananyagot és annak közvetítését az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a különböző motiváció-elméletek alapjait, a tanulási motiváció fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Ismeri az angol nyelv tanulásának és használatának tanórán, iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét és sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat értően elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes tanulóinak segítséget nyújtani abban, hogy azok hatékonyan használják fel az iskolán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes tanulóival és kollégáival kooperálva az egyre bővülő angoltanulási lehetőségek feltárására és tanórán történő felhasználására.

c) attitűdje

- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének és értékelésének elméletét, gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket,
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit, ezekre érdemben, támogató módon reflektál.
- Reálisan ítéli meg az értékelés különböző formáinak szerepét a tanulók fejlődésében, képességeik fejlesztésében.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni.
- Képes és motivált saját szakmai fejlődését megtervezni és megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag és nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más idegen nyelveket illetve szaktárgyakat idegen nyelven tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, intézményekkel és szervezetekkel.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére.

- Képes tudatosan követni saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására.
- Képes és felkészült szakmai tevékenységének folyamatos fejlesztésére.
- Képes nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Képes az angol nyelven megtalálható információforrások megtalálására, azok értelmezésére és alkalmazására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Törekszik nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 90 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az angol nyelv és kultúra további szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 24–51 kredit

- Angol nyelvi kompetenciák fejlesztése (minimum 12 kredit): beszédkésztség-fejlesztés; beszédértés-fejlesztés; olvasáskészség-fejlesztés; fogalmazáskészség-fejlesztés; kiejtés; nyelvtani gyakorlatok; fordítási gyakorlatok
- Nyelvészeti, irodalmi, kulturális, történelmi és országismereti alapismeretek (minimum 12 kredit).

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 48–75 kredit

- Szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (minimum 12 kredit): prezentációs készségek, képességek fejlesztése; tudományos írás; nyelvi tudatosság, folyamatos szókincsfejlesztés.
- Az általános iskolai, középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák (minimum 12 kredit): egyéni nyelvtanulói különbségek kezelése; nyelvsajátítás; tesztkészítés és értékelés; nyelvtechnológia az osztályteremben, differenciálás; a szókincsfejlesztés módszerei.

- Angol nyelvű népek irodalma, történelme és kultúrája (minimum 12 kredit): például, brit irodalomtörténet; amerikai irodalomtörténet; modern brit kultúra; amerikai popkultúra; irodalom és vizuális kultúraelmélet; a brit és az amerikai irodalom és kultúra tanításának beilleszthetősége a köznevelésbe; más angol nyelvű kultúrák
- Nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek (minimum 12 kredit): például, szintaxis és morfológia; szemantika és pragmatika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek; szociolingvisztika.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az angol nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, hazai kulturális értékek közvetítése.
- Az angol nyelv tanításának szakmódszertana angol nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés az angolórán, az angolóra elemzése és az arra való reflektálás, munkaformák ismerete, IKT-eszközök alkalmazási lehetőségei, WEB 2.0 alkalmazások ismerete.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat angol nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat angol nyelven: 2 kredit.

2. BIOLÓGIATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles biológiatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Biology

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a biológia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A biológiatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Tudja, hogy a biológia tantárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a biológiában használt fogalmak kialakulásának, kialakításának életkori és a képességszinteknek megfelelő sajátosságait.
- Tisztában van a biológia tanítása során fejlesztendő kompetenciákkal.

b) képességei

- Képes a biológiatudomány régebbi és folyamatosan megújuló ismereteit az iskolán keresztül a társadalom felé kommunikálni, az egzakt természettudományos eredményeket megérteni, továbbá elemi és középszinten érthető formában tanítani.
- Képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, tudásszintjéhez igazodva magyarázatot adni az életmóddal, életvitellel, betegségekkel, a természeti környezet megőrzésével kapcsolatos biológiai problémákra és a mögöttes mechanizmusokra.
- Képes a társadalmi köztudatban megjelenő biológiai tartalmú áltudományos ismereteket természettudományos alapon cáfolni, és ezt az iskolán keresztül, közérthető formában a társadalom felé kommunikálni.

- Kezeli a biológia speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket. Képes a tanulók tévképzeteit felismerni, feltárni és megszüntetni.
- Kiválasztja a tanulás/tanítás folyamata során használható, a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszereket.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, racionális és mérlegelő gondolkodásmódra, érvelésre, természettudományos megközelítésre ösztönzi.
- Felismeri az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulókat, képes differenciált nevelésükre és tanításukra.

c) attitűdje

- Tudatos érték közvetítést vállal.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggondozást és pályaaorientációt.
- Kész a társadalmi köztudatban megjelenő biológiai tartalmú áltudományos nézeteket természettudományos alapon cáfolni, és törekszik arra, hogy ezt az iskolán keresztül közérthető formában a társadalom felé kommunikálja.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, a biológia kiegészítő ismereteit közvetítő biológia szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élet-hosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a biológia alapvető kutatási módszertanát és rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a biológia új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Tisztában van a biológia társadalomban betöltött szerepével, különösen az egészségnevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén.
- Átlátja a biológia tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a biológia tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Felkészült a biológiai tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
 - Képes a biológiában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
 - Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azok integrációjára.
 - Képes a biológia témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- c) attitűdje
- Megvan az igénye és képessége a biológia új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
 - Biológiai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.
 - Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre. Munkája során folyamatosan alkalmazza a modern pedagógiai módszereket.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a biológia tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes a biológiában tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a biológia tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja és használja a konkrét célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Azonosítja a biológia megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Birtokában van a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásnak.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a biológia speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Képes olyan pedagógiai módszereket választani és alkalmazni, melyek segítik a motivációt, a tanulók aktivitását, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a biológia tantárgy tanítása során használható különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatso-rokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a biológia tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos köznevelési szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a biológiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a munkájával kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a keresttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeum-pedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.
- A biológia és a biológia szakmódszertan témakörében mind szóban, mind írásban szak-szerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a biológia területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a biológia és a környezetvédelem etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy diplomás biológiatestként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje

- Megfelelő ágenciát mutat arra, hogy az iskola közösségében szemléletformáló, értékközvetítő szerepet vállaljon, elsősorban a természettudományos ismereteken alapuló személyes és közösségi döntések, különösen az egészségvédelem és a fenntarthatóság terén.
- Elkötelezett a biológia színvonalas tanítása, a tanulók biológiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom biológia iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tetelesen legalább az alábbi minimum kreditszámot kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a biológia érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Természettudományos alapismeretek: minimum 12 kredit

kötelező ismeretkörök:

- a biológia matematikai alapjai
- kémia
- integrált természettudomány

szakpártól függően kötelezően választható ismeretkörök:

- földtudományi alapok

- informatika
- a biológia fizikai alapjai

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 75 kredit

Szupraindividuális szerveződési szintekkel foglalkozó témacsoportok: minimum 32 kredit

- Az élővilág rendszerezése, fajismeret, taxonómia.
- Az állat- és növényfajok, társulások, ökoszisztémák földrajzi eloszlása.
- A természetvédelem és a fenntartható tájhasználat biológia alapjai, környezetvédelem.
- Az élővilág működésének ökológiai alapelvei és ökológiai modellek.
- Etológia.
- Az élővilág evolúciós folyamatainak általános és genetikai szabályai.

Infraindividuális szerveződési szintekkel foglalkozó témacsoportok: minimum 43 kredit

- Az élő szervezetek molekuláris- és sejtszintű szerveződése, működése és folyamatai.
- A gének, az öröklődés és az élőlények variációi.
- Az élővilág mikrobiális szervezeteinek működése, egymásra és környezetre gyakorolt kölcsönhatásai.
- A növényi szervezet felépítése, élettana és szabályozása.
- Az állati szervezet felépítése, élettana és szabályozása.
- Az emberi szervezet felépítése, működése, szabályozása és egészségtana.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A biológiatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

- A biológia tantárgy tanítási folyamata, a tervezés szintjei. A tanmenet és a tematikus tervezés. Óraterv, óravázlat, tábla (füzet) vázlat.
- A biológiatanítás hagyományos és innovatív tanulási környezete. A biológiatanítás tárgyi feltételei. A tankönyvek szerepe a biológiatanításban, értékelésük, kiválasztásuk kritériumai. A számítógép, a multimédiás eszközök, az információs és kommunikációs technika és az internet alkalmazása a biológia tanításában. Digitális tananyagfejlesztés, interaktív feladatlapok, munkalapok összeállítása.
- A biológia tanítása során alkalmazott órajellegek és óratípusok bemutatása, jellemzőik és szerepük. Az egyes óratípusokra történő felkészülés és a lebonyolítás sajátos módszertani aspektusai. A biológiaórák megfigyelésének és értékelésének szempontjai.
- A biológia tantárgyhoz kapcsolódó affektív célok, attitűdformálási lehetőségek. Az érdeklődés-felkeltés, motiválás lehetőségei, technikái és módszerei (játék, projektmódszer) a biológia tantárgy tanítása során.

- A biológia tantárgyhoz kapcsolódó ellenőrzési, mérési és értékelési módszerek, eszközök.
 - Az alapszerepek (így előadás, magyarázat, bemutatás/szemléltetés) és az aktív tanulás alkalmazása a biológia tantárgy oktatásában, a módszerek kiválasztásának kritériumai. Módszer-ekvivalencia és a módszertani szabadság kérdése. A tanulók közötti együttműködést fejlesztő módszerek (csoportmunka, kooperatív tanulási technikák) alkalmazása biológiaórán.
 - A tehetséggondozás lehetőségei, formái, módszerei biológiából, tanórán és tanórán kívül.
 - A gyakorlatközpontú biológiaoktatás eszközei és módszerei. Tanulói vizsgálatok terepen és az iskolai szaktanteremben, laboratóriumban. Biológiai szertár felszerelése, élősarok.
 - A biológia tantárgy speciális tartalmainak szerepe a tanulók környezet- és egészségtudatos magatartásának kialakításában. Környezeti és egészségnevelés a biológiaórákon kívül (pl. szakkörön, táborban, erdei iskolában, bemutatóhelyeken).
 - A biológiai feladatok összeállításának és megoldásának módszertana. Felkészítés tanulmányi versenyekre és a biológia érettségire, az érettségi szerkezete, a tételösszeállítás és a vizsgáztatás gyakorlata.
 - A természettudományos, illetve technikai kompetencia és a természettudományos gondolkodás fejlesztésének lehetőségei a biológia tantárgy keretében. A természettudományos kutatási módszerek használata, elsajátíttatása a tanulókkal. Összetettebb gyakorlati vizsgálatok alkalmazása a biológia oktatás során.
 - A biológia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kerettantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában. A természettudományok integrált szemléletű oktatása; a biológia, a kémia, a fizika és a földrajz kapcsolódási pontjai. Külső és a belső tantárgyi koncentráció, mint a jól alkalmazható, egységes tudás kialakulásának eszköze.
- b) A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban (2 kredit).
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a biológiaoktatásban a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Példák a digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerekre és oktatási segédanyagokra. Egyes oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning.
- c) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

3. BOLGÁR ÉS NEMZETISÉGI BOLGÁR NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Bulgarian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja:: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a bolgár nyelv, a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Ismeri a bolgár nyelv és a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgyak által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.

- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani. Képes a bolgár nyelv és a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály keretében is.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a bolgár nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a bolgár nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre bolgár nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti bolgár szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók bolgár nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmos a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmos arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Bulgária ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi bolgár nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: bolgár irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-bolgár irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi bolgárok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi bolgárok irodalma, a magyarországi bolgár nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

4. ÉNEK-ZENE TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ének-zene tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Classroom Music Teacher

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az ének-zene tantárgy tanítására, karvezetői felkészültség alapján az iskolai kórusmunka vezetésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az ének-zene tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismereteit és kompetenciáit az 5–12. évfolyamos korosztály zenei nevelésének, személyiségfejlesztésének szolgálatába tudja állítani.
- Tisztában van az ének-zene tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri az ének-zene tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a szakmai fogalomrendszerük fejlesztésében játszott szerepét.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik azokról a zenepedagógiai módszerekről, melyekkel a tanulók személyiségét az életkori sajátosságok figyelembevételével fejleszteni tudja.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a zenei tehetséggondozás módszereiről.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének módszereit.

- Ismeretekkel rendelkezik az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetség-gondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Összefüggéseiben értelmezi, hogy az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is.

b) képességei

- Képes az ének-zene tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
- Képes a zenei tehetség felismerésére és gondozására.
- Képes arra, hogy a tanulók alkotó és önkifejező tevékenységét irányítsa és a tananyaghoz kapcsolódóan teret adjon a kreatív alkotó tevékenységnek.
- Képes európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző és interpretáló, nyitott, kreatív ember nevelésére.
- A gyermek személyiségfejlődésében képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes az ének-zene tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Értékalapú, aktív befogadásra, alkotó- és önkifejező tevékenységre nevel.
- Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Elkötelezett a tanulócsoporthoz differenciált kezelésében, a felzárkóztatás és tehetséggondozás mellett, érzékeny a tanulók egyéni problémáira.
- Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Tudatában van annak, hogy a magyar népzene és népi kultúra értékeinek ismerete fontos szerepet tölt be nemzeti örökségünk és identitásunk ápolásában.
- Elkötelezett a nemzeti zenei értékek iránt.
- Törekszik az egyéni és csoportos zenei tehetség-gondozás feltételeinek biztosítására.
- Törekszik arra a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlatra, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.

- Törekszik a zenepedagógiai elvek – a Kodály-koncepció, továbbá más zenepedagógiai irányzatok – területén a hagyományőrzés, a modernizáció és adaptáció megvalósítására.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani számukra.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza az együttzenélés formáit, amelyek közösségformáló tevékenységeivel a szocializációs folyamatokat erősítik és toleranciára nevelnek.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a zene és zeneoktatás csapatépítő erejét, hatását a csoport és csoportfejlődés lehetőségeit.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a legújabb kooperatív tanuláson alapuló módszereket az ének-zene oktatás területén, valamint az interdiszciplináris nevelés lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Iskolai kórusvezetőként közreműködik a kórustagok közösség iránti elkötelezettségének kialakításában, ugyanakkor a felelős, aktív, egyéni szerepvállalásra nevel.
- A csoportos, gyakorlati jellegű órák szervezésével a társas zenélésen keresztül a rugalmasságot, empátiát és alkalmazkodó képességet, illetve a társas tevékenység és tanulás képességét fejleszti.
- Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Elkötelezett a közös zenei tevékenység hatékony fejlesztő ereje, a közösségépítés egyénre gyakorolt pozitív hatása, valamint a közösségen belül egymás elfogadásának fontossága mellett.
- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes zenei értékek iránt, tisztában van ezek felelősségteljes közvetítésével, szerepével a tanulók személyiségfejlődésében.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.
- Felismeri, hogy a kodályi filozófia lényege a közösségben éneklés, ezért biztatja tanulóit az iskolai kórusban történő éneklésre, a csoportos zenélésben való aktív részvételre.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az ének-zenei nevelés társadalomban betöltött szerepét, az ének-zene tantárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.
- Ismeri az ének-zenei nevelés elméleti és gyakorlati alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel.
- Ismeri a zenepedagógia legújabb kutatási eredményeit, szakirodalmát, a különféle zenei nevelési irányzatokat, fontosabb tanári kézikönyveket, segédanyagokat és oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri az ének-zene szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tantervi és érettségi vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.
- Felkészült az infokommunikációs társadalomban elérhető gazdag média-tartalmakat a tanulók számára közvetíteni, illetve a tanulók iskolán kívül szerzett ismereteit az órák során felhasználni.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és elektronikus információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb zenei nevelési módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.
- Zenetörténeti, zeneelméleti tudása és kulturális műveltsége révén a zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódóan az értő befogadást és a mérlegelő gondolkodást fejleszti.
- Szakmódszertani tudásának alapja a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlat, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.
- Ismeri a kóruséneklés, illetve a szólóéneklés alapjául szolgáló énektechnikát, gyakorlatban megismerte az énekkari és szólóénekes irodalom legjelentősebb műveinek egy részét.

b) képességei

- Képes elméleti és gyakorlati ismereteinek átadására, mind az iskolai munkában, mind a zeneoktatás egyéb területein.
- Zenei, zenepedagógiai témákban képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a zenei nevelési és az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások ének-zene szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti össze-

függések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

- Képes az ének-zene szaktárgyi, szakmódszertani, tanuláseméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára az ének-zene órákon, illetve az azokra való készülés során.
- Képes az ének-zene tantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit megvalósítani különböző színtereken.
- Képes az ének-zene órák során fejlesztett kompetenciák más tanulási területeken (így a matematika, az idegen nyelv) is fejlődést generáló szinergikus hatásainak tervezésére, kihasználására.
- Ének-zene szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Képes tanulóit felkészíteni emelt szintű érettségi vizsgára.
- Képes teret adni az önkifejezés, önállóság és kreativitás kibontakozásának és az empátia kialakításának.
- Képes a művészi gondolatok és a gyermeket körülvevő hétköznapi világ közötti kapcsolatok meglátására, az eltérő látásmódok megértésére és elfogadására.
- Képes az iskolai tevékenységhez kapcsolódó egyéni és csoportos próbafolyamatok időbeli megtervezésére, a próbák szakszerű, hatékony irányítására, a gyakorlási metódusok kialakítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók zenei tudásának és zenetanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Elkötelezett abban, hogy kiemelt szerepet juttasson az ének-zeneoktatásban az éneklésnek, kóruséneklésnek.
- Törekszik az aktív együttműködésre az ének-zene tanárok, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Tudatosan él a zenei nevelés transzferhatásainak kihasználási lehetőségeivel.
- Nyitott a zenei megismerés, illetve a zenei tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók zenei megismerési és zenei alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Speciális zenetörténeti, zeneelméleti, népzenei, zeneirodalmi ismeretei, vokális és hangszeres tapasztalatai alapján alkalmas arra, hogy segítse a tanulók zenei emlékezetének, koncentrációjának, fantáziájának fejlesztését, továbbá a tájékozódását a zeneművekben.
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv szabályozó szerepét, tartalmát, belső összefüggésrendszerét, illetve a művészetek tanulási terület cél- és feladatrendszerét.
- Ismeri az ének-zene kerettanterv felépítését és tartalmát.

- Ismeri a tananyag kiválasztás és a rendszerezés szakmódszertani, pedagógiai-pszichológiai szempontjait.
- Ismeri a hatályos jogszabályok alapján íródott általános iskolai és középiskolai ének-zene tankönyveket.
- Ismeri a helyi tanterv, tanmenet, óravázlat készítésének folyamatát.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a pedagógus előmeneteli rendszernek a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatos előírásait.

b) képességei

- Képes ismereteit a zeneoktatás egészének, valamint a zenepedagógia elméletének, gyakorlatának szolgálatába állítani, és alkalmas a zenei nevelés transzferhatásainak megalapozására.
- Képes a zenei nevelést tevékenység-központú módszer alapján megvalósítani.
- Képes az új kommunikációs-információs technológiákat osztálytermi munkájában is hatékonyan alkalmazni, e technikákban rejlő lehetőségeket tanítási céljainak, a tananyag megértésének, a képességek fejlesztésének szolgálatába állítani.
- Képes tanítási programok, tanítási egységek, tanítási órák tervezésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására.
- Képes intézménye helyi tantervének az ének-zene tantárgyat érintő részét kidolgozni, valamint tanmenetet és óravázlatot készíteni.
- Karvezetői felkészültsége alapján alkalmas az iskolai kórusmunka vezetésére, az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására, a közösségi tudat erősítésére.
- Képes iskolája zenei életének megszervezésére, arculatának alakítására, az iskolán kívüli kulturális értékek megismertetésére, közvetítésére.

c) attitűdje

- Zenei előadói kvalitásai alapján képes zenei élményt nyújtani, értéket közvetíteni, a tanulók zenei ízlését alakítani. Fontosnak tartja az ének-zene órákra és az iskolai kóruspróbákra való alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes zenei tudás, zenei képességek, szociális felkészültség).
- Elkötelezett a különböző iskolatípusok pedagógiai folyamatainak megvalósítása iránt.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Rendelkezik az ének-zene órákon alkalmazandó tanulóközpontú tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

- Ismeri az ének-zene és a zenei nevelés tanulásának és tanításának tanórai, tanórán kívüli, iskolán kívüli formális és non-formális lehetőségeit, színtereit (koncertpedagógia), kellő pedagógiai, pszichológiai, szakmai tudással, valamint megfelelő szervezési ismeretekkel rendelkezik ezek megszervezéséhez.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- Rendelkezik különböző motivációs-elméletek alapvető ismereteivel, alkalmazza a tanulási motiváció felismerési és fejlesztési metódusait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatását.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri az ének-zene és a zenei nevelés tanulásának és tanításának tanórai, tanórán kívüli, iskolán kívüli formális és informális lehetőségeit, színtereit (koncertpedagógia), kellő pedagógiai, pszichológiai, szakmai tudással, valamint megfelelő szervezési ismeretekkel rendelkezik ezek megszervezéséhez.

b) képességei

- Képes a tanulási folyamat során a zenei nevelés három fő készségterületét – zenei befogadás, interpretáció, alkotás – integrálni.
- Képes differenciáltan viszonyulni az eltérő adottságú tanulókhöz.
- Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.
- Képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes az eredményes és hatékony tanulást segítő környezet megszervezésére, kialakítására.
- Képes az ének-zene tanulás során a folyamatos érdeklődés figyelem, motiváció fenntartására.
- Jelentőséget tulajdonít az ének-zene tanulása-tanítása során a tevékenységközpontú az élményszerű megértésnek. Felismeri az ének-zene tárgy fogalmaival kapcsolatos összefüggések megértési nehézségeit, képes azonosítani és kezelni a tanított korosztály tanulási nehézségeit.
- Az ének-zene tantárgy célrendszerének megfelelően alkalmazza az információ- és kommunikáció-technológiai innovációkat, képes egyensúlyt teremteni a hagyományos és digitális eszközök alkalmazása között.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos attitűdök kialakítására.
- A tanulási folyamat kiegészítésére felhasználja az iskolán kívüli kulturális eseményeket: hangverseny, opera, színház, balett, táncház lehetőségeit.

- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az ének-zene órákon.
- Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására az ének-zene órákon.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Szakszerű tudása van az ének-zene órákon alkalmazandó értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Tisztában van azokkal az alapvető értékelési szabályokkal, összefüggésekkel, melyeket az ének-zene órákon alkalmaz.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
- Képes a céljainak megfelelő értékelés eszközök megválasztására, illetve önálló eszközök elkészítésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- Képes az ének-zene tanítása során alkalmazott helyi, országos és nemzetközi mérési eredmények értelmezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg az ének-zene tanár szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Reálisan méri fel az értékelés és ellenőrzés célrendszerét saját tárgyának tükrében. Törekszik a tanulók motiváló erejű, pozitív értékelésére, amely további inspirációt ad részükre az ének-zene tantárgy tanulásában.
- Értékelését objektív szempontok mentén teszi kiszámíthatóvá, értelmezhetővé az oktatásban résztvevők számára is. Minősítési rendszerét következetesség jellemzi.
- Értékelési rendszerének alapját a tanulók egyéni képességei, valamint az ének-zene tárgy célrendszerének viszonyítása és összehangolása adja.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Tájékozott a zenepedagógiai munkáját segítő zenei, kulturális, zenepedagógiai intézményekkel, zenei szakemberekkel való együttműködés módjairól.

- Tájékozott a zenei neveléshez és az ének-zene tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről, intézményrendszeréről.
- Ismeri az ének-zene pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a zene-pedagógus továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről, a zenei munkaképesség-gondozásról.
- Tájékozott a tanórán kívüli zenei tevékenységek – mint a koncertpedagógia, az iskolai néptáncoktatás, népdalkörök, könnyűzenei formációk, kamaraegyüttesek – iskolai keretek közti és azon túli szerveződési vonatkozásában, a köznevelés és a kultúrát közvetítő intézmények, szervezetek együttműködési módjaival kapcsolatban.
- Ismeri az asszertív kommunikációnak az oktatásban, valamint a kapcsolattartásban történő alkalmazásának lehetőségeit.
- Tisztában van az alapvető retorikai fogalmakkal, s azok alkalmazási lehetőségeivel, a hatékony és sikeres közlés érdekében.

b) képességei

- Szakmai, valamint általános műveltsége révén képes felhívni a tanulók figyelmét az ének-zene és más tárgyak kapcsolatára, képes az ismeretek integrált alkalmazására.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, az ének-zene tanárokkal, zenepedagógusokkal, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a zenepedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes együttműködni a helyi, regionális, illetve országos szakmai intézményekkel, fórumokkal, alkotó műhelyekkel, kapcsolatot tud teremteni más művészeti ágak képviselőivel.

c) attitűdje

- Kész részt vállalni az ének-zenével, zenei neveléssel kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész együttműködni az ének-zene tantárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Zenei műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szakmódszertani megújulásra.
- Figyelemmel kíséri saját ének-zene tanári tevékenységének másokra gyakorolt hatását, és reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

- Ambicionálja a zenei tevékenységek szélesebb iskolai, közösségi körben történő megismertetését.
- Képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, ugyanakkor segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Segítséget nyújt, aktívan közreműködik különböző kulturális programok szervezésében, lebonyolításában.
- Nyitott a zenepedagógiai tevékenységre vonatkozó javaslatokra.
- Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Önállósággal rendelkezik az ének-zene tanítás speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Megfelelő ismeretekkel bír a zenei nevelés erkölcsi, testi, lelki fejlesztő hatását illetően.

b) képességei

- Képes az ének-zene tanításával/tanulásirányításával kapcsolatos szakmai kérdések átgondolására és a vonatkozó forrásokra alapuló, megfelelő válaszok kidolgozására.
- Képes fogékonnyá tenni a zene befogadására, az adekvát befogadói attitűd kialakítására.
- Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján a megfelelő válaszok kidolgozására.

c) attitűdje

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködések kialakításában.
- Figyelemmel kíséri a teljes zenei élet eseményeit, a zenei hangzóanyag-, kotta- és könyvkiadást, az írásos és online zenei publikációkat.
- Felelősen képviseli a magyar zenei nevelés évszázados hagyományainak, értékeinek közvetítését és megvédését.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájának képviselőivel.
- Törekszik iskolai tevékenységébe az adott közösség minél szélesebb körét bevonni, a közösségnevelésben aktív szerepet vállalni.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 94–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakterület szakmai törzsanyagának ismeretkörei: 88–94 kredit

- zeneelméleti ismeretek,
- zenetörténeti és zeneirodalmi ismeretek,
- népzenei ismeretek,
- szolfézs,
- kórusvezetési gyakorlati és elméleti ismeretek,
- énekkari gyakorlat,
- zongora, illetve hangszerjáték,
- magánének.

b) Egyéb speciális szakmai ismeretek: 6–12 kredit

- Zenei informatika, transzponálás-partitúraolvasás, populáris zene, néptánc, népi játékok, zeneesztétika, kamarazene, kamaraének, zenekari gyakorlat, hangegészségtan-beszédművelés, rendezvényszervezés, kutatómódszertan.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok feljárására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az ének-zene tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Kodály Zoltán zenei nevelési koncepciója; az ének-zenei nevelés és oktatás módszerei: a daltanítás, a dallami, ritmikai, zeneelméleti és zenetörténeti, valamint népzenei ismeretek tanítása; a zenei készségfejlesztés módszerei: éneklési, dallami, ritmikai, írás és olvasási, improvizációs készségfejlesztés; a zenei alkotóképesség fejlesztése; többszólamúság; zenei befogadókészség fejlesztése; zenei képességfejlesztés.
- Különböző zenepedagógiai irányzatok és módszerek.
- Az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok (nemzeti köznevelési törvény, Nemzeti alaptanterv, kerettanterv, érettségi követelmények, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat).
- Anyagismeret, tankönyvelemzés.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) Oktatástechnológiai innovációk beépítése. Kollaborációs terek kialakítása 2 kredit.

5. FIZIKATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles fizikatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a fizika tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A fizikatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Érti a fizika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat. Érti továbbá, hogy a fizika, mint modellező természettudomány milyen, más területeken is jól alkalmazható probléma-elemző képességeket fejleszt.
- Érti a fizikai fogalmak és összefüggések elsajátításának életkori és egyénfüggő sajátosságait.

b) képességei

- Képes a fizika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulók felismerésére, a differenciált nevelésre, oktatásra.
- Képes a diákok érdeklődését, nyitottságát kialakítani és fenntartani a fizika és a természettudományok iránt az életkornak, nemnek és a személyiségnek megfelelő motivációs eszközök alkalmazásával.

c) attitűdje

- Elkötelezett tanítványainak racionális gondolkodásra, logikus érvelésre, természettudományos megközelítésre, környezettudatos gondolkodásra nevelésében.

- Felkészült a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére.
- Felkészült a tanulók motiválására, vállalja a tehetséggondozást.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, laboratóriumi csoportmunka irányítására.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi alapismereteket kiegészítő szakkör, önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes a tanulókat feladatok, projektek mentén csoportokba szervezni, ezen csoportok munkáját hatékonyan segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy ismeretterjesztő tevékenységét minél szélesebb körre kiterjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Tisztában van azzal, hogy a természettudományos megismerés alapja a megfigyelés, a célzott kísérlet és a terepi munka. Tudja, hogy ezekre épülnek a természettudományos fogalmak és a rájuk alapozott elméletek.
- Tudja, hogy a természettudományos következtetés alapvetően mennyiségi jellegű.
- Ismeri a következtetések oksági és statisztikai módszereit.
- Ismeri a természeti törvények jelentőségét, tisztában van a modellek egyszerűsítő jellegével.

b) képességei

- Az oktatott fizikai jelenségeket és törvényeket képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve kvantitatív szinten értelmezni, számításokkal alátámasztani.
- Ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projektmódszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok).
- Megfelelő rutinnal alkalmazza a fizikai kísérleti eszközöket, a számítógépes szimulációs lehetőségeket és az interneten elérhető tudásanyagot.
- Képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvények bemutatására, ismertetni tudja a mindennapi életben előforduló jelenségek és eszközök működésének természettudományos alapjait.
- Rendelkezik alapvető tudománykommunikációs képességekkel.
- Képes érzékeltetni tanulóival a természettudományok működésének lényegét, a közöttük lévő szoros kapcsolatot, és a társadalom és az egyén felelősségét a természeti környezet megőrzéséért.
- Látja, illetve tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos ismeretekkel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.

- Képes a fizika tantárgy mindenkori középszintű érettségi szintjére célzottan felkészíteni tanulóit.

c) attitűdje

- Elkötelezett szakmai és szakmódszertani ismereteinek bővítésére, megújítására.
- Törekszik tanulóiban a mérlegelő gondolkodás kialakítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a fizika tanításához kapcsolódó mindenkori jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes tantárgyi követelményekhez igazodva az oktatási eszközök és módszerek megválasztására, a különféle oktatásmódszertani eredmények értékelésére.
- Képes kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus tervezésre.
- Képes szakmai és szakpedagógiai ismereteinek folyamatos megújítására, az új eszközök, oktatási módszerek, tudományos eredmények alkalmazásán alapuló szakmai fejlődésre.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a fizika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmódok kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Felkészült a fizika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.

b) képessége

- Képes a tanulók tipikus érvelési stílusának felismerésére, a fizikai világról alkotott téves képzeleteinek és fogalomalkotásának azonosítására és a leküzdésükhöz szükséges stratégiák alkalmazására.
- Tanulóiban józan fenntartásokat épít ki minden olyan „új” elmélettel szemben, amely ellentmondásban áll az alapvető fizikai törvényekkel, illetve jellegzetes áltudományos vonásokkal bír.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy a tanulási folyamat szervezése során kihasználja a maximális lehetőségeket (tárgyi, anyagi, infrastrukturális, kapcsolati).

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri, valamint alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről, képes ilyenek alkalmazására.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a fizika alap- és középfokú oktatásával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri a fizikatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Képes a fizika oktatásának segítségével annak alaptudományi jellegét kihasználva a műszaki, illetve más természettudományos tudásterületek iránti érdeklődés felkeltésére, a fizikai ismeretek, gondolkodásmód és problémamegoldás széles körű alkalmazhatóságának megmutatására.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a fizika területet érintő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a fizika szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy okleveles fizikatanárként milyen területekre terjed ki saját, egyéni hatásköre és felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Képes másokkal együttműködve részt venni a fizika tárgyat érintő fejlesztési, innovációs tevékenységekben.

c) attitűdje

- Elkötelezett a fizika színvonalas tanítása iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a fizika érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 18 kredit

- Tisztában van elemi matematikai ismeretekkel, képes azok készségszintű, rutinos használatára.
- Kellő szinten jártas a felsőbb matematika fizikai alkalmazások szempontjából releváns területein, mint például komplex számok, többváltozós függvények, analízis, vektorszámítás, lineáris algebra, a valószínűségszámítás alapjai, a differenciálegyenletek alapjai.
- Alapvető számítógépes ismeretek mellett jártas a matematikában, a fizikában, illetve az oktatás során alkalmazható szoftverek használatában.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 65 kredit

- Nyitott és alkalmas az empirikus úton történő ismeretszerzésre, képes az így megszerzett tudás absztrahálására.
- Képes a természetben tapasztalható jelenségeket az alább megjelölt területek fogalom- és törvényrendszere szerint szemlélni, értelmezni, magyarázni, szintetizálni. Képes komplex problémák megoldására.
- Képes ismereteit átültetni a gyakorlatba, manuális tevékenységgel összekapcsolni.

Tisztában van a felsorolt területek egymáshoz való kapcsolódási pontjaival, társadalmunkban betöltött szerepével, szűkebb és tágabb környezetünkhöz való viszonyával.

Mechanika:

- Ismeri a mechanika fogalomrendszerét, fontosabb törvényeit, tételeit, elveit, érti azok kapcsolatát Newton axiómáival.
- A tanult ismereteket alkalmazni tudja olyan rendszerekre, mint például anyagi pont, pontrendszer, merev test, folytonos közeg.
- Ismereteit alkalmazni tudja mozgással kapcsolatos jelenségek magyarázatára, problémák megoldására.
- Képes elsajátítani deduktív módszereket. Ismer a newtoni mechanikától különböző megközelítéseket.

Termikus fizika, statisztikus fizika:

- Képes hőjelenségek, hőtani folyamatok fenomenologikus elemzésére, értelmezésére, melyhez a keretet a termodinamika főtételei adják.
- Ismeri a statisztikus fizika módszerének alapjait. Látja a statisztikus fizika és a termodinamika kapcsolatát.

Elektromágnesség:

- Tisztában van az elektromágneses alapjelenségekkel, képes azok kvantitatív leírására az elektromágnességtan fogalom- és eszköztárával.

- Tisztában van az elektromosság és mágnesség kapcsolatával.
- Alkalmas magasabb fokú szintézisre, melyhez a keretet a Maxwell-egyenletek rendszere adja.
- Ismereteit képes nagyfokú szimmetriával rendelkező rendszerekre alkalmazni.

Elektronika:

- Olyan elméleti és gyakorlati szintű elektronikai és elektrotechnikai ismeretekkel rendelkezik, melyek segítséget nyújtanak a technikai környezetben való eligazodásban.
- Látja a kapcsolatot a fizika diszciplínáival (elsősorban az elektromosságtannal) és a műszaki alkalmazásokkal.

Optika és relativitáselmélet:

- Képes fényjelenségek értelmezésére.
- Képes az adott jelenség-, problémakörhöz megfelelő modellt, leírásmódot (így geometriai optika, hullámoptika, elektromágneses fényelmélet) rendelni és alkalmazni.
- Tisztában van a relativitáselmélet alapjaival.

Az anyag szerkezete, modern fizika:

- Tisztában van az adott típusú és szerveződési szintű anyag leírására szolgáló kvalitatív és kvantitatív modellekkel, azok teljesítőképességével, korlátaival, képes azok alkalmazására egyszerű rendszerek esetén.
- Ismeretekkel rendelkezik a kvantummechanikai leírásmódot illetően, értelmezni tudja a klasszikus fizika határátmenetét.
- Tisztában van az anyag kettős természetével.
- Tisztában van a nukleáris fizika társadalmi vonatkozásaival, aktualitásokkal.

Csillagászat:

- Ismeretekkel rendelkezik a leíró csillagászat és a világegyetem története terén.
- A világegyetemben lejátszódó fontosabb folyamatokat képes a fizika törvényeivel kontextusba hozni.

Fizikatörténet:

- Ismeri a fizika nagy felfedezéseit.
- Tisztában van a tudósok és felfedezéseik társadalomformáló és világnézet-alakító hatásaival.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

a) A fizikatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Fizika tantervek

Tisztában van a fizika tanításának kereteivel és alapmódszereivel. (A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és a helyi tantervek megismerése, szerepe. A fizikatantervek szükségszerűen spirális felépítése, az egyes fogalmaknak, jelenségköröknek, törvényeknek a tanulók kognitív fejlődéséhez igazodó fokozatos bővítése és annak alkalmazása a tanításban. A magyar nyelvű fizikatanítás kérdései, a fizikatanítás nemzetközi trendjei. A természettudományos tárgyak egybehangolása, az integrált szemléletű természettudományos oktatás hazai és külföldi tapasztalatai. Nemzetközi felmérések eredményei.)

- Fizika fogalmak megjelenése az iskolában

Ismeri a fizikai fogalmak, természeti jelenségek és technológiák iskolai megjelenését és tanításuk módszertani hátterét (Jellegzetes, újratermelődő tévképzetek eredete, azonosítása, kezelése, az arisztotelészi és a newtoni szemléletmód. Az energiafogalom kialakítása és a fogalom folyamatos tartalmi bővítése az alapozó, illetve középszintű fizikaoktatásban. A mechanikai fogalmak fokozatos bővítése, a Newton-törvények és az erőfogalom, valamint a megmaradási törvények spirális felépítésű kialakítása. A tér- és a mezőfogalom kialakítása, az elektromos és mágneses tér fogalmának különböző bevezetési lehetőségei. Mikroszerkezeti modellek és alkalmazásuk, az atomfizika, a magfizika, valamint a részecskefizika alapfogalmainak értelmezése, a valószínűségi szemlélet érvényesülése. Természeti jelenségek és technikai eszközök működésének értelmezése életkornak/évfolyamnak megfelelő szinten.)

Tanítási módszerek

Ismeri a fizikatanítási-tanulási módszereket különös hangsúlyt szentelve a feladat- és problémamegoldás fizikai gondolkodás fejlesztésében betöltött szerepének; a fizikatanítás feladatát és lehetőségeit a tanulók olvasási és szövegértő képességének fejlesztésében; a tanórán kívüli, irányított fizikai ismeretszerzés különböző lehetőségeit. Ismer tanítási-tanulási stratégiákat a fizikaoktatásban (empirikus módszer, deduktív megismerés, kommunikációs forma, cselekvésből kiinduló ismeretszerzés, problémamegoldó stratégia, nyílt végű problémák, projekt módszer). Speciális általános és középiskolai iskolai feladatsorokat tud készíteni egyszerű számításokra építve. Képes az iskolai kísérletezésre, a tanulók önálló kísérleti munkájának szervezésére és irányítására; egyszerű, elemi kísérletek tervezésére és konstrukciójára.

- Info-kommunikációs eszközök

Oktatási célokra fel tudja használni a számítógép és multimédia adta lehetőségeket: kísérletezés, modellezés és a mérési adatok kiértékelése. Ismer és alkalmazni képes számítógépes szimulációkat a fizikatanítás során.

- Tehetséggondozás

Tisztában van a tehetséggondozás különböző szintereivel és módszereivel: iskolai szakkör, regionális, országos és nemzetközi versenyek. Az iskolai és az iskolán kívüli tanulói aktivitások lehetőségei. Ismeri a fizikai ismeretterjesztés formáit és feladatait. Képes egyszerű diákkutatási feladatok kitűzésére.

b) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia (2 kredit).

- Ismeri az oktatási kollaborációs terek használatát, különös tekintettel a fizikatanítás specialitásaira. Ismeri a kísérletező oktatás lehetőségei a virtuális térben. A környezetében található elektronikai eszközökben felismeri a potenciális kísérleti eszközt is.
- c) Összefüggő iskolai gyakorlatot támogató módszertani gyakorlat 2 kredit.

6. FÖLDRAJZTANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles földrajztanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Geography

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a földrajz közismereti tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A földrajztanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat, valamint a tantárgy szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri az online tanulási környezetek tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

b) képességei

- Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.
- Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudás- és kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggon-
dozást.
- Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érve-
lésen alapuló vitára nevelésben.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihí-
vásait és módszereit.
- Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait.

b) képességei

- Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan kooperatív-kollaboratív, hálózati és reflek-
tív technikákra építeni.
- Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális
térhez kötődő módszereit, eszközeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló tanítási-tanulási módszerek
alkalmazása mellett.
- Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával
kapcsolatos tudás megszerzését tevékenység alapú és kooperatív tanulási környezetekben.
- Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.
- Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb
közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése,
az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.
- Ismeri a földrajztanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudo-
mányos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit.
- Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásá-
nak jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremté-
sére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére.
- Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott
lehetőségek felhasználására a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés,
adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).
- Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszkö-
ket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének támogatása, illetve tudásuk mérése,
teljesítményük értékelése során.

- Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés támogatása során.
- Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

c) attitűdje

- Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.
- Elkötelezett a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítése iránt.
- Elkötelezett abban, hogy a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen.
- Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazásában.
- Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés területén.
- Elkötelezett az ismeretátadó tanítással szemben az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.
- Elkötelezett a szaktudományi alapú fellépésre a tudománytalan, hibás, előítéletes és kirekesztő elképzelésekkel, megnyilvánulásokkal szemben.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

c) attitűdje

- Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óravázlat készítésére.
- Törekszik az együttműködésre kollégáival és a vonatkozó szakmai szervezetekkel a köznevelés kiemelt fejlesztési területeihez, nevelési céljaihoz kapcsolódó tanulói elvárások telje-

sítése érdekében, különös tekintettel a fenntarthatóság, a környezet- és médiatudatosság, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés terén.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a földrajzi ismeretek megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodás kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőképesség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.
- Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szak- és ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés támogatására.
- Ismeri a kooperatív és projektalapú tanulás kiemelt jelentőségét a földrajzi-környezeti tudás építésében és tudatosan alkalmazza azokat tanítási gyakorlatában offline és online környezetekben.

b) képességei

- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a földrajz speciális fogalmaival és összefüggéseivel kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére, az átlagtól eltérő (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű) tanulók felismerésére, valamint a velük való differenciált foglalkozásra, fejlesztésre.
- Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.

c) attitűdje

- Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.
- Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.
- Törekszik arra, hogy támogassa a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.
- Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.
- Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.

b) képességei

- Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajztanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tanulók egyéni földrajzi tudásfejlődésének útját.
- Elkötelezett a tanulást támogató, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása

- Ismeri a földrajztanári munkát támogató szakmai szervezetek tevékenységét.
- Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

b) képességei

- Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

c) attitűdje

- Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.
- Törekszik az együttműködésre a szaktárgya területén működő helyi, regionális és országos szakmai szervezetekkel, alkotó munkaközösségekkel, szakmódszertani műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása

- Ismeri a szakmai és a szakmódszertani továbbképzések rendszerét, az önképzés lehetőségeit és nyitott az ezeken való részvételre.

b) képességei

- Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.
- Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.

c) attitűdje

- Elkötelezett az igényes szaktanári munka és a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.
- Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.
- Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.
- Aktívan és felelősen nyilvánít véleményt a földrajzoktatást érintő szakmai, oktatáspolitikai kérdésekben.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből legalább az alábbi minimum kreditszámot kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a földrajz érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 18 kredit

- Földrajzi, földtudományi alapozó ismeretek modul

A földrajz mint természet- és társadalomtudomány rokon- és segédtudományai, szerepük a megismerési folyamatban. A földrajzoktatásban megjelenő, önálló köznevelési tantárgy nélküli diszciplínák alapismeretei. A földrajz és a földtudományok részei, helyük a tudományok rendszerében. A Föld kozmikus környezete, belső és külső szféráinak anyagai, folyamatai és jelenségei, ezek tér- és időbeli szintézise a földrajztudományban és a földtudományokban.

- Adatgyűjtési és adatelemzési alapismeretek, vizualizációs technikák és technológiák modul
- A földrajztudományban, a földtudományokban és a földrajzoktatásban felhasználható megismerési és kutatási módszerek. Adatgyűjtési, feldolgozási technikák. A hagyományos és digitális térképészet és tájékozódás alapjai. Térbeli adatok gyűjtése és elemzése terepi, távérzékelési, térinformatikai eszközökkel. A tanítás-tanulás folyamatában felhasználható térinformatikai ismeretek, prezentációs és vizualizációs technikák.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretei: minimum 75 kredit

- Természetföldrajzi modul

A dinamikus Földet formáló földtani és természetföldrajzi folyamatok, illetve az általuk létrehozott felszínformák. Az éghajlat és a többi természetföldrajzi tényező összefüggései. A felszínformáló erők és az ember viszonyrendszere: természeti adottságok és veszélyek, antropogén környezetátalakítás. Felszínalaktani folyamatok és formák a földrajzi övezetekben, övekben. A hidrológiai ciklus rendszere a Földön. A víz szerepe a társadalomban, fenntartható vízgazdálkodás. A talajképződés, a talajok gazdasági és környezeti jelentősége. A földrajzi övezetesség rendszere és szerepe a földrajzi környezet, valamint a társadalmi térszerveződés és gazdálkodás alakulásában. A geoszféra kölcsönhatásai.

- Társadalomföldrajzi modul

A Föld demográfiai folyamatai, azok területi különbségei, környezeti hatásai, társadalmi-gazdasági problémái. A Föld nagy kultúrkörei, vallásai és az ezekhez kapcsolódó aktuális társadalmi folyamatok. Településföldrajz, a települések ökológiai és szociológiai problémái. A világgazdaság funkcionális és területi szerkezete, fenntartható gazdasági modellek. A gazdaság területi elrendeződésére ható természeti és társadalmi tényezők szerepének változása. A gazdasági szektorok szerepe, jellemzői, ezek térbeli és funkcionális átalakulása. A fenntarthatóság kérdései, a földrajzi környezetváltozás hatásai az egyes gazdasági szektorokra. A természeti és társadalmi erőforrások kapcsolata a földrajzi környezettel,

felhasználásuk jövőbeni típusai, környezeti kölcsönhatásai. A szolgáltató szektor, a pénzügy, turizmus, kereskedelem és az infokommunikációs szolgáltatások térbeli rendszere, szerepe a különböző fejlettségi szintű térségekben.

- Regionális földrajzi modul

Európa regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. A kontinens fő téregységeinek fejlődése és földrajzi szintézise. Az Európai Unió szerepe, lehetséges válaszai a 21. század kihívásaira. Közép-Európa sajátos földrajzi helyzete és kapcsolatrendszere.

Az Európán kívüli világ regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. Az átalakuló tájak, földrajzi téregységek rendszere, ezek komplex földrajzi problémái, természeti, kulturális értékei. Az egyes régiók társadalmi-gazdasági és kulturális jellemzői, szerepük a kontinensen, jelentőségük a világban. A kontinenseken belüli és azokon átnyúló együttműködések. Környezeti, gazdasági és társadalmi problémák a kontinenseken, a fenntarthatóság regionális sajátosságai.

Magyarország és a Kárpát-medence regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. A Kárpát-medence természeti erőforrásai és értékei földtudományi megközelítésben, azok gazdasági hasznosítási lehetőségei. Tájhasználat, a változó természeti, társadalmi és gazdasági környezethez alkalmazkodás és annak jövőbeni kihívásai. Népeségföldrajzi folyamatok, társadalmi átrendeződés a Kárpát-medencében. Átalakulási folyamatok a településhálózatban. Magyarország húzóágazatainak átalakulása, nemzetközi kapcsolatai és jövőbeli lehetőségei a régióban, az Európai Unióban és a világgazdaságban. Térbeli különbségek okai és következményei Magyarországon. Kultúrföldrajzi értékek és változások.

- Globális földrajzi folyamatok, problémák modul

A globalizáció jellegzetességei. A globális problémák természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti okai, következményei, szintézise, megoldásuk lehetőségei. Az éghajlatváltozás okai, következményei és az alkalmazkodás földrajzi kérdései. A világgazdaság globális folyamatainak térbeli összefüggései. A pénz és a tőke térbeli áramlása. Integrációs folyamatok és szervezetek szerepe a társadalomban, a gazdaságban. Válságócok kialakulása, globális politikai földrajzi jelenségek és tendenciák.

- Terepgyakorlat

A tanárszakosoknak szervezett terepgyakorlatokon a természet- és társadalomföldrajzi, valamint a földtudományi tantárgyak keretében megismert eszközök, módszerek gyakorlati használata, jelenségek tanulmányozása különböző Kárpát-medencei tájakon és gazdasági szervezeteknél.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:

12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A földrajztanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

A földrajztudomány és a földrajztanítás vonatkozásában

- A földrajz tantárgyban képviselt tudományok, tudományágak ismereteinek és szemléletének értelmezése a földrajztanítás szempontjából.
- A földrajztudomány és a földrajz tantárgy összevetése. A tantárgy szemléleti és értékkövetítő szerepe a köznevelésben.
- A földrajzi tartalmú tantárgyak kapcsolata, egymásra épülő rendszere a köznevelésben.
- A földrajztanár tanulást szervező-irányító szerepének értelmezése és gyakorlata.

A földrajztanítás tantervi szabályozása tekintetében

- A tudáskép és a tantervek időbeli változása a szakmai és a társadalmi elvárásoknak megfelelően.
- A különböző szintű tantervek, tanítási dokumentumok célkitűzései és földrajztanításra-tanulásra vonatkozó követelményei.
- A tantervi szabályozásból adódó földrajztanári feladatok (tantervi adaptáció, helyitanterv-készítés).
- A földrajztanítás tartalmi, készség- és kompetenciafejlesztési céljai és feladatai az általános és a középiskolában.

Szakmódszertani tudás a célok és a feladatok tükrében

- A földrajztanítás-tanulás eltérő céljai és módszerei a különböző iskolatípusokban, a módszerek megválasztását befolyásoló tényezők.
- A földrajztanítás-tanulási és fejlesztési folyamat, valamint a tudás értelmezése.
- A különböző tudáselemek tanítási módszerei a különböző életkori szakaszokban.
- A földrajz tantárgy főbb témaköreinek, tartalmainak szakmódszertani megközelítése.
- A fenntarthatóságra, környezettudatosságra nevelés, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés szemlélete a földrajztanítás-tanulásban, az ezekkel összefüggő tantárgyspecifikus és tantárgyakon átívelő tartalmak és módszerek.
- A földrajztanítás szemléleti kérdései és az azokkal összefüggő módszertani megoldások: rendszerszemlélet, algoritmusok használata, prognosztizálás, regionális szemlélet, tájszemlélet, földrajzi-környezeti szintézis, problémaközpontú tanítási-tanulási folyamat.
- A tanulói képességek és kompetenciák rendszere, egymásra épülésük, hagyományos és digitális fejlesztési módszereik a földrajztanítás-tanulás folyamatában.
- A természet- és társadalomtudományos megismerési módszerek alkalmazása (kiemelten: megfigyelés, vizsgálódás, kísérletezés, lényegkiemelés, modellezés, rendszerezés, ábrázolás, stratégiai tervezés, döntésindukció, mérlegelés, információkezelés és -alkalmazás, esetelemzés).

- A tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat: tapasztalatszerző, kutatásalapú és felfedezettő, élményszerű és gyakorlatközpontú helyzetek.
 - Interaktív és együttműködő földrajztanítás-tanulás: tevékenykedtető módszerek, felfedezettő tanulás, kooperatív és kollaboratív munkaformák, dráma- és médiapedagógiai módszerek, gamifikáció és hálózati tanulás.
 - A földrajztanításban alkalmazandó szervezeti formák: tantermi, laboratóriumi, terepi, intézményi és online térben való tanulás, tehetséggondozási és felzárkóztatási formák.
 - A földrajz tantárgy és a földrajz szakmódszertan tanulása projektben.
 - Intelligens eszközhasználat a földrajztanítási-tanulási folyamatban, digitális tartalomhasználat, -feldolgozás, -alkotás és bemutatás.
 - A különböző oktatási-fejlesztési célokhoz és tanulói képességekhez igazodó differenciált földrajztanítás, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás kihívásai, módszerei, eszközei. Felkészítés a középszintű földrajz érettségi vizsgára.
 - A földrajzi tudás ellenőrzésének és értékelésének hagyományos és digitális formái, korszerű módszerei, a mérésmetodikai alapelvek érvényesítése.
 - Felkészülés a földrajztanítási folyamatra (éves felkészülés, tematikus tervezés, óratervezés, tanulási folyamat értékelési rendszere).
- b) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a földrajzoktatásban. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerek és oktatási segédanyagok. Oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban.
- c) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit

7. FRANCIA NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles francia nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of French Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a francia nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A francia nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a francia nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a francia nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a francia nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott francia nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a francia nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a francia nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a francia nyelvű irodalomra, de ide értve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Ismeri a francia nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a francia nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a francia nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti francia szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat értően elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijából vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztésekre, innovációkra.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 95–115 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-
tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-okta-
tási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: francia nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és előszóbeli kifejezés francia nyelven; francia gyakorlati nyelvtan.
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–80 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő francia nyelv rendszere, hang-, alak- és mondattani jellemzői, használata és változatai; francia-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek; kutatómódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a francia nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a francia világban; kutatómódszertan).
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára, kultúrájára vonatkozó ismeretek (történelem, művészet-, zene-, színház- és kultúrtörténet, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra, kutatómódszertan).
- Nyelvfejlesztés és francia nyelvű szakmai kommunikáció.
- A kötelezően választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-, kultúra-, médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

a) A francia nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

b) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat francia nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

8. GYÓGYTESTNEVELŐ TANÁR

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles gyógytestnevelő tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Adapted Physical Education

A gyógytestnevelő tanár tanárszak a testnevelő tanár tanárszakkal kétszakos képzésben, és testnevelőtanári szakképzettség megszerzését követően, újabb oklevelet adó tanárképzésben szervezhető meg.

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a gyógytestnevelés tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai, kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá felkészítés a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A gyógytestnevelő tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a személyiség fogalmának biológiai, pszichológiai és szociális komponenseit, valamint a gyermekek fejlődését befolyásoló számtalan egyéb, nyelvi, kulturális, erkölcsi tényezőit.

b) képességei

- Képes az egyéni tanulói különbségek felismerésére, elfogadására és felhasználására a fejlesztés érdekében.
- Felismeri a csoport- vagy osztályszituációban keletkezett helyzeteket (így a konfliktust), melyeket konstruktív módon képes kezelni.
- Képes az adott szituációnak megfelelő kommunikációval a tanulók személyiségének fejlődését segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a rá bízott tanulók életkornak megfelelő módszerekkel történő személyiség fejlesztése irányában.
- Empatikus személyisége segíti a tanulók közötti különbségek elfogadását.

- Elkötelezett a sajátos nevelési igényű tanulókkal történő különleges bánásmód alkalmazása mellett.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a különböző csoportok (formális, informális) jellemzőit.
- Ismeri a nevelési folyamat csoporttagokra gyakorolt hatásait.

b) képességei

- Képes a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére.
- Képes a tanulói közösségekben rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására.
- Képes az egyének közötti különbségek megértésének elősegítésére.
- Képes a közösségben kialakuló konfliktusok kezelésére.
- Képes interkulturális nevelési programok alkalmazására.
- Képes a tanulók közötti együttműködés készségeinek fejlesztésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a pozitív csoportlégtör kialakítása mellett, melyek erősítik az egyén tanulási motivációit, képességeinek fejlődését, és teret adnak az egyén szocializációjához, és interiorizációjához.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az egészség – és sporttudományban, valamint ezek társtudományaiiban alkalmazott legújabb módszereket és eszközöket.
- Ismeri a szakterület legfrissebb kutatási eredményeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi elméleti ismereteket, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati alapokra helyezni.
- Képes támpontokat adni a tanulóknak az életmódbeli döntések meghozatalához, pozitív egészségmagatartási minták választásához.

c) attitűdje

- Elkötelezett az egészség, mint emberi és társadalmi érték közvetítése mellett.
- Elkötelezett a saját példával továbbadott pozitív egészségmagatartási minták mellett.
- Elkötelezett az egész életen át tartó mozgásigény kialakítása mellett.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő tervezésére szolgáló dokumentumokat.
- Ismeri a tapasztalatok reflektív módon való elemzésének és értékelésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanítási anyag, ismeret- és tevékenységi köreinek tudatos megtervezésére a tanítási – tanulási folyamat sikere érdekében.

- Képes a központilag tervezett tananyag helyi viszonyokra történő adaptálására, didaktikai alakítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a Nemzeti alaptantervben, a kerettantervben meghatározott követelményekhez történő alkalmazkodásra, a helyi specifikumok előtérbe helyezésével.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanítási-tanulási formák és a tudásmegosztó források különböző formáit.
- Ismeri az új információs-kommunikációs technológiák alkalmazását.
- Ismeri a hatékony tanulási környezet kialakításának lehetőségeit.
- Ismeri a tanulási motiváció és érdeklődés felkeltésének és fenntartásának módszereit és eszközeit.
- Ismeri a mozgástanulás pszichológiai és pedagógiai feltételrendszerét.

b) képességei

- Képes az információfeldolgozás különböző módszereinek ismertetésére.
- Képes az alapvető gondolkodási műveletek, a problémamegoldó gondolkodás folyamatos fejlesztésére.
- Képes a hatékony (mozgás)tanulás képességének kialakítására.
- Képes a tanulók előzetes tudásának, iskolán kívül megszerzett ismereteinek és készségeinek, valamint az iskolában elsajátított tudásának integrálására.
- Képes az önálló tanulás képességeinek megalapozására, elmélyítésére, a tanulók testi-lelki-szellemi egészségének megőrzése és fejlesztése érdekében.
- Képes életkor és egészségi állapot függvényében differenciálni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a (mozgás)műveltség és tanulás értéként való fel-, illetve elfogadása mellett.
- Elkötelezett hatékony óraszervezéssel az osztályba járó gyermekek tudásszintjének és egyéni képességeinek megfelelő munkaformák és oktatási módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az értékelések különböző szintjeit, típusait és funkcióit.
- Ismeri a különböző értékelési formák és eszközök használatát.
- Ismeri az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazását.
- Ismeri az önértékelés fejlesztési lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a tanulmányi és sport teljesítmény értékelésének típusát és szintjét a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítani.
- Képes a tanulóknál kialakítani az önértékelés képességét.

c) attitűdje

- Elkötelezett az értékelés objektív módszereinek használatára.
- Elkötelezett az önértékelés lehetőségeinek megteremtése mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikáció alapvető szabályait, és alkalmazásuk lehetőségeit,
- tisztában van a kommunikáció jellemzőivel, funkcióival.

b) képességei

- Képes a tanuló, pedagógus és a szülő közötti kapcsolat működtetésére,
- Képes a gyógytestneveléshez kapcsolódó egészségügyi intézményekkel (iskolaorvosi, védőnői szolgálat) történő együttműködésre.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kommunikációban részt vevők közötti hatékony kapcsolat megteremtésére és fenntartásának biztosítására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önművelés, az önképzés lehetőségei.
- Ismeri a szakterülethez kapcsolódó papír alapú és online szakirodalmakat.
- Ismeri a szakterülethez kötődő legfrissebb kutatási eredményeket.

b) képességei

- Képes a munkáját támogató szakirodalom folyamatos nyomon követésére,
- az önálló ismeretszerzésre.
- Képes a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe való integrálására,
- az érintett tudományterületek (egészség, sport- és neveléstudományi) kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására.

c) attitűdje:

- Elkötelezett az egészséges, aktív életmód, a prevenció módszereinek és eszközeinek megismertetésére tanulói körében.
- Elkötelezett a minőségi élet feltételeinek megteremtésére a tanuló tanulási környezetében.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 60–80 kredit

A medicinális alapismeretek és a szakmai alapozó ismeretek ismeretköreiből a minimum kredit-számokat teljesíteni kell. A szakterületi ismeretek testnevelő tanár tanárszakon, illetve a testnevelő tanár tanárszak gyógytestnevelő tanár tanárszakon történő beszámítására a tanárképzés (testnevelő tanár-gyógytestnevelő tanár kétszakos képzés) ajánlott tanterve szerint kerül sor.

a) Medicinális alapismeretek: 10–20 kredit

- a szakterület sajátos ismeretanyagát biztosító orvosi, egészségtudományi alapismeretek

b) Szakmai alapozó ismeretek: 50–60 kredit

- az egészség, a prevenció és a rehabilitáció gyógytestneveléshez kötődő elméleti és gyakorlati háttere.

c) tudása

- Ismeri az egészség komplex fogalmát, az egészségfejlesztés módszereit és eszközeit, a prevenció színtereit és szintjeit, az egészség iránt elkötelezett holisztikus gondolkodást, rendszerszemléletet, családi életre nevelést.
- Ismeri a gyógytestnevelés elméletét és gyakorlatát, az egészségtáborok, életmódtáborok szervezési, lebonyolítási feladatait, hagyományos és új módszereit és eszközeit.
- Ismeri a különböző terápiás eljárásokat, melyek a gyógytestnevelés, egészségmegőrzés, a rehabilitáció területén kialakultak és hozzáférhetők az iskolás célcsoport számára;
- Ismeri a gyógytestnevelés kutatási, tervezési és fejlesztési rendszereit.
- Ismeri az iskolát körülvevő szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi és egészségügyi ellátó rendszer felépítését, működését.
- Ismeri a gyógytestnevelés jogszabályi hátterét, rehabilitációban betöltött szerepét, az iskolai keretek között történő szervezését;
- Ismeri a társadalom egészségmutatóit és a trendek alakulását.
- Alkalmos az iskola minden szereplője felé a preventív szemlélet közvetítésére, a tanórán és a tanórán kívül az egészséges életmóddal kapcsolatos attitűdök formálására.
- Felkészült sérült, beteg, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek gyógytestnevelés kerekein belül történő ellátására.
- Alkalmos a preventív szemlélet, a mozgásterápia, az aktív életmód képviselésére a tanórán és a tanórán kívül.
- Felkészült egészségközpontú vagy egészséget támogató iskolai projektek készítésére, gyógytestnevelési programok iniciálására az iskola környéki természeti környezetbe.
- A szülőkkel való kapcsolattartásban felkészült az együttműködés különböző formáira (tematikus szülői értekezletek az egészséges életmód és életvezetés tárgykörében, egészségmegőrző mozgásprogramok, egyéni terápiás konzultációk), továbbá a szülők bevonására az iskolai egészségmegőrzési programokba (egészségnap, családi nap, kirándulás).
- Ismeri a speciális pszichológiai és pedagógiai módszerek alkalmazását.
- Felkészült a hatékony személyes tanácsadásra, a kooperatív módszerek, a teammunka alkalmazására.
- Alkalmos elsősegélynyújtási rutinok megvalósítására (sebellátás, sérültekről való gondoskodás, újraélesztési technikák alkalmazására az iskolai és egyéb környezetben).
- Ismeri az ízület és gerincvédelem elméletét és gyakorlatát, tudatosan
- alkalmazza a prevenció minden színterén.

d) képességei

- Képes a testkultúra, a prevenció, a rehabilitáció, az egészségügy és a gyógypedagógia ismereteit eredményesen felhasználni a mozgásszervi, belgyógyászati és pszichoszomatikus betegségek megelőzésében és rehabilitációjában.

- Képes elméleti és gyakorlati szakmai ismeretein kívül holisztikus, tanulóközpontú szemléletmóddal gondolkodni.
- Képes az egyén szükségleteinek (normatív és igény szerinti) megállapítására és adott szinten állapotfelmérésre, majd ennek nyomán ellenőrzésre és visszacsatolásra az állapotfelmérés eredményeihez.
- Képes rövid, közép és hosszú távú fejlesztési irányok és célok megjelölésére.
- Képes a hátrányos helyzetű tanulók segítésére speciális, korszerű gyógytestnevelői szemlélet szerint.
- Képes egyénre szabottan, az életkori sajátosságokat, adott elváltozásokat figyelembe véve módszer és eszköz megjelölésével feladatokat készíteni.
- Képes az ember és környezete harmonikus egyensúlyára figyelmet fordító felelősségteljes magatartásra, melynek segítségével képes együttműködni az egészségügyi rendszer fejlesztésében, megvalósításában, illetve ellenőrzésében.

e) attitűdje

- Nagyfokú szociális érzékenységgel és empátiával fordul a gyógytestnevelés ellátásra szoruló diákok felé.
- Hozzáállása támogató és segítő, mely viszonyulással képes a pozitív légkör, a belső motiváció és az egészségtudatosság kialakítására.
- Rendelkezik megfelelő emberismerettel, az alkalmazható kommunikáció érdekében.
- Rendelkezik nagyfokú humánus értékekkel és erkölcsi normák átadásának képességével.
- Hivatásszeretetből, odaadással végzi a munkáját, pozitív-elfogadó viszonyulással rendelkezik.
- Együttműködő szellemiséggel fordul az egészségügyi és szociális rendszerek képviselőinek irányába.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszaiban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a gyógytestnevelés feladatait.

a) A gyógytestnevelő tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A gyógytestnevelés tanításának elmélete, gyakorlata és módszertana.
- A gyógytestnevelés oktatásának tervezésére, visszaellenőrzésére, adminisztratív háttérére, a foglalkoztatás sajátosságaira, valamint az iskolai tanítási gyakorlatra felkészítő ismeretek.
- A pszichomotoros tanítás-tanulás modelljei, stratégiái, sajátosságai a gyógytestnevelésben.
- A felzárkóztatás és a tehetséggondozás módszertana.

- Az integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások módszertana.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.

9. HOLLAND NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles holland nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Dutch Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szak-képesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a holland nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A holland nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a holland nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a holland idegen nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni.
- Képes a holland idegen nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a holland nyelv és kultúra tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi oktatás keretében alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat egyetemes emberi, nemzeti és helyi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.
- attitűdje
- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.

- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek és a kisebbségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőknkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot hangtani, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott holland nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a holland regionális nyelvváltozatokról, a sztenderdnyelv regisztereiről és stílusairól.
- Ismeri a holland nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, főbb műveit.
- Ismeri a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanát, az általános nyelvészet alapvetéseit és alapfogalmait.
- Ismeri az idegennyelv-elsajátítás legfontosabb elméleteit és empirikus kutatásainak legfőbb eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának magyarországi és európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgák minőségi kritériumait. Képes a szakképzettségének megfelelő vizsgafeladatok készítésére, kipróbálására, ellenőrzésére.
- Ismeri és képes alkalmazni a Közös Európai Referenciakeretet.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a holland nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a holland nyelvű kultúrákkal kapcsolatos tudását a saját maga és tanulóinak fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.

- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes nyelvészeti ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes szaktudását alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a holland idegen nyelv tantárgynak megfelelő területeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során szerzett tapasztalatok, kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatásában betöltött szerepét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti holland idegen nyelv szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a holland idegen nyelv tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására.
- Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét és eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.

- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra, ugyanakkor elkötelezett a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók motiválása, felzárkóztatása és segítése iránt.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szak-

embereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.

- Képes kooperálni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 95–115 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keretanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

- Nyelvismeret, idegennyelvi kommunikációs kompetencia: holland nyelv szövegértési (írott és hallott szöveg értése), szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) kompetenciák; helyes kiejtés és szóbeli kifejezés holland nyelven; holland gyakorlati nyelvtan.

- Kulturális ismeretek: a holland nyelvű országok kultúrájának ismerete az adott országok történelmét, földrajzát, társadalmát, művészetét illetően.
- Irodalmi és médiatudományi ismeretek: a holland nyelvű országok irodalmának és média-kultúrájának ismerete.
- Nyelvészeti ismeretek: a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanának ismerete, az általános nyelvészet alapvetéseinek és alapfogalmainak ismerete.
- Digitális kompetenciák: a digitális eszközök, a digitális információs és kommunikációs technológiák és média alkalmazása a nyelvoktatásban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A holland nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A holland nyelv és kultúra tanításának módszertana: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése; tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a nyelvórán, hibaelemzés, a nyelvóra elemzése, munkaformák ismerete, infokommunikációs eszközök alkalmazási lehetőségei az idegennyelv-órán.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat holland nyelven: 2 kredit.

10. HORVÁT ÉS NEMZETISÉGI HORVÁT NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Croatian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a horvát nyelv és a horvát nyelv és irodalom, valamint a horvát népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a horvát nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a horvát nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre horvát nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti horvát szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók horvát nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszerzésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmos a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni a horvát nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Horvátország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi horvát nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: horvát irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; , magyar-horvát irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi horvátok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi horvátok irodalma, a magyarországi horvát nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

11. INFORMATIKATANÁR (DIGITÁLIS KULTÚRA TANÁRA)

Informatikai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles informatikatanár (digitális kultúra tanára),
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Informatics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a digitális kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. * Az informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgyában megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a tantárgy tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Ismeri a hátrányos helyzetűek informatikai képzésének pszichológiai és pedagógiai feltételeit, ismeri a képzést támogató eszközök és módszerek használatát.
- Ismeri a függőség (játékfüggőség, internetfüggőség), a zaklatás és az online zaklatás jellemzőit, formáit, a megelőzés és eredményes beavatkozás lehetőségeit, és a vonatkozó jogszabályokat.

b) képességei

- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes arra, hogy a tanulók tanítására, képességeik fejlesztésére megválasztott módszereket a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelően válassza meg.

- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő – tanulók felismerésére (magatartászavar, figyelemzavar, kiemelt tehetség, diszfunkcionális tanulási képességek), a differenciált bánásmód kialakítására és e tanulóknál az informatika tanításában rejlő lehetőségek alkalmazására.
- Felkészült a hátrányos helyzetű tanulók informatikai képzésére, ezen képzést támogató eszközök és módszerek használatára.
- A munkatársak, szülők, és tanulók bevonásával képes kidolgozni az online zaklatás megelőzésének és kezelésének szabályzatát, illetve a megelőzéshez szükséges oktatási programját és tananyagát.
- Tisztában van az online kapcsolatok jelentőségével, észleli az agresszió emelkedett szintjét, a zaklatás megelőzésére és kezelésére az adott helyzetben a pedagógusi és informatikatanári ismeretek alapján tőle elvárható legmegfelelőbb intézkedéseket fogantatosítja.

c) attitűdje

- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.
- Vállalja a tanulók motiválását és a tehetséggondozást.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.
- Részt vesz a kortárs mentorok képzésében.
- Empatikus, nyitott és segítőkész a hátrányos helyzetű és speciális nevelési igényű tanulókkal és szüleikkel szemben.
- Figyelemmel kíséri az informatikai műveltség fejlődését, alakulását, lehetőségeit és veszélyeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulmányi versenyek tervezésének, szervezésének, kivitelezésének pszichológiai és pedagógiai aspektusait.
- Ismeri az informatikai tehetséggondozás, versenyfelkészítés lehetőségeit.
- Ismeri a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók oktatásának speciális módszereit.

b) képességei

- Képes változatos munkamódszereket alkalmazni a tanórákon.
- Képes a tantárgy kiegészítő ismereteit közvetítő informatika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes az informatikai tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy az informatikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse.
- Tanári munkáját a tanulók önálló véleményalkotásának ösztönzése, a mérlegelő gondolkodásmód kialakítása jellemzi, különösen az informatika alkalmazásainak veszélyei tekintetében.

- Érzékeny a tanulók egyéni és a korosztály problémáira.
- Elkötelezett a függőség és a zaklatás megelőzésében és kezelésében, az érintettek számára rendelkezésre áll.
- Figyel az akadálymentesítést igénylő tanulókra és a lehetőségeknek megfelelően segíti őket.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy tantárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a tantárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésének, közvetítésének lehetőségeit, csatornáit.
- Ismeri a tantárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának és közvetítésének lehetőségeit.
- Ismeri az új tantervelméleti koncepció leképzésének tantárgyi lehetőségeit (a tantárgyak szorosabb integrációja és a különböző tárgyakat tanító tanárok kooperációja, úgymint integratív jellegű tananyag vagy projektek tervezése, lebonyolítás és értékelése; az interdiszciplinaritás hangsúlyozásával).
- Ismeri a tanítási lehetőségeit a kognitív tudományok új tudományos ismeretei alapján (nyelvészet-olvasáskutatás).
- Ismeri az informatika tanításának nemzetközi trendjeit és a komparativitás alapjait.
- Ismeri az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének alapvetéseit az informatika és a matematika eszköztárával.
- Ismeri a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének szaktudományos alapjait. A meta-kogníció, a problémamegoldás, saját tanulásfelfogás és tanulásfejlesztés a tanított tantárgy kontextusában.
- Ismeri a multitasking és az interaktivitás kapcsolatait.
- Ismeri az infokommunikációs eszközök felhasználásának lehetőségeit a tanári munka megkönnyítésében.
- Ismeri a pedagógiai differenciálás alapjait, a tanulást segítő szoftverek alkalmazásának feltételeit.
- Ismeri az akadálymentesítés célját, irányelveit, legfontosabb technikáit és eszközeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére, valamint ennek megtanítására.
- Képes a kognitív tudományok és a szaktárgy kapcsolatainak felismerésére.
- Képes meghatározni a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

- Képes a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott, illetve digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források mérlegelő elemzésére és a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára).
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására és alkalmazására.
- Figyelemmel kíséri és képes beépíteni a tananyag feldolgozása során a szakterülete tartalmi fejlődését, változását mint a technológiai fejlődés tartalomra gyakorolt hatását, és hozzá megválasztani az adekvát digitális pedagógiai módszertant.
- Rendelkezik feladatmegoldási rutinnal.
- Képes a tanulást támogató szoftverek alkalmazására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók tantárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Meg tudja ítélni tantárgyának a köznevelésben betöltött jelenlegi és várható jövőbeli szerepét.
- Tisztában van azzal, hogy a tantárgyában közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
- Figyelemmel kíséri és beépíti a tananyag feldolgozása során a szakterülete tartalmi fejlődését, változását mint a technológiai fejlődés tartalomra gyakorolt hatását.
- Szükség szerint használja az elérhető akadálymentesítésre alkalmas eszközöket. Akadálymentes weboldalakat készít.
- Nyitott és innovatív szemléletű, bizonyítékalapúan tervez és alkalmaz módszereket.
- Mérlegeli a szakmai problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szempontjait.
- Ismeri a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azok logikai struktúráját.
- Ismeri a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott, illetve digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat.
- Ismeri a tantárgyban tanítandó tartalmakhoz illeszkedő, a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható, konkrét célokhoz illeszkedő tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források kiválasztásának (különös tekintettel az infokommunikációs technológia) kritériumait.
- Ismeri az infokommunikációs eszközökkel támogatott oktatás szervezési módjait, módszereit, illetve stratégiáit, és azok alkalmazási lehetőségeit az informatikaoktatásban.
- Ismeri az oktatástervezés, -szervezés lehetőségeit, formáit.

b) képességei

- Szakszerűen tudja használni az iskola informatikaoktatási eszközeit, bevonni oktatómunkájába az informatikai eszközöket, távoktatási anyagokat.

- Felkészült informatikai tananyag fejlesztésére, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására.
- Ismeri az interaktív tanítás és tanulás hatékony stratégiáinak digitális formáit, változatait.

c) attitűdje

- Képes kollektív munkában helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésére, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.
- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), vármegyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.
- Szakmai készségeit folyamatosan fejleszti.
- A diákokkal szemben megértő és segítőkész.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Ismeri a tanulói motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket.
- Ismeri a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket.
- Ismeri azokat az életkori motivációs lehetőségeket, amelyekkel ösztönzi az informatikai ismeretek tantárgyi tanulása során való széleskörű felhasználását.
- Ismeri a legfontosabb tanulási-tanítási menedzsment modelljeit, az idővel és erőforrásokkal való gazdálkodás elemeit.

b) képességei

- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére.
- Képes a tantárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, a többszörös tehetséggel rendelkezők igényeinek felismerésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a diákok nevelését az infokommunikációs eszközök etikus és biztonságos használatára.

Törekszik az ön- és társismeret, önreflektivitás fejlesztésére.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Ismeri a tantárgyi követelmények adaptív kidolgozásának lehetőségeit.
- Ismeri a tanulásieredmény-alapú tantárgyleírás és értékelés módszertanát.

- Ismeri a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésének módjait.
- Tudja a szakterületi vizsgáztatás megtervezésének és lebonyolításának (középszintű érettségi, ECDL) lépéseit és lehetőségeit.
- Ismeri a differenciált értékelés módjait.
- Ismeri az integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolításának és értékelésének szempontjait, kritériumait.
- Ismeri az értékelési stratégiák, visszajelzések, bizonyítékok-dokumentumok elemzésének fontosabb digitális technológiai formáit, lehetőségeit.
- Ismeri a tantárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), vármegyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel való együttműködés formáit, lehetőségeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankok és gyűjtemények felhasználásában.

b) képességei

- Képes a tantárgy ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével, illetve az oktatási módszerek megfelelő használatával az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes szükségletalapú tanítási-tanulási utak tervezésére.
- Képes az önszabályozott és az együttműködő tanulás digitális pedagógiai módszereit és eszközeit alkalmazni.
- Képes kiválasztani a hatékony tanulási menedzselési modellt, azokat a digitális technológia eszközeivel a valós és virtuális tanulási térben zajló folyamatoknál alkalmazni, ezekhez illeszkedő tartalmakat fejleszteni.
- Képes a tanulók egyéni tanulási teljesítményének, a kisebb csoportok eredményeinek helyzetét diagnosztizáló méréseket tervezni, végrehajtani a digitális technológia és pedagógia módszereinek alkalmazásával.

c) attitűdje

- Értékközvetítés vállalása tudatos.
- Látja a társadalmi folyamatok és a szaktárgy összefüggéseit, ezeken keresztül reflektál a jelen problémáira, ezekről megalapozott szakmai véleményt formál, és a változó világra való nyitottsággal kulturált vitát folytat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy témakörében alkalmazható írásbeli és szóbeli kommunikációs stratégiákat.
- Ismeri az együttműködés lehetőségeit a szaktárgyával rokon tárgyak tanáraival.
- Tisztában van a digitális ismeretforrások és alkalmazások jogi, technikai-szervezési szabályaival, annak megbízhatóságával.

- Ismeri az információ gyűjtésének és felhasználásának alapvető etikai, adatvédelmi, és szerzői jogi kereteit.
- Ismeri az elterjedt infokommunikációs programok használatát és az e-Világ szolgáltatásait, az ezekkel kapcsolatos etikai szabályokat, biztonsági és jogi vonatkozásokat, lehetséges negatív következményeket, azok megelőzési és kezelési módjait.

b) képességei

- Tisztában van az információ értékével, az információmegosztás lehetőségeivel, szabályaival és veszélyeivel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a tantárgy témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolítására és értékelésére. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését egyeztesse.
- Képes együttműködni a szaktárgyával rokon tárgyak tanáraival.
- Képes szakmai csoportmunkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésre, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.

c) attitűdje

- Tiszteletben tartja saját és mások kompetenciahatárait, a team-munka során határozottan képviseli saját szakmai elveit, tapasztalati tudását, de a hatékony együttműködés érdekében a többi résztvevő törekvéseit is érvényesíteni hagyja.
- Alkalmos együttműködő készsége alapján csoportmunkára (bevonva a diákok csoportjainak irányításába más szakos tanárokat is); az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.
- Munkája során alkalmazza a jogi, jogszabályi, adatvédelmi ismereteit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.
- Tisztában van szaktárgyának etikai kérdéseivel.
- Tudományosan és módszertanilag megalapozott pedagógiai nézeteit és döntéseit felelősséggel vállalja.
- Tudatosan képviseli szakterülete és határtudományai, társtudományai módszertani kultúráját.
- Felelősséget vállal a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Felelősséget vállal a tanulók felelősségérzetének, önállóságának, autonómiájának kialakításáért.

b) képességei

- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatosan képes az önreflexióra.
- Kész új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására.
- Kész a társas környezettel való etikus együttműködésre.
- Felismeri a digitális technológia legfontosabb erősségeit az oktatásban, ezeket alkalmazza, valamint másokat is erre ösztönöz. Magabiztosan használja a tanulóközpontú pedagógiai stratégiákat a tanulók aktív részvételének bevonásával a tanulási folyamatba.

c) attitűdje

- Elkötelezett a szaktárgya és annak tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munka és a folyamatos önművelés iránt. Szakmai műhelyekben aktívan vesz részt.
- A tőle elvárható mértékben felelősséget vállal a zaklatásellenes csoportnorma kialakításáért. A zaklatás észlelésekor önállóan szakszerűen elbeszélget a hozzá fordulókkal és esetleges más érintettekkel, valamint megteszi a szükséges intézkedéseket.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-terv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 70 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az informatika, digitális kultúra érettségi követelményeihez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–40 kredit

- Programozási alapismeretek: a programkészítés folyamata (specifikálás, tervezés, kódolás, tesztelés, hibakeresés, hibajavítás, hatékonyság és minőségvizsgálat, dokumentálás), adatok (konstans, változó), típusok (elemi és összetett típusok), adatok ábrázolása; programozási tételek (feladattípusok általános megoldási elvei), visszavezetés programozásai tételekre. Adattípusok tervezése és megvalósítása.
- Számítógépes alapismeretek: a számítógép elvi és fizikai felépítése, hardver (processzor, memória, háttértárak, be- és kimeneti eszközök, számítógép architektúra), operációs rendszerek használata (Windows, Linux, mobil operációs rendszerek), operációs rendszerek beállításai, automatizált folyamatok scriptek segítségével. Az operációs rendszer segédprogramjai, tömörítés, digitális kártevők elleni védekezés. Hálózatok, felhőszolgáltatások használata.
- Programozási nyelvek: a köznevelésben (általános és középiskolában tárgyalható nyelvek), alkalmazási lehetőségeik megismerése. Animáció és grafika programozása. Programozási nyelvek osztályozása, jellegzetességei. Alapvető fogalmak, nyelvi elemek, és a programok működésének ismerete: futtatás, típusok és típusosság, tárolás, változók, érvényességi kör és hatókör, kifejezések, vezérlések, információátadás, I/O lehetőségek, fájlkezelés. A

funkcionális programozás jellegzetességei, mintaillesztés, rekurzió, magasabb rendű függvények. Objektumorientáltság, osztály, csomag, osztálydiagram, osztály interfésze, absztrakt osztályok, implementáció elrejtése és újra felhasználása, öröklődés, polimorfizmus, egységbezárás. Szkriptnyelvek. Köznevelési használatra legalkalmasabb programozási nyelvek ismerete.

- Algoritmikus gondolkodás: algoritmusok megértése, végrehajtása, helyességének és alkalmazhatóságának belátása, tervezése, megvalósítása mások számára. Algoritmusleíró nyelvek (folyamatábra, mondatszerű leírás, struktogram). Algoritmusok megvalósítása: programozás. A rekurzió, mint specifikációs eszköz, illetve mint problémamegoldási stratégia.
- Adatmodellezés: a probléma megoldásához szükséges adatok körének meghatározása, ezen adathalmaz strukturálása, adatokból kinyert információ megjelenítése.
- Adatok feldolgozásának számítógépes eszközei (alkalmazói rendszerek a köznevelésben – táblázatkezelés, adatbázis-kezelés). Adatmodellek, alkalmazásuk alkalmazói rendszerekben, döntés-előkészítési, döntéstámogatási eszközök. Az információ szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök, illetve módszerek megismerése. Táblázatkezelés. Adatbázis-kezelés: Táblák és kapcsolatok létrehozása, módosítása, adatrögzítés. Lekérdezések készítése, adatmanipuláció, SQL lekérdező nyelv. Űrlapok és jelentések készítése, módosítása, tervező nézet használata. Adatok importálása és exportálása.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 50–80 kredit

- Matematikai alapismeretek: Relációk. A matematikai logika alapjai: logikai műveletek, igazságtáblázatok. Mátrixok, vektorok. Gráfelméleti alapfogalmak.
- Problémamegoldás, problémamegoldó gondolkodás: a problémamegoldási folyamat tervezése (Pólyai alapokon), automatizálható problémamegoldási folyamatok megvalósítása. Egyszerű, több ciklusos, függvényekre, osztályokra bontott alkalmazások készítése. A programkészítésen belül a tervezés és a megvalósítás éles szétválasztása. Programozási minták (specifikáció-, algoritmus-, kód-, implementáció-minták) szerinti problémamegoldás elkészítése.
- Robotika: manipulátorok, mozgó járművek, érzékelők alkalmazási lehetőségei, programozási lehetőségei, padlórobotok, robotok a köznevelésben. Számítógépes mérések kérdései. „Intelligens” robotok. IoT eszközök alkalmazása.
- Alkalmazások. Dokumentumkészítés, prezentáció-tervezés és kivitelezés. A prezentáló ember szerepe, prezentációs technikák. Raszter- és vektorgrafikus alkalmazások, fényképek feldolgozása, videószerkesztés, zeneszerkesztés, multimédia-szerkesztés. Színrendszerek. 3D-s modellek. A dokumentumkészítő alkalmazások alapfogalmai és általános funkciói, tipikus dokumentumtípusok a köznevelésben. Mobileszközök használata, mobilalkalmazás-fejlesztő platformok. Alkalmazói rendszerek kezelése.
- Csoportmunkát segítő informatikai eszközök a köznevelésben.

- Oktatóprogramok: A számítógép, mint oktatási eszköz. Számítógépes oktatóprogramok osztályozása, tipikus oktatóprogramok felépítése. Informatika tanításában használható oktatóprogramok.
- Oktatást támogató informatikai rendszerek. Az oktatás szervezésére, távoktatásra használható programok.
- Webfejlesztés: a hipertext és a web születése. A statikus oldaltervezés eszközei. A megjelenés és tartalom szétválasztása. Stíluslapok. Tipikus hibák és megoldásuk a honlap-szerkesztésben. A weblapkészítés módszertana, weboldalak akadálymentesítése, ergonómiai kérdések és fontos tervezési szabályok, reszponzív weboldalak alapjai. A webfejlesztés eszközei és a webes tartalomkezelő rendszerek. A weboldalkészítés és a szerzői jogok kapcsolata.
- Az informatika, számítástechnika fejlődéstörténete (az ókori számolóeszközöktől napjainkon keresztül a várható jövőig, az információfeldolgozás története), informatikatörténet Magyarországon.
- Információs technológiák. Információs technológiák szerepe a kommunikációban, munkában, szórakozásban. A közösségi média szerepe, működése, veszélyei, azok megelőzése és kezelése. Az információ keresése, relevanciája, és megbízhatósága. Az információ megosztása (lehetőségek, szabályok, előnyök és veszélyek). Az információk gyűjtésének és felhasználásának alapvető etikai, adatvédelmi, és szerzői jogi kérdései. A digitális lábnyom. Az infokommunikáció jellegzetességei, használata, etikai szabályok, biztonsági intézkedések, a negatív következmények megelőzése és kezelése. Az e-Világ szolgáltatásai, biztonsági és jogi kérdései. Az információs technológia fejlődésének hatásai. Akadálymentesítés.
- Problémamegoldási stratégiák: rekurzió, visszalépéses keresés, oszd meg és uralkodj, elágazás és korlátozás, mohó stratégia, dinamikus programozás. Algoritmusok futási ideje, bonyolultsági osztályok. Grafikai és szövegfeldolgozási alapalgoritmusok. Egyéni és csoportos problémamegoldás, projekt-módszer az oktatásban. Önálló problémafeldolgozás, -megoldás az informatika különböző területeiről, a problémamegoldási stratégiák csoportosításában, ütemezésében.
- Tantárgyakhoz kapcsolódó algoritmusok: algoritmusok a matematika, fizika, kémia, biológia világából.
- Versenyfeladatok megoldása: Általános és középiskolásoknak szóló versenyfeladatok áttekintése. hazai és nemzetközi informatikai versenyek megismerése, a versenyekre történő felkészítés módszertanának elsajátítása.
- A tanulástechnológia informatikai elemei, információkeresési stratégiák. Adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiája, elektronikus oktatási segédanyagok, távoktatási technológiák felhasználási lehetőségei. Egy projekt elkészítésének főbb pontjai és azok legfőbb jellemzői. Informatikaoktatás számítógép nélkül (CS-unplugged), számítástudomány játékosan.
- A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Az informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakképzettségű pedagógussal szemben támasztott elvárások, a képzési és kimeneti követelmények.
- Az oktatás szervezési módjai, módszerei, illetve stratégiái és azok alkalmazási lehetőségei az informatikaoktatásban.
- Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Fogalomalkotás az informatikában, az informatikai fogalmak tanításának alapkérdései. Az informatikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata.
- A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek digitális kultúra tantárgyi területe, érettségi követelmények. Tantervfelépítés, tantárgyfelépítés. Informatikai kompetenciák, az informatika kulcsfogalom-rendszere. Az informatika tanításának módszertana más diszciplínák tanításával összevetve: azonosságok, különbségek.
- Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs technológiák témakörök tanításának és számonkérésének fő kérdései, módszerei, eszközei.
- Informatikai tehetséggondozás: szakkörök, versenyfelkészítés, ECDL vizsgák. A tanítást és tanulást segítő eszközök (manipulációs eszközök, számítógép, internet, interaktív megjelenítő eszközök) integrált alkalmazási lehetőségei.
- Az általános és középiskolai digitális kultúra tananyaghoz szorosan kötődő témakörök feldolgozása a magyar informatikatanítási hagyományoknak megfelelően feladatokon, problémákon keresztül. Az elemi (általános és középiskolai) megoldások, szakmai megoldások, a szakma elemi alkalmazása és a megoldások összehasonlítása.
- Az online oktatás lehetőségei, kombinált oktatás, kollaborációs tér, modern oktatástechnikai eszközök használata.
- Fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének növelése korszerű informatikai módszerekkel és eszközökkel: látássérültek és vakok; hallássérültek és siketek; diszlexiások és diszgráfiasok; mozgássérültek; különböző módon és fokban értelmi fogyatékosok; halmozottan hátrányos helyzetű emberek esetén.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

12. JAPÁN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles japán nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Japanese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a japán nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A japán nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása) A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulók nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a tanulók életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a tanulók nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat feladatléírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a tanulók önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogukat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a japán kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a japán kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern japán nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a tanulók japán nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanítás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a japán nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógia folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szakmai alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a tanulók fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének

másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

b) képességei

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra, építő észrevételekre.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Kész végiggondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 28–32 kredit

- japán nyelvfejlesztés: beszéd, hallás utáni értés, szövegértés
- nyelvészeti, irodalmi, történelmi, kulturális és társadalmi alapismeretek

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 28–32 kredit

- japán nyelvfejlesztés: szövegértés, fordítás, fogalmazás, esszéírás
 - irodalmi, kulturális, történelmi ismeretek
- c) Kötelezően választható szakmai ismeretek: 35–42 kredit
- japanológiai és kutatási ismeretek
 - egyéb kulturális ismeretek
 - középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák
 - szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése).

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az adott nevelés-oktatási szakaszban képes legyen magas színvonalon ellátni a japán nyelv oktatási feladatait.

- a) A japán nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és a kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és kultúra-oktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv vonatkozó tartalmi szabályozóinak ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
 - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

13. KÉMIATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kémiatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chemistry

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a kémia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A kémiatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Tudja, hogy a kémia tantárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a kémiában használt fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Tisztában van a kémia tanítása során fejlesztendő kompetenciákkal.

b) képességei

- Képes tanítványainak megmutatni a kémia szerepét az anyag szerveződésének leírásában.
- Közvetíti a társadalom technikai-technológiai fejlettségi szintjének a természettudományos, kiemelten a kémiai ismeretekkel való összefüggéseit.
- Kezeli a kémia fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket. Képes a tanulók tévképzeteit felismerni, feltárni és megszüntetni.
- Kiválasztja a tanulás/tanítás folyamata során használható, a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszereket.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, racionális és mérlegelő gondolkodásmódra, érvelésre, természettudományos megközelítésre ösztönzi.
- Felismeri az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulókat, képes differenciált nevelésükre és tanításukra.

c) attitűdje

- Tudatos érték közvetítést vállal.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggondozást.
- Kész a társadalmi köztudatban megjelenő kémiai tartalmú áltudományos nézeteket természettudományos alapon cáfolni, és törekszik arra, hogy ezt az iskolán keresztül közérthető formában a társadalom felé kommunikálja.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.
- Tudatosítja a diákokban a fenntarthatóság kémiai vonatkozásait.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült a tanítványai kémiai tanulmányi versenyeken való részvételének támogatására, a kémia tantárgy kiegészítő ismereteit közvetítő kémia szakkör és laboratórium működtetésére, a tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok szervezésében, előkészítésében, lebonyolításában való részvételre.
- Ismeri a tanulásszervezés különböző formáit.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok, terepgyakorlatok, tanulmányi kirándulások tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élet-hosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Átlátja a kémia ismeretrendszerét, törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző kutatási módszereit.
- Tisztában van a kémia társadalomban betöltött szerepével.
- Átlátja a kémia tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodás-fejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a kémia tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.
- Ismeri a kémiai törvények, jelenségek kapcsolatát más természettudományos tárgyakéval.

b) képességei

- Felkészült az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló kémiai törvényszerűségek bemutatására.

- A tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva képes kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a kémia jelenségeit.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azok integrációjára.
- Az elméleti ismereteket gyakorlatban alkalmazza.

c) attitűdje

- Elkötelezett és nyitott a kémia új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Kémiai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre. Munkája során folyamatosan alkalmazza a modern pedagógiai módszereket.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a kémia tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerelés szempontjait.
- Rendelkezik a saját óratervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a kémiában tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a kémia tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a pedagógiai program, és azon belül a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Azonosítja a kémia megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában/kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- A motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- Kihhasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve az online-offline világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a kémia tantárgy tanítása során használható különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatso-rokat állít össze, illetve alkalmaz
- Képes csoportos és páros munkát értékelni.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.
- Pozitívan értékeli a tanuló tantervi követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kémia tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, köztük a felsőoktatási és kutatóintézményeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a kémiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a kereszttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeum-pedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.
- A kémia és a kémia szakmódszertan tárgykörében mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a kémia területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.
- Nyitott a közös projektek megvalósítására, a helyi közösségek aktív támogatására, saját szaktudásával hozzájárulva a lokális kezdeményezésekhez.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a kémia és a környezetvédelem etikai kérdéseivel, a nemzetközi egyezményekben megfogalmazott fenntarthatósági törekvések kémiai vonatkozásaival.
- Tudja, hogy diplomás kémiatanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kémia színvonalas tanítása, a tanulók kémiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom kémia iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a kémia érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 10 kredit

- Matematika: a kémiai problémák matematikai alapjai: halmazok, elemi függvények és elemzésük (határérték, deriválás, integrálás), (molekula) geometria, vektorok és mátrixok, a statisztika alapjai, minimum 4 kredit.
- Fizika: mechanika, hőtan, optika, elektromosság; ismeretterjesztői szinten: modern fizika, atom-, mag- és molekulafizika, elemi részek, kvantummechanika, relativitáselmélet, minimum 2 kredit.

- Informatika: felhasználói szintű számítógép-kezelési ismeretek, online tartalomkeresés, információelemzés, kémiai programcsomagok használata, molekula-vizualizációs technikák, minimum 2 kredit.
- Szakpártól eltérő, integrált szemléletű természettudomány: természettudományos tantárgy(ak) általános iskolai tananyagában előforduló alapismeretek, gyakorlatcentrikus megközelítésben, minimum 2 kredit.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 50 kredit

Általános kémia minimum 8 kredit

- Az emelt szintű érettségi anyagának ismételése és mélyítése: A kémia tárgya, kapcsolata más természettudományokkal. Az atomok felépítése, atommodellek. A radioaktivitás. Az atommag alkotórészei, szerkezete. A radioaktív bomlás. A periódusos rendszer elektron-szerkezeti alapjai. A kémiai kötés különböző formái, a kémiai részecskék és jellemzőik, a molekulák és halmazok szerkezete. Gázok, folyadékok és szilárd testek jellemzése, halmaz-állapot-változások. Homogén, heterogén és kolloid rendszerek. A kémiai reakció és lejátszódásának feltételei, reakciósebesség. Termokémia. A kémiai egyensúly és alkalmazási lehetőségei. A kémiai reakciók csoportosítása, sav-bázis és redoxireakciók, csapadékképződéssel és komplexképződéssel járó reakciók. Az elektrokémia alapjai.
- Laboratóriumi gyakorlat: A legfontosabb laboratóriumi eszközök. Alapvető laboratóriumi műveletek: oldás, hígítás, dekantálás, szűrés, gázpalackok használata. Alapvető laboratóriumi mérések. Egyszerű preparátumok előállítása.

Szervetlen kémia minimum 8 kredit

- A szervetlen kémia tárgy általános áttekintése. Az elemek eredete és kozmikus gyakorisága a világegyetemben és a földkéregben. Az elemek előfordulási formái, dúsulásai. Az elemek jellemzésének és csoportosításának szempontjai. Az elemek elhelyezkedése a periódusos rendszerben, periodikusan változó tulajdonságok. A lehetséges oxidációs állapotok. Az elemek kinyerésének, ill. előállításának általános módszerei. A nemfémes elemek és legfontosabb vegyületeik. A fémek, illetve félfémek és fontosabb vegyületeik. Komplexvegyületek. Az elemek biológiai szerepe, a szervetlen vegyületek környezeti hatásai, a bioszervetlen kémia alapjai. Laboratóriumi gyakorlat: A hidrogén tulajdonságai, előállítása, reakciói és fontosabb vegyületei. A p-mező fontosabb nemfémes és félfémes elemeinek az általános jellemzése, tulajdonságaik, előállításuk, reakcióik és fontosabb vegyületeik. A fémes és nemfémes elemek fontosabb képviselői, reakcióik, valamint legfontosabb vegyületeik előállítási lehetőségei, preparátumok készítése. Ezeknek az elemeknek, vegyületeknek a kimutatása.

Fizikai kémia minimum 8 kredit

- Gázok leírása. A termodinamika főtételei. Termokémia. Termodinamikai potenciálfüggvények, a kémiai potenciál. Egy- és többkomponensű rendszerek leírása. Kémiai reakciók egyensúlya. Homogén és heterogén reakciók kinetikája, reakciórendszerek, katalízis. Transzportfolyamatok. Elektrokémia: elektrolitok termodinamikája, elektrolitok vezetése, elektródok és galvánelemek, elektródfolyamatok kinetikája. Molekuláris kölcsönhatások.

- Kondenzált fázisok szerkezete. A határfelületek fizikai kémiája, kolloid rendszerek.
- A radioaktív sugárzás és anyag kölcsönhatásai. Magreakciók. Atomreaktorok. Környezeti radioaktivitás. A sugárzás kémiai és biológiai hatásai, kimutatása és mérése.
- Az elektronszerkezet kvantummechanikai értelmezésének alapjai.
- Laboratóriumi gyakorlat: Fizikai kémiai mérések: pH-metria, kalorimetria, spektrofotometria, konduktometria (különös tekintettel a köznevelésben is megvalósítható mérésekre). Kolloidok vizsgálata.

Szerves kémia minimum 8 kredit

- Szerves kémiai alapismeretek. Izomériák és sztereokémiai alapfogalmak. Funkciós csoportok és a szerves kémiai nevezéktan alapjai. Szubsztitúciós reakciók, eliminációs reakciók, addíciós és polimerizációs reakciók, átrendeződések, oxidációk és redukciók. Alkánok, alkének, alkinek, gyűrűs szénhidrogének, homo- és heteroaromás vegyületek. Halogénezett szénhidrogének. Fémorganikus vegyületek. Alkohokok, fenolok, éterek és kéntartalmú analógjaik. Aminok, nitrovegyületek. Aldehydekek és ketonok. Karbonsavak és karbonsavszármazékok. Szénsavszármazékok. Biológiailag aktív szerves vegyületek legfontosabb képviselői. Primer metabolitok. Másodlagos metabolitok legfontosabb képviselői.
- Laboratóriumi gyakorlat: Szerves kémiai laboratóriumi alpműveletek elsajátítása (átkristályosítás, gravitációs- és vákuumszűrés, folyadék-folyadék extrakció, léghő- és vákuumdesztilláció, vékonyrétegekromatográfia, oszlopkromatográfia). Funkciós csoportok kimutatása, kémcsőkísérletek. Egyszerű preparátumok készítése.

Analitikai kémia minimum 8 kredit

- Az analitikai módszerek jellemzése, alkalmazásuk. Az analitikai mérési eredmények megadása. Az analitikai kémiai módszerek általános csoportosítása. Az analízis előkészítő műveletei. Az analízis folyamata. Oldategyensúlyok analitikai kémiai vonatkozásai. Titrimetriás módszerek. Az elválasztási módszerek elvi alapjai: extrakciós módszerek, kromatográfia. A műszeres analitika alapjai: atom- és molekulaszpektroszkópia, elektroanalitikai eljárások, elválasztástechnika, szerkezetvizsgáló módszerek, kapcsolt technikák alapjai.
- Laboratóriumi gyakorlat: Sav-bázis-, komplexometriás-, csapadékos- és redoxititrálások. Válogatás a műszeres analitikai módszerekből (különös tekintettel a köznevelésben is megvalósítható mérésekre).

Számítási feladatok megoldása minimum 4 kredit

- Az egyenletrendezés alapelvei, sztöchiometria. A gáztörvények. Keverékek összetétele. A pH fogalma, savak és bázisok pH-ja.
- Titrálással kapcsolatos feladatok. Szervetlen kémiai, egyensúlyokkal kapcsolatos számítások. Szervetlen és szerves vegyületek képletének a meghatározása. Termodinamikai és elektrokémiai számítások.

Környezeti kémia, környezeti fenntarthatóság és környezetvédelem minimum 4 kredit

- Környezetvédelem, fenntarthatóság, ökológiai alapismeretek. Ásványtani és kőzettani alapfogalmak, példák. Mállási folyamatok. Talajok képződése. Talajok csoportosítása. A talaj

szerves, szervetlen és élő komponensei. A természetes vizek típusai és összetételük. A légkör kialakulása és összetétele, a légkör összetételének változása. Biogeokémiai ciklusok.

- A talaj, a természetes vizek és a légkör szennyezése, a szennyezés lokális és globális következményei. A talaj- és vízszennyezések, a globális klímaváltozás, az ózonpajzs károsodása, savas ülepedés, szmogok. Kármentesítési folyamatok, technológiák. A hulladékok és a hulladékkezelés, a szelektív hulladékgyűjtés. Energiaforrások az emberiség szolgálatában.
- A kémiai laboratóriumokra vonatkozó törvényi előírások és más szabályozások megismerése, hulladékkezelés, vegyszerkezelés, tiltott vegyszerek.
- Gyakorlat: Valamely termékgyártó üzem vagy hulladéklerakó, hulladékégető, szennyvíztisztító látogatása.

A kémia története minimum 2 kredit

- Ókori gyökerek és az alkímisták, a modern kémia születése. Elemek, vegyületek és keverékek elválasztása és rendszerezése. Az energia, az energia-változás és az energia-átalakítás fogalmainak fejlődéstörténete a hőtantól a termodinamikáig. Az elektromosság és a kémia kölcsönhatása, az elektrokémia fejlődéstörténete. Az anyag szerkezetéről alkotott elképzelések változása, az atommodellek fejlődése, a molekulafogalom kialakulása és fejlődése. A szervetlen vegyipar kialakulása és fejlődése. A szerves kémia fejlődése a „vis vitalis” elmélet megdöntése után. A szerves vegyipar kialakulása és fejlődése. A kémia hazai és nemzetközi nagyjai.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A kémiatanár szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 10 kredit

- A hétköznapi és természeti jelenségek, valamint a legfontosabb ipari folyamatok kémiai jelenségének értelmezése. A mindennapi élet kémiai vonatkozásainak megjelenítése az iskolai tananyagban.
- A modellalkotás szerepe a természettudományokban. A kémia köznevelésben tanított elméleti modelljeinek magyarázata.
- A természettudományos magyarázatokhoz szükséges absztrakciós készségek megalapozása és szakszerű fejlesztése.
- A kémiai fogalmak fejlődési sajátosságai, tanításának, tanulásának lehetőségei és nehézségei. A tanulók fogalmi rendszerének ismerete: a naiv axiómák, tapasztalati feltételezések, reflexgondolkodások, előfogalmak, tapasztalati fogalmak és a tévképzetek problémái; a fogalmi váltás nehézségei a kémia tanítási-tanulási folyamatában. A kialakítandó fogalmak egymásra építése, a szükséges korrekciók elvégzése.

- A feladat- és problémamegoldás szerepe, jelentősége a kémiai gondolkodás fejlesztésében. Különböző stratégiák elemzése és stratégiaváltás provokálása.
- A kémiatanítás tervezése, megvalósítása: a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és a helyi tantervek funkciói és vonatkozó részei.
- A kémiatanítás különböző oktatási módszerei, alkalmazásuk feltételei és az adott helyzetben optimális módszer kiválasztásának elvei. A tanítványok életkori sajátságaihoz illeszkedő tananyag-feldolgozási módszerek és gyakorlati képességfejlesztő eljárások. A tanulói aktivitás növelésének lehetőségei. Projekt munkák és egyéni tanulói feladatok tervezése és szervezése.
- Az ismeretátadás és a képességfejlesztés egyensúlya, mint a természettudományos gondolkodás kialakításának és fejlesztésének feltétele.
- A tanulók önálló ismeretszerzésének és tudásépítésének a támogatása. Mérlegelő gondolkodás, rendszerszemlélet fejlesztése. Forráskritika, forráselemzés.
- A kémia tananyag változatos szemléltetésének lehetőségei a kémia tanításában. A modellezés szerepe, feladatai, gyakorlata az alapozó és középszintű kémiaoktatásban. Valós és virtuális modellek. A vizuális kommunikáció szemléltetőeszközei.
- A kísérletezés (demonstrációs, mérő- és tanuló kísérletek) szerepe, feltételei és gyakorlata a köznevelési kémiatanításban. A konkrét kémiai anyagismeret, mint az absztrakt gondolkodás kiindulópontja és segítője. A természettudományos vizsgálatok lépései. A modellkísérlet fogalma. A kémiaoktatás tárgyi feltételeinek (szaktanterem, szertár, laboratórium) szerepe és jelentősége.
- A biztonságos, balesetmentes kísérletezéshez, a gyakorlati munka során a fegyelmezett és felelősségteljes tanulói magatartás kialakításához szükséges ismeretek. Balesetvédelmi kérdések a kémiaórákon és a mindennapokban.
- Kémiai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben, környezettudatos magatartás kialakítása. A fenntartható fejlődés és a zöldkémia alapelveinek megjelenítése a köznevelési kémia tananyagban.
- Információforrások a kémia tanításában. Az ismeretterjesztés hatása a kémiatanításra. A kémiatanár felelőssége az ismeretterjesztésben és az általános nézetek, illetve a szándékosan megtévesztő és félrevezető csalások leleplezésében.
- A kémia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a keresztantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában. A természettudományok integrált szemléletű oktatása; a kémia, a fizika, a biológia és a földrajz kapcsolódási pontjai. Külső és a belső tantárgyi koncentráció, mint a jól alkalmazható, egységes tudás kialakulásának eszköze.
- A differenciált oktatás (felzárkóztatás és tehetséggondozás) lehetőségei és korlátai a köznevelési kémiatanításban a tanórán és a tanórán kívül.
- A különböző adottságokkal és képességekkel rendelkező diákok motiválása és oktatása. Motivációs stratégiák a kémia tanításában: a közlekedés, a sport, a háztartás, az élővilág kémiai érdekességei, tudománytörténeti vonatkozások.

- Az ellenőrzés, a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés céljai és eszközei. Nemzetközi tudásmérő vizsgálatok eredményei és tanulságai kémiából.
 - A kémiatanítás általános problémái: a magyar és a nemzetközi természettudomány-oktatás céljainak, feladatainak és módszereinek változásai, trendjei.
- b) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia (2 kredit).
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a kémiaoktatásban a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerek és oktatási segédanyagok. Oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban.
- c) Az összefüggő féléves tanítási gyakorlat szak módszertani támogatása: 2 kredit.

14. KÍNAI NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kínai nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chinese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a kínai nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A kínai nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, készségei, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.

- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkit meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.

- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a kínai kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a kínai kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválón, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkor új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern kínai nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a diákok kínai nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a kínai nyelv tanításának jogszabályi háttérét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógiai folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szak-tárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritériumorientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.

b) képessége

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.

c) attitűdje

- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 28–32 kredit

- kínai nyelvfejlesztés: beszéd, hallás utáni értés, szövegértés
 - nyelvészeti, irodalmi, történelmi, kulturális és társadalmi alapismeretek
- b) Szakmai törzsanyag ismeretkörei: 28–32 kredit
- kínai nyelvfejlesztés: szövegértés, fordítás, fogalmazás, esszéírás
 - irodalmi, kulturális, történelmi ismeretek
- c) Kötelezően választható szakmai ismeretek: 35–42 kredit
- sinológiai és kutatási ismeretek
 - egyéb kulturális ismeretek
 - középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák
 - szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése).

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) A kínai nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana. Kínai nyelvfejlesztés (beszéd, hallás utáni értés, szövegértés) módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és kultúra oktatásának céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
 - A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvrán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

15. KÖNYVTÁROSTANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles könyvtárostanárr
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Library and Information Science

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszaiban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a könyvtár-használati ismeretek elsajátítására, az információs tartalmak előállítására, digitális produktumok létrehozására, az információforrások etikus használatának tanítására, a média és információs műveltség átadására és a digitális készségek fejlesztésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A könyvtárostanárr szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtári szakterület működését meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági, politikai és technológiai folyamatok legfontosabb tényezőit.
- Átfogóan ismeri a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiákat, jogi szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat.
- Ismeri az egyes társadalmi csoportok könyvtári ellátásának alapvető módszereit és eszközeit, az információhoz való fizikai és intellektuális hozzáférés társadalmi fontosságát szociális, kulturális és politikai szempontból.
- Alapos ismeretekkel és adekvát problémamegoldási technikákkal rendelkezik a könyvtári és iskolai konfliktuskezelés területén.

b) képességei

- Képes az információs társadalomban eligazodni tudó, mérlegelő gondolkodásmód és média-tudatosság kialakítására, valamint a források és webes tartalmak megítélésére.
- Képes a tanulók információs és kommunikációs képességének kialakítására, fejlesztésére.

- Képes arra, hogy eligazodjon az egyes társadalmi csoportok számára nyújtott szolgáltatások, a mindennapi élet által felvetett konkrét problémák és a lehetséges megoldási modellek, jó gyakorlatok között.
- Képes az elsajátított problémamegoldó technikák hatékony és adekvát alkalmazására a könyvtári és iskolai konfliktuskezelés területén, a használókkal és más partnerekkel való kommunikációban.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Világnézeti és politikai tolerancia jellemzi.
- Támogatja és tiszteletben tartja a tanulók nemzeti, európai, etnikai, vallási, illetve lokális azonosságtudatát, kulturális identitását, annak megőrzését.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a hagyományos és online közösségfejlesztés sajátosságait és módszereit; eligazodik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélynövelésének lehetőségei között, valamint az élethosszig tartó tanulás eszköztárában.
- Átfogóan ismeri a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiákat, jogi szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Áttekintéssel rendelkezik a közösségi terek technológiai támogatásának feltételeiről.

b) képességei

- Képes aktív szerepet vállalni a hagyományos és online közösségfejlesztésben, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélynövelésében, valamint az élethosszig tartó tanulás támogatásában.
- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és eredményes működését.
- Alkalmazni tudja a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiák által megjelölt célokat, jogi szabályozásokat a gyakorlatban.
- A végzett tanár képes az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Képes a felhasználói igények figyelembevételével közösségi terek kialakítására és a technológiai támogatás biztosítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiák megvalósítására és alkalmazására, az iskola pedagógiai programjának segítésére.
- Felkészült az iskolai és kollégiumi könyvtár működtetésére.

- Felkészült az iskolai évfordulók, ünnepek megszervezésére, az iskolán kívüli művelődés feltételeinek bemutatására, közvetítésére (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, mozi, kiállítás), a szaktárgyi és könyvtárhasználati tanulmányi versenyek, valamint kirándulások, tanulmányutak tervezésére, szervezésére, megvalósítására, iskolamúzeum, -újság, -rádió, -televízió létrehozására.
- Elkötelezett, hogy a fiatalok világról minél több ismeretet szerezzen.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Naprakészen ismeri a könyvtár- és információtudomány ismerelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, a hatékony és eredményes információkeresés, adatgyűjtés módszereit, valamint más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel való kapcsolatát.
- Ismeri a könyvtárpedagógiai szakmódszertan (szakdidaktika) hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, fejlesztési irányait.
- Tájékozott a könyvtárak és más információs intézmények társadalomban betöltött szerepéről, a szaktárgy tanításának céljairól, feladatairól, a könyvtár a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében betöltött szerepéről.
- Ismeri a könyvtár- és múzeumpedagógia elméletét és gyakorlatát, a két terület érintkezési pontjait.
- Ismeri a hazai, az európai uniós és a nemzetközi könyvtári-, információs- és információgazdasági stratégiákat, jogi és egyéb normatív szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat: UNESCO, IFLA, EBLIDA, EU.
- Tisztában van a hazai és nemzetközi képi és szöveges információforrások értékelésével, kiválasztásával, a gyűjteményszervezéssel, a formai és tartalmi feldolgozással, a keresőrendszerek működtetésével, fejlesztésével, valamint a szolgáltatások nyújtásával, tervezésével kapcsolatos alapelvekkel, tevékenységekkel, módszerekkel, valamint alkalmazásukkal a közkönyvtári és az iskolai környezetben.
- Ismeri az informatikai, infokommunikációs eszközöket, módszereket, technikákat, a számítógépes információs rendszereket, működtetésüket, továbbá a digitalizálással, elektronikus dokumentumok létrehozásával kapcsolatos alapelveket, tevékenységeket és módszereket a közkönyvtári, illetve az iskolai környezetben.
- Ismeri a különböző tanulási források (világháló, digitális adatbázisok, nyomtatott, illetve digitális formában megjelenő kézikönyvek, szótárak, folyóiratok stb.) felhasználási módjait, a lábjegyzetelési technikákat, a hivatkozások felelős és etikus használatát.

b) képességei

- Mindennapi szakmai gyakorlatában és szóhasználatában beépült ismeretként jelennek meg a könyvtár- és információtudomány alapfogalmai, kultúrpolitikai elképzelései.
- Képes ismereteinek hatékony alkalmazására az egyes könyvtári munkaterületeken, a gyűjteményszervezés, az információ- és dokumentumfeldolgozás, az információkeresés, az

információ- és dokumentumszolgáltatás és egyéb könyvtári szolgáltatások területén a közkönyvtári és az iskolai környezetben.

- Felismeri a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket és egymásra hatásukat.
 - Képes a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára.
 - Képes alkalmazni az informatikai, infokommunikációs eszközöket, módszereket, technikákat, a számítógépes információs rendszereket, működtetésüket, továbbá a digitalizálással, elektronikus dokumentumok létrehozásával kapcsolatos alapelveket, tevékenységeket és módszereket a közkönyvtári, illetve az iskolai környezetben.
 - Képes a hagyományos és az új típusú taneszközök megfelelő és hatékony alkalmazására.
- c) attitűdje
- Elfogadja és alkalmazza a mindennapok könyvtári gyakorlatában igazolt megoldásokat, él a szakmai továbbképzés minden formális és informális lehetőségével.
 - Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja a környezettudatos, valamint az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
 - Minőség tudattal rendelkezik.
 - Részesen kíván lenni a könyvtári szolgáltatások jó minőségét garantáló minőségi láncolatnak.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtárhasználat és az információs műveltség, a digitális írástudás oktatásának nemzetközi összefüggéseit, tanterveit, jogszabályi háttérét.
- Ismeri az információs műveltség, a digitális írástudás tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.
- Elsajátította az ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Megfelelő dokumentumtipológiai, könyv- és könyvtárhasználati ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Eligazodik a könyvtárhasználat, a média- és információs műveltség, a digitális írástudás oktatásának nemzetközi összefüggéseiben a jogszabályok adta keretekben; képes ezeket alkalmazni tanterveiben, óratervezésében és munkájában.
- Alkalmazza az információs műveltség, a digitális írástudás és a mérlegelő gondolkodás tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit, használja a tanórai, a tanórán és az iskolán kívüli oktatás lehetőségeit, színtereit.
- Képes áttekinteni és kezelni az egyes tudományterületek hagyományos és elektronikus szakirodalmi forrásait, a szaktudományi adatbázisokat, magabiztosan használja a könyvtári adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.
- Az információhasználati, problémamegoldó készségeit alkalmazni tudja más szaktárgyak oktatásában.

c) attitűdje

- Elkötelezett az új infokommunikációs eszközök megismerése, a folyamatos megújulás és továbbképzés iránt.
- Nyitott a könyvtári, pedagógiai, módszertani innováció minden formája iránt, befogadó a könyvtári munkát érintő elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal, a tanulókkal, és a használókkal.
- Nyitott arra, hogy figyelembe vegye az adott csoport sajátosságait és ehhez alakítsa a tervezési folyamat elemeit, módszereit.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtárral és az információk kezelésével kapcsolatos órák tartásának speciális módszertanát, továbbá a szakmai és szakirodalmi információk megszerzésének, terjesztésének módszereit, a megfelelő információs technológiákat, az iskolavezetéssel fenntartott kapcsolatokban a gyakorlati és menedzsment technikákat.
- Tájékozott a tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjai és lehetőségei terén.
- Ismeri a tanítás-tanulás során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit, különös tekintettel az olvasás megszerettetésére, az olvasóvá nevelésre.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatását, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeket, színtereket, beleértve a hagyományos iskolai és elektronikus könyvtárakat egyaránt.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes a könyvtárral és az információk kezelésével kapcsolatos órák tartására, továbbá a szakmai és szakirodalmi információk megszerzésének, terjesztési módszereinek, a megfelelő információs technológiák alkalmazásának átadására.
- Képes a nevelési-oktatási intézmények könyvtáraiban, valamint a közkönyvtárakban, különösen azok gyermek- és ifjúsági szolgálataiban végzendő sajátos pedagógiai munkára.
- Képes a különböző eredetű konfliktusok kezelésére, biblioterápiás foglalkozások tervezésére, terápiás foglalkozásokon való közreműködésre, a könyvtárlátogató gyermekek és fiatalok fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezésére, az elsajátítás segítésére.

c) attitűdje

- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanuló sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

- Nyitott arra, hogy tudását és tapasztalatait megossza mind formális, mind nem formális keretek között a szakmai közösséggel vagy szélesebb használói és társadalmi csoportokkal.
- Kezdeményező és nyitott a szakmai innovációs törekvések irányába, támogatja és alkalmazza azokat, amelyek illeszkednek az intézményi és szakmai stratégiákhoz, pedagógiai programokhoz.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- A végzett tanár tisztában van az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival, és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik.
- Ismeri a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott az értékelés hatásairól a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Áttekintéssel rendelkezik a tanulók reális önértékelését és a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket illetően.
- Ismeri az értékelés során alkalmazható differenciálás és individualizálás szempontjait, az önálló munkavégzés, keresés és elemzés fontosságát.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről. Képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás és individualizálás szempontjait.

c) attitűdje

- Felkészült az információs és digitális kompetenciák az IKT-használatán túlmutató fejlesztésére, mérésére.
- Felkészült tantárgyi követelmények kidolgozására.
- Elkötelezett a könyvtár- és információtudomány területén egyre nagyobb szerepet kapó minőségbiztosítási törekvések iránt, minőségtudat és sikerorientáltság, stratégiai látásmód és szolgáltatásorientáltság jellemzi.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a feladatok ellátásához szükséges szervezési, marketing, kapcsolattartási és -építési, tervezési, projektvezetési, minőségfejlesztési, humánerőforrásfejlesztési alapfogalmakat, alapelveket az iskolai, közkönyvtári, különösen a gyermek- és ifjúsági könyvtári környezetben.
- A végzett tanár ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait, valamint a kommunikációs nehézségeket, és tisztában van ezek fejlesztési lehetőségeivel.

- Tájékozott a nevelőtestület tagjaival, a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Ismeri a kapcsolatteremtés módszereit és csatornáit a közművelődési intézmények (múzeumok, játszóházak, helytörténeti gyűjtemények) szakembereivel (múzeumpedagógusok, muzeológusok és más közművelődési szakértők).
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
- Ismeri és használja az adekvát szakirodalmat és forrásokat a pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz, valamint tisztában van a kulcsszavak és tételmondatok szerkesztésének módszerével és átadásának technikájával.

b) képességei

- Képes alkalmazni a feladatok ellátásához szükséges szervezési, marketing, kapcsolattartási és – építési, tervezési, projektvezetési, minőségfejlesztési, humánerőforrásfejlesztési alapelveket az iskolai; közkönyvtári, különösen a gyermek- és ifjúsági könyvtári környezetben.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- A végzett tanár pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Képes a felhasználókkal, a partnerekkel (könyvkiadók, könyvtárak, könyvterjesztők, adatbázis-szolgáltatók, informatikai fejlesztők, egyéb közgyűjtemények, kulturális és oktatási intézmények), valamint a fenntartókkal való kapcsolattartáshoz szükséges szóbeli, írásbeli kommunikációra a kultúra színterein, és ezeknek a képességeknek a fejlesztésére.
- Képes kapcsolatot teremteni a közművelődési intézmények (múzeumok, játszóházak, helytörténeti gyűjtemények) szakembereivel (múzeumpedagógusok, muzeológusok és más közművelődési szakértők).

c) attitűdje

- Együttműködik a helyi, területi, vármegyei és országos könyvtárakkal, kulturális, illetve információközvetítő intézményekkel, pedagógiai szolgáltató intézményekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.
- Együttműködik a nevelőtestület minden tagjával az információs műveltség összehangolt, minden tantárgyat érintő fejlesztése érdekében.
- Együttműködik az ifjúsági szervezetekkel, a diákönkormányzattal.
- Kész együttműködni más szaktárgyak tanáraival szakterületük fejlesztésének érdekében.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtárosok, a könyvtárostanárok és a pedagógusok etikai kódexeit, szakmai ajánlásait.
- Tájékozott a könyvtári munkavégzés, a könyvtári rendszer működése, a könyvtárosok és a használók jogait szabályozó jogi normák tekintetében.
- Eligazodik az önismeretet jellemző tényezőkben, és ismeri a képességeit fejlesztő lehetőségeket és módszereket.

b) képességei

- partner a szakmai kooperációban.

c) attitűdje

- Szűkebb szakmai területén, személyes felelősségi körében önálló és kezdeményező szerepet vállal abban, hogy a társadalomban kialakult könyvtárkép egyre pozitívabbá váljon.
- Képes önmagát megfelelő önismerettel jellemezni, meglévő tudását és képességeit értékelni és fejleszteni.
- Képes az együttműködésre és a felelősségvállalásra hivatásával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Képviseli hivatása etikai álláspontját, a könyvtárosok, a könyvtárostanárok és a pedagógusok etikai kódexeit, szakmai ajánlásait.
- Elkötelezett az információs műveltség és a digitális írástudás iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Következtesen képviseli a tanulók, a pedagógusok, könyvtárhasználók és az iskola érdekeit, önálló kezdeményezéseket tesz a használók jogainak érvényesítéséért.
- Felelősen vesz részt a könyvtári területen is egyre általánosabbá váló csoportmunkában.
- Felelősséget érez a tanári hivatás és a szaktárgyának tanítását illetően. A könyvtárostánári ismereteket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 94–105 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-terv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 18–25 kredit

- Társadalom- és bölcsészettudományok, kutatómódszertan, kommunikációs ismeretek, olvasásszociológia, olvasáspedagógia, olvasápszichológia, informatikai alapismeretek, írás-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténet, közgyűjteményi ismeretek, kultúra-gazdaságtan.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 76–90 kredit

- Dokumentumleírás, metaadatrendszerek, osztályozási rendszerek, információkereső nyelvek, könyvtártan, bibliometria, könyvtári menedzsment, tájékoztatás, primer, szekunder információk és információs források, a hagyományos és az elektronikus információs források, információelmélet, adatbázis-építés és -kezelés, könyvtárgépesítés, integrált könyv-

tári rendszerek, dokumentumok sajátosságai, információs rendszerek, hálózati ismeretek, Webes szolgáltatások tervezése, digitalizálás, e-learning.

- Az iskolai könyvtár elvei és működése, könyvtárhasználati ismeretek.
- A szakértői rendszerek és tudásbázisok alkalmazási lehetőségei az iskolai könyvtári
- Információs műveltség, digitális írástudás az oktatásban.
- Az olvasástanítás, olvasásfejlesztés speciális módszerei.
- Gyermek- és ifjúsági irodalmi ismeretek, hagyományos és nem hagyományos információ-hordozók.
- Könyvtár- és múzeumpedagógia.
- Andragógiai ismeretek.
- A szellemi munka technikája.
- Szerzői jog.
- Online közösségfejlesztés.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás szakaszaiban képes legyen magas színvonalon a nevelés-oktatás feladataiban részt venni.

a) A könyvtárostanárr szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A könyvtárpedagógia elméleti és gyakorlati kérdései, ismeretei:
- A könyvtárpedagógia nemzetközi és hazai helyzete.
- A könyvtári környezetben történő tanítás-tanulás sajátosságai.
- A különböző típusú könyvtári foglalkozások elemzése, az ott folyó tanítási-tanulási folyamat, a könyvtári órák során alkalmazható eljárások.
- Az olvasás szerepe a kognitív folyamatokban. Az olvasás hatása, szerepe a személyiség alakulásában, a személyiségfejlesztésben.
- A modern iskolai könyvtár szervezete, helye az oktatási intézményben. Az iskolai könyvtárak feladatai az iskolatörténeti források létrejöttében és gondozásában.
- A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló közösségi programok szervezésének módszerei.
- A hagyományos és az elektronikus könyvtári ismeretek szintetizálása; specifikus, a szaktárgyi tanárok bevonásával megvalósuló, konkrét könyvtári körülményekhez igazodó tantárgyi programok tervezése, kivitelezése és értékelése.

b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

16. LATIN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles latin nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Latin Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a latin nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A latin nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása) A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (motiváció, életkor, nyelvi szorongás, kognitív stratégiák, anyanyelvi tudatosság).
- Ismeri a tanulók megismerésének pedagógiai módszereit.
- Megbízható, friss tudással rendelkezik a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról sajátos igényeiről, a lehetséges magatartásproblémák okairól.
- Ismeri a latin nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, és a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve tudja felhasználni őket a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében.

b) képességei

- Képes a latin nyelv tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását objektivitásra törekedve elemezni.

- Képes ismereteit hatékonyan felhasználni tanulói általános fejlesztésére, illetve célzottan alkalmazni a nyelvtanítás érdekében.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a latin nyelv oktatásában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
- Képes a latin nyelv és kultúra speciális ismeretanyagával és fogalomkészletével kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

c) attitűdje

- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, és képes mindenkinben meglátni az értékeket, és elfogadó nyitottsággal viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtés lehetőségeit.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a különböző szociokulturális háttérű tanulói csoportok oktatásának összetevőit.

b) képességei

- Képes latin nyelv és kultúra oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és reális önképének kialakulását.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a kulturális szakmai tudáselemeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

c) attitűdje

- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknban.
- Szaktanári munkája során tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható latin nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a tanított latin nyelvű szövegek kulturális összefüggéseit.

- Ismeri a latin nyelv tanításának különféle módszereit, tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának értékelésére, a tanulási módszerek eredményességének értékelésére, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Ismeri a klasszikus ókori kultúrák – különösen a római – kutatásának korszerű eredményeit.
- Ismeri a latin nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat, képes azok célcsoportnak megfelelő kiválasztására.
- Tájékozott a latin nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei:

- Képes latin nyelvű szövegek magas szintű nyelvi és kulturális értelmezésére.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a latin nyelv és kultúrával kapcsolatos diszciplínák területén folytatott önálló ismeretszerzésre, a szakirodalom interpretációjára.
- Képes a szövegek értelmezése során saját narratíva kialakítására, illetve annak reflexív, tudatos formálására.
- Képes az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerésére.

c) attitűdje

- Törekszik nyelvi és ókortudományi tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a latin nyelv és kultúra oktatásának társadalmi szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti latin nyelv szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka jogszabályi szabályozását.
- Ismeri a munkájához szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket, digitális adatbázisokat és internetes portálokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tananyagot és annak közvetítését az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje:

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Munkájában fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

b) képességei

- Képes az élményközpontú latinoktatásra, a szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére, valamint a szaktárgy oktatása során használható online felületek kiválasztására és bemutatására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, tanulói szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő nyelvtanulási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelvtanulás során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Járatos a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés elemeiben, korszerű módszereiben, gyakorlatában.
- Ismeri az értékelési folyamat differenciálási lehetőségeit.

b) képességei:

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeri az önképzés lehetőségeit, tájékozódik a szakmai szervezetek működését és a tevékenységükben való részvétel lehetőségeit illetően.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajáttól eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek elismerésében.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Ismeri a megújuló latintanítás kiemelt területeit és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi kritériumokat.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott környezetének visszajelzései felé.

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Képes nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.

c) attitűdje

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvesztésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Könnyebb klasszikus latin irodalmi és egyéb latin nyelvű szövegek elemző olvasása (szöveg-olvasás, auktorolvasás).
- A latin (leíró) nyelvtan ismerete.
- Az ókori művelődés (mitológia, tárgyi kultúra, életmód és mindennapi élet az ókorban, ógörög nyelv alapjai), illetve a görög és római történelem átfogó ismerete.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 66–76 kredit

- Nehezebb klasszikus és középkori, illetve újkori latin irodalmi és egyéb szövegek elemző (grammatikai, esztétikai, irodalmi, irodalomelméleti, filozófiai, történeti szemléletű) olvasása (szövegolvasások, auktorolvasások).
- Latin (leíró) nyelvtan, amelynek egy része lehet stílusgyakorlat is.
- A görög és római irodalom áttekintő ismerete.
- Görög és római, általános ókori vallástörténet.
- A görög és római filozófia áttekintő ismerete.
- Latin nyelvű művek (irodalmi és nem irodalmi, esetleg a tárgyi kultúrába tartozó alkotások) esztétikai szempontú elemzése.
- A latin nyelvű kultúrák és a modern világ összefüggéseinek ismerete.
- Az ókori Mediterráneum, Pannónia, illetve a korai kereszténység régészeti emlékei.
- Az ókori Mediterráneum művészete, tárgyi emlékei.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) A latin nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és a kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készség-fejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
 - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - A latin nyelv és kultúra oktatásához kapcsolódó oktatástechnikai eszközök innovatív használatának ismeretei (kollaborációs tér, oktatási szoftverek és applikációk).
 - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- b) Összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szeminárium: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat latin nyelven: 2 kredit.

17. LENGYEL ÉS NEMZETISÉGI LENGYEL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Polish Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a lengyel nyelv és lengyel nyelv és irodalom, valamint a lengyel népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a lengyel nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a lengyel nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre lengyel nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti lengyel szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén.

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók lengyel nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.

- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszerzésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmos a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.

- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáikhoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Lengyelország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi lengyel nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: lengyel irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás, magyar-lengyel irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szintaxon rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika, alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi lengyelek nyelvhasználatára (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi lengyelek irodalma, a magyarországi lengyel nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.)
 - A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat lengyel nyelven: 2 kredit.

18. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM SZAKOS TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian Language and Literature

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A magyar nyelv és irodalom szakos tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, speciális fejlesztési igényeit, a fejlesztés és a diagnosztikus mérés módszereit.
- Tisztában van a magyar nyelvnek és irodalomnak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri és hatékonyan alkalmazza a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval tehetséggondozó tevékenység lehetséges módjait.

b) képességei

- Képes a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésére gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulói személyiség sokoldalú fejlesztésére a magyar nyelvi és irodalmi műveltséganyag elsajátításának, a beszéd, a beszédértés, az olvasás, a szövegértés, az írás és a szövegalkotás fejlesztésének folyamatában.
- Képes a magyar nyelv és irodalomban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos helyzetű, SNI-s, BTMN-s és a tehetséges tanulók tanulási-tanítási folyamatában a nyelvtan órán és az irodalom órán.
- Az olvasóvá nevelés folyamatában képes a tanulói személyiség fejlesztésére a művekkel való egyéni találkozás, a személyesen motivált műélvező megértés révén és érdekében.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanulók megszeressék az olvasást, kialakuljon az olvasói tudatosságuk.
- Fontosnak tartja a különböző személyiségű tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális, valamint erkölcsi fejlődéséről való elképzelések, az együttnevelés elveinek megismerését, szakmódszertanát és alkalmazását a magyar nyelv és irodalom tanítása során.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az irodalmi és anyanyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezési módjait, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználási lehetőségeit.
- Jártas iskolai ünnepségek, magyar nyelvi és irodalmi tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások megszervezésében, lebonyolításában.

b) képességei

- Képes az anyanyelvi kompetencia tekintetében az egyének közötti különbségek megértésére, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes a műértelmező folyamat egyéni és közösségi kereteinek megteremtésére, valamint arra, hogy e folyamatban – többféle szerepben – irányítóként, motiválóként, résztvevőként, segítőként, ellenőrzőként vegyen részt.
- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében képes a státuszkezelésre, a tanulói közösségek szervezésére és vezetésére, az önszerveződő tanulói csoportok támogatására, projektfeladatok tervezésére és vezetésére (többek között az iskolaújság, az iskolarádió, az iskolai és egyéb közösségi programok, honlapok) létrehozásának, szakmai működtetésének támogatására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók anyanyelvi kompetenciáinak fejlesztését szolgáló csoportos tevékenységek (projektmunka, páros és csoportmunka, kooperatív tanulási technikák, heterogén tanulócsoporthoz differenciált fejlesztés, nem formális módszerek alkalmazása) megszervezésére, a tananyaghoz kapcsolt alkalmazására.

- Felkészült magyar nyelvi és irodalmi szakkörök, önképző körök irányítására, a tanulói önszerveződés elősegítésére.

A szaktárgyi és a szakmódszertani tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a magyar nyelv és irodalom tanításának a Nemzeti alaptantervben és keret-tantervben meghatározott ismeretanyagához szükséges korszerű nyelv- és irodalomtudományi, társtudományi, valamint anyanyelv- és irodalompedagógiai ismeretekkel.
- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, szövegalkotási, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi nevelés-oktatás céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgyspecifikus alapelveit, módszertani eljárásait, tanulásszervezési módjait, tanítási és tanulási stratégiáit; a tantervben megfogalmazott tanulási eredményeket, valamint a tantárgyak tanulásának sajátosságait, megismerési módszereinek lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket.
- Ismeri a modern irodalom- és nyelvtudomány alapjait, tudományos módszereit az irodalomtörténet-írás, a korszakolás, a szövegfeldolgozás, valamint a nyelvi elemzés terén.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során felhasználható korszerű kézikönyveket, online folyóiratokat és adatbázisokat.
- Ismeri a különböző műfajú papíralapú és az online szövegek feldolgozásának változatos módszereit, technikáit; a szövegértési kompetencia fejlesztésének változatos módjait.
- Ismeri az irodalmi művek értelmezésének többféle tudományos eljárását, az irodalmi műnevek és a legfontosabb műfajok leírására és értelmezésére használt fogalmakat.
- Ismeri az európai irodalom- és művelődéstörténet, valamint a magyar irodalom történetének nagy korszakait, fontos alkotásait. Ismeri a modern nyelvtudomány alapjait, néhány modern nyelvleírási irányzatát, a nyelvi szerkezetek elemző leírásának többféle tudományos eljárását.
- Alapvető és sokrétű ismerettel rendelkezik a szöveg- és stílustípus-repertoárral, továbbá képes az erről való tudását, ismereteit kiterjeszteni, bővíteni a társas és kulturális változások alapján.
- Képes eltérő nyelvelméleti kiindulópontokból tekinteni a nyelvhasználat jelenségeire. Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változatosságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni, és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni.

b) képességei

- Tudja alkalmazni az irodalmi és anyanyelvi nevelés speciális alapelveit, eszközeit, eljárásait.
- Képes a tudás tantervi és tanulási területi összefüggésekbe ágyazására, elősegíteni a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszerének fejlődését, megismertetni a tudományterület értékeit és kutatási eljárásait; képes az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségek kialakítására a tanulóknál.

- Képes magát szakszerűen kifejezni, szóban és írásban, valamint szaktárgyi, szakmódszertani kompetenciáit adaptív és kreatív módon alkalmazni az anyanyelvi, illetve az irodalmi nevelés folyamatában.
- Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változottságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni.
- Rendelkezik az egyéni, a közösségi sajátosságokhoz igazodó, a megértő műélvezetet, valamint a közösségi interpretációt, a szóbeli és az írásbeli nyelvi fejlesztést, az anyanyelvi, illetve irodalmi ismeretbővítést támogató szakmódszertani felkészültséggel.

c) attitűdje

- Törekszik a nemzeti kultúra alapvető értékeinek közvetítésére.
- Fontosnak tartja a tanulók szövegértési, szövegalkotási tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a kerettantervet és a helyi tantervek vonatkozó előírásait, ezek ismeretében képes az adott tanulócsoport képességeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó magyar nyelvi és irodalmi szakpedagógiai tervek (tanmenetek, tematikus tervek, óratervek) összeállítására.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyag tartalmainak elsajátíttatására.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a tanulók tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a kerettantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoportéhoz igazítani.
- Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére és értékelésére.
- Képes figyelembe venni a Nemzeti alaptanterv kulcskompetenciáit, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei, valamint a fejlesztő feladatok között.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására és megvalósítására a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat a konkrét céloknak megfelelően használni.
- Képes a tanórai (magyar nyelv és irodalom tantárgy tanórai, osztályfőnöki) és a tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munka tervezésére.

- Jártas az infokommunikációs eszközök kreatív és adaptív alkalmazásában.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tájékozott a differenciális pedagógia, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés magyar nyelv és irodalom tantárgy tanórai lehetőségeit.
- Ismeri, továbbá alkalmazza a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat az anyanyelvi és irodalmi ismeretbővítés folyamatában.

b) képességei

- Képes a hatékony tanulási környezet kialakítására, a tanulási folyamat iskolai, illetve iskolán kívüli összetevőinek szoros összehangolására.
- Képes az olvasóvá nevelésre, a házi olvasmányok önálló tanulói feldolgozásának motiválására, a tanulók olvasási készségeinek és műértő képességének folyamatos fejlesztésére, a tanulók önálló olvasói tevékenységeinek támogatására.
- Ismeri, tudja alkalmazni az anyanyelvi és irodalmi nevelésben az egyéni, illetve a közösségi motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt támogató eszközöket, a visszacsatolási mechanizmusokat.
- Tudja alkalmazni a korszerű beszéd- és beszédértés-fejlesztés, a folyamatelvű olvasás- és írástanítás egyéni, valamint csoportos módszertani eljárásait.
- Ismeri a szövegértési, szövegalkotási stratégiákat, azokat képes alkalmazni és gyakoroltatni.

c) attitűdje

- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi kompetenciák mérésével, értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a központi mérések eredményeit, tanulságait.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

b) képességei

- Képes a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének értékelésére; különböző értékelési formák, eszközök használatára; az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására; az önértékelés fejlesztésére.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

c) attitűdje

- Törekszik az írásbeli és szóbeli értékelés különféle formáinak folyamatszerű, egységben való alkalmazására.
- Elkötelezett a tanulást fejlesztő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Ismeretekkel rendelkezik a mérlegelő gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Alapos infokommunikációs tudása van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.

b) képességei

- Képes a tanulói motiváció, az önálló és közösségi tevékenység segítésére, hatékony ismeretközvetítésre, irodalmi, anyanyelvi nevelésre.
- Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának fejlesztésére, az osztálytermi és a tanórán kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére.
- Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő, -tartó, -záró kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
- Képes az iskolai, illetve az iskolán kívüli nevelés színterein – az anyanyelvi és az irodalmi nevelés tantárgyközi beágyazottságának megfelelően – az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (így a közművelődési, a közgyűjteményi intézményekkel, színházakkal, múzeumokkal) való együttműködésre.

c) attitűdje

- Képes az iskolai nevelés folyamatának irányítására.
- Figyelembe veszi a rokon szakterületek képzési szempontjait.
- Képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása és

b) képességei

- Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai együttműködésre.

c) attitűdje

- Törekszik az irodalom és a magyar nyelv végtelen gazdagságának és értékközvetítő funkciójának bemutatására.
- Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát beépítésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–102 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-terv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 8–12 kredit

Nyelvtudomány: 4–6 kredit

- A nyelvtudomány alapjai (a nyelv fogalma, a nyelv több szempontú megközelítése; a nyelv mint jelrendszer, nyelv és gondolkodás, nyelv és cselekvés, nyelv és kreativitás, a nyelv tudományos vizsgálatának általános kérdései, a nyelvtudomány, az anyanyelv tanítása).
- A nyelvészeti ismeretszerzés alapjai (a nyelvtudomány kutatási területei, módszerei, könyvtár- és internethasználat, nyomtatott és elektronikus szótárak, nyelvtudományi és szakmódszertani folyóiratok, számítógépes nyelvészeti adatbázisok).

Irodalomtudomány: 4–6 kredit

- Az irodalomtudomány alapjai (az irodalom tanítása, poétikai rendszerek, az irodalom tudományos vizsgálatának általános kérdései).
- Az irodalomtudományi ismeretszerzés alapjai (az irodalomtudomány módszerei, a tudományos ismeretszerzés forrásai: könyvtár- és internethasználat, a digitális bölcsészet alapjai).

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 84–90 kredit

Nyelvtudomány: 38–41 kredit

- Szöveg és kommunikáció (kommunikáció szóban és írásban: a személyközi, a csoportos, a nyilvános és a tömegkommunikáció, a nemverbális kommunikáció, pragmatikai ismeretek, szövegtani ismeretek: szövegelmélet, szövegtipológia, szövegalkotás, szövegelemzés, retorika; a pragmatikai szemlélet alkalmazása a szöveg szerkezeti és műveleti megközelítésében, az írott és a beszélt nyelv normái, a kommunikáció zavarai, ezek korrekciós lehetőségei, kommunikációs stratégiák, online kommunikáció).
- Nyelv és társadalom (a nyelv mint dinamikus rendszer, a nyelvi változó és a nyelvi változás, a nyelv rétegződése, szociolingvisztika, dialektológia, a világ nyelvi sokfélesége, nyelv és globalitás, nyelvi kontaktusjelenségek, nemzetiségi nyelvhasználat; nyelvpolitika, nyelvi jogok, nyelvi diszkrimináció, nyelvi tervezés és nyelvstratégia, az internetes nyelvhasználat).
- A nyelvi szintek rendszernyelvészeti leírása. Hangtani, alaktani, szótani, szószerkezettani, mondattani, jelentéstani és frazeológiai ismeretek. (A magyar hangrendszer főbb jellemzői és a hangok kapcsolódási szabályai. A szóelemek és a szófajok, ezek összefüggései, mondat- és szövegbeli szerepük. A mondatrészek. Az egyszerű és az összetett mondatok. A szószerkezetek fajtái. A szójelentés és grammatikai elemei és fajtái. A szó szerinti és a

figuratív jelentés különbségei, különös tekintettel a frazeológiai egységekre. Lexikológiai, lexikográfiai és frazeológiai ismeretek.)

- Stílus és jelentés (stíluselemek, stílushatás, stílus eszközök, alakzatok és szóképek, stílusrétegek, stílusváltozatok, stílus korszakok, funkcionális kognitív stilisztika, a stílus cselekvéselméleti és interakciós megközelítése).
- Nyelvtörténet (A nyelv rokonság fogalma, annak kritériumai és bizonyítékai, a magyar nyelv eredetének hipotézisei, a finnugor nyelv rokonság bizonyítékai. A nyelvi változás, ennek főbb okai, tendenciái. A magyar nyelv történetének korszakai, legfontosabb nyelvemlékeink. A nyelvtörténeti ismeretek felhasználhatósága a magyar nyelv és irodalom tanításában. A nyelvtörténeti szövegek elemzése, történeti dialektológia, történeti névtan.)
- A nyelvleírás fontosabb irányzatai (a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika szemlélet- és elemzőmódjai, a korpusz nyelvészeti elemzés).
- Alkalmazott nyelvészet (kontrasztív nyelvészet, lexikológia, lexikográfia, számítógépes nyelvészet, tanári beszéd).

Irodalomtudomány: 46–49 kredit

- Irodalomelmélet (az irodalmi szöveg poétikai és stiláris sajátosságai, műnemek és műfajok, irodalmi alkotások elemzése, értelmezési eljárásai, verstan, az elbeszélés mód vizsgálata, a drámai művek elemzésének kérdései).
- Világirodalom (korstílusok, szerzők, művek, művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás, társművészetek, kultúratudományi megközelítések, téma, motívum, archetípus).
- Régi, klasszikus és modern magyar irodalomtörténeti korszakok, stílusirányzatok, szerzők, művek, műfajok, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések, az irodalom társművészeti kapcsolatai a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben rögzített teljes törzsanyagot magában foglalva.
- Kortárs magyar irodalom, tendenciák és irányzatok, a kortárs irodalom és az irodalmi hagyomány, irodalmi művek, szerzők párbeszéde.
- 1920 utáni Kárpát-medencei magyar irodalom (közösségi lét- és hagyományfolytonosság, irodalom és nemzeti önismeret, a kisebbségi lét kifejeződésének új irányzatai identitásélmények a 20. századi határon túli magyar irodalomban).
- Műelemzések: olvasat, esztétikai minőség, értékelés; érték közvetítés irodalmi művek elemzésének és értelmezésének gyakorlata az irodalomtörténeti és -elméleti ismeretek alapján.
- Populáris irodalom: a népszerű irodalom történeti és kortárs változatai; műfajelméleti és poétikai, irodalom szociológiai aspektusok.
- Gyermekek- és ifjúsági irodalom történeti és kortárs változatai; médiaelméleti, műfajelméleti, poétikai és fejlődéslélektani aspektusok.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A magyar nyelv és irodalom szakos tanári szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Az anyanyelvi, irodalmi nevelés cél- és feladatrendszer, alapelvei, interaktív és reflektív módszerei, munkaformái, eszközei kontakt és online környezetben.
- Az anyanyelv- és az irodalompedagógia fogalma, szemléletmódjai, alternatív formái.
- A magyarórák felépítése, hospitálás, mikrotanítás és óraelemzés, az osztálytermi kommunikáció elemzése, infokommunikációs eszközök és digitális alkalmazások a magyarórán.
- Az anyanyelvi készségek és képességek (beszéd, beszédértés, olvasás, szövegértés, szövegalkotás), az irodalomolvasás, valamint a tanulási képesség fejlesztésének korszerű eljárásai.
- Az anyanyelvi és az irodalmi művelődési anyag tartalma, a nyelv- és irodalomtudományi eredmények felhasználása az általános iskolában, illetve középiskolában. Az élő irodalom, a mai magyar nyelvhasználat jelenségeinek közvetítése az általános iskolában, illetve középiskolában. Az olvasóvá nevelés módszerei, lehetőségei.
- A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai az általános iskolai, illetve középiskolai anyanyelvi és irodalmi nevelésben. A drámapedagógia, a történetmesélés módszerei irodalmi művek segítségével.
- Mérés és értékelés az általános iskolai, illetve középiskolai anyanyelvi és irodalmi nevelésben.
- Általános iskolai, illetve középiskolai magyar nyelvi és irodalmi programok, nyomtatott, illetve digitális tankönyvek, tankönyvcsaládok.
- A magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei, felkészítés az érettségire.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlatok: 2 kredit.

19. MATEMATIKATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles matematikatanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Mathematics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a matematika tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá felkészítés a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. * A matematikatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a matematika szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a matematika tantárgyban megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a matematika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Tisztában van a tehetséggondozáshoz szükséges ismeretekkel és technikákkal, valamint a matematikatanulásban nehézségekkel küzdő tanulókkal való foglalkozás módszereivel.
- Ismeri és alkalmazza a digitális eszközöket a differenciált oktatás megvalósítására.

b) képességei

- Képes a tanulókat racionális gondolkodásmódra, önálló véleményalkotásra, mérlegelő gondolkodásmód kialakítására, érvelésre ösztönözni.
- Képes a matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére, kezelésére.
- Képes a tanulás/tanítás folyamata során a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszerek kiválasztására.
- Rendelkezik a matematika iránti megfelelő attitűd kialakításának képességével.

- Képes az egyéni matematikai képességek (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók) felismerésére és differenciált fejlesztésére. Rendelkezik a kiemelkedő matematikai képességek korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönözni tudja a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére.
- Rendelkezik az egész életen át tartó tanulás képességével, valamint ezen képesség és a megfelelő attitűd tanulóiban történő megalapozásának, kialakításának képességével.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, a tehetséggondozást.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése terén

a) tudása

- Felkészült a matematikai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a matematika kiegészítő ismereteit közvetítő matematika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes változatos munkamódszereket (így páros munka, csoportmunka, kooperatív munkaformák, projektmunka) alkalmazni a tanórákon, akár digitális eszközök bevonásával is.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a matematikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik matematikai látás- és gondolkodásmóddal, amely a megszerzett tudás alkalmazásában, az oktatásban való hasznosíthatóságában, valamint a speciális matematikai problémamegoldó technikák felhasználhatóságában is jelentkezik.
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a matematikatanítás alapvető kutatási módszertanát.
- Ismeri a matematika társadalomban betöltött szerepét, a matematika tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a matematika tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a magyar matematika szakmódszertan legfontosabb jellemzőit, hagyományait, legismertebb képviselőit (Pólya György, Varga Tamás).

- Ismeri a digitális eszközök lehetőségeit a matematika tanítása során (szemléltetés, sejtés megfogalmazása, diszkusszió, gyakorlás, számonkérés) és ismeri ezen eszközök korlátait is.
- b) képességei
- Képes az oktatás során problémamegoldó technikák átadására (a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva).
 - Meg tudja ítélni szaktárgyának a köznevelésben betöltött szerepét.
 - Képes – elsősorban a természettudományokon belül – a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára. Tisztában van azzal, hogy a matematika által közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
 - Képes a matematika témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
 - Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
 - Képes a szaktárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulók matematikai ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
 - Megvan az igénye a matematika új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
 - Matematikai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra kész.
 - Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, igénye van folyamatos önképzésre, a rendszeres továbbképzésre.
 - Munkája során a modern pedagógiai módszerek alkalmazására törekszik.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a matematika tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes meghatározni a matematikában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes a matematika tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források elemzésére, valamint a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására, különös tekintettel az infokommunikációs technológiára.
- Képes a tanulási/tanítási célokhoz leginkább illeszkedő módszerek, eszközök, munkaformák kiválasztására.
- Képes kollektív munkában helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésére, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, önálló éves tematikus tervezési folyamatát erre alapozza.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a matematika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, illetve kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, hibáival.

b) képességei

- Képes a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamat szervezésére és irányítására, valamint a tanulóknál az önszabályozó tanulás igényének felkeltésére, képességének kialakítására.
- Képes a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére.
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a matematika ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tanulást támogató nyomtatott és digitális taneszközök kiválasztására.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Felkészült a matematika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes a matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Felkészült az infokommunikációs eszközöknek a tanítási-tanulási folyamat során a tanulók életkori sajátosságainak és a tananyag tartalmának megfelelő alkalmazására.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására, valamint a feltételek, körülmények javítására.
- A tanulók hibáit, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részének tekinti, és megértést elősegítő módon viszonyul hozzájuk.
- Ösztönzi az informatikai ismereteknek a matematika tanulása során való felhasználását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, hagyományos és digitális eszközeit.
- Ismeri a matematika tanítása során használható feladatbankokat és feladatgyűjteményeket.

- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatso-rokat állít össze, illetve alkalmaz.
- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő objektív értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat, fejlesztő értékelést alkalmaz.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a matematika tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közössé-geket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri és alkalmazza a kollaboratív platformokat a tanulókkal és a kollégáival történő kommunikációra, szakmai együttműködésre.

b) képességei

- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését, a kereszt-tantervi kapcsolódásokat egyeztesse.
- A matematika és a matematika szakmódszertan területén mind szóban, mind írásban szak-szerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a matematika területén működő helyi, területi, vármegyei és orszá-gos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a matematika alkalmazásának etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy matematikatanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége a tanítás, a nevelés és a szemléletformálás terén.
- Figyelemmel követi a legfontosabb oktatástechnológiai fejlesztéseket.

b) képességei

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Kialakítja, és egyre bővülő ismereteinek fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalás-sal kapcsolatos nézeteit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a matematika, annak színvonalas tanítása, a tanulók matematikával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

- Vállalja a társadalom matematika iránti attitűdjének javítását, fellép a matematika alkalmazásával kapcsolatos szándékos megfélemlítés ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tételenként legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a matematika érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

- a matematika alapjai (halmazelmélet, logika): minimum 3 kredit;
- diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok): minimum 5 kredit;
- algebra és számelmélet: minimum 15 kredit;
- analízis: minimum 20 kredit;
- geometria: minimum 15 kredit;
- valószínűségszámítás és statisztika: minimum 6 kredit;
- elemi matematika: minimum 8 kredit;
- a matematika története és filozófiai vonatkozásai: minimum 2 kredit;
- informatika: minimum 2 kredit.

Szakterületi ismeretkörök:

A matematika alapjai (halmazelmélet, logika)

- Műveletek halmazokkal. Bijekciók és számosságok. Megszámlálható halmazok, kontinuum számosság. Néhány „jól ismert” halmaz számossága. Cantor tétele a hatványhalmaz számosságáról. Paradoxonok, a Russell-paradoxon. A végtelen halmazok meglepő tulajdonságai. Műveletek számosságokkal. Axiomatikus halmazelmélet. Kiválasztási axióma.
- Kijelentéslogika: logikai műveletek, igazságtáblázatok, ítéletkalkulus. Kvantorok. Játékos feladatok a logikai jelenségek bemutatására.

Diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok)

- Alapvető összeszámlálási eljárások, szorzási és összeadási elv, bijektív bizonyítások. Részhalmazok összeszámolása, binomiális együtthatók. Binomiális tétel.
- Sorbaállítási és átrendezési alapfeladatok. Szitaformula és alkalmazásai.
- Rekurzióval leírt sorozatok, Fibonacci-számok, lineáris rekurzió.
- Gráfelméleti alapfogalmak: gráf, egyszerű gráf, fokszámok. Példák gráfokra. Gráfok összefüggősége, komponensek. Fák, alternatív definíciók, alaptételek. Kitekintés: gráfok bejárásai, számítógépes útvonaltervezés.
- Euler-vonal, Euler-vonalak létezésének szükséges és elégséges feltételei. Hamilton-körök, Dirac tétele. Gráfok színezése, kromatikus szám. Térképszínezési probléma, síkgráfok, dualitás, hatszín-tétel, ötszín-tétel.
- Síkba rajzolható gráfok, Euler tétele, példák nem síkgráfokra. Síkgráfok jellemzése.

- Független élrendszerek, párosítások, párosítási algoritmus páros gráfokra. Párosítási tételek, König tétele.

Algebra és számelmélet

- Természetes számok, egész számok, racionális számok. Valós számok. Egész számok oszthatósága, prímszám, összetett szám, prímtényező alak, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Polinomok osztása. Polinomok gyökei. Többszörös gyökök, gyöktényező alak. Másodfokú egyenlet gyöktényező alakja. Lagrange-interpoláció.
- Komplex számok, egységgyökök. Az algebra alaptétele. Egyértelmű irreducibilis faktORIZÁCIÓ test feletti polinomgyűrűkben. Irreducibilis polinomok az egész, a racionális, a valós és a komplex együtthatós polinomok gyűrűjében. Többhatózatlanú polinomok gyűrűje, elemi szimmetrikus polinomok, a szimmetrikus polinomok alaptétele. Kitekintés: harmad- és negyedfokú egyenletek.
- Vektortér, bázis, dimenzió, alterek. Faktortér, direkt összeg. Lineáris leképezések, transzformációk, mátrixuk. Képtér, magtér. Determináns, kifejtési tétel. Mátrixok, műveletek mátrixokkal, invertálhatóság, rang. Lineáris egyenletrendszerek, megoldhatóság, Gauss-elimináció, Cramer-szabály. Sajátérték, sajátvektor, karakterisztikus polinom, minimálpolinom. Számítógépes programcsomag használata.
- Alapvető algebrai struktúrák. Csoport, gyűrű, test, vektortér, algebra. Csoportelméleti alapfogalmak. Permutációcsoport, részcsoporthoz, normális részcsoporthoz, faktorcsoport. Lagrange-tétel. Cayley-tétel. Homomorfia-tétel. Direkt szorzat, a véges Abel-csoportok alaptétele. A gyűrűelmélet alapjai. Integritástartomány, részgyűrű. Euklideszi gyűrűk. Hányadostestek. Testbővítések, a geometriai szerkeszthetőség alapjai. Kitekintés: egyenletek megoldhatósága gyökjelekkel, egyértelmű prímfaktorizáció integritástartományokban, véges testek.
- A számelmélet alaptétele. Az oszthatóság és tulajdonságai. Lineáris kongruenciák, lineáris diofantikus egyenletek. Euler–Fermat-tétel. Rend, primitív gyök, kvadratikus maradékok tulajdonságai. Pitagoraszi számhármak. Számelméleti függvények. Prímek száma, prímek reciprokainak összege. Tökéletes számok, Mersenne- és Fermat-féle prímek. Algebrai és transzcendens számok. Diofantoszi egyenletek. Nevezetes számelméleti problémák. Kitekintés: kriptográfiai alapfogalmak.

Analízis

- Logikai alapfogalmak. Bizonyítási módszerek. Számítási, mértani és harmonikus közepek közötti egyenlőtlenségek, Bernoulli-egyenlőtlenség. Halmazok és halmazműveletek. Függvények és ábrázolásuk hagyományos és digitális eszközökkel.
- Valós számok. Tizedes törtek. Korlátos számhalmazok, alsó és felső határ. Hatványozás. Számsorozatok határértéke. Konvergens és divergens sorozatok. Végtelenhez tartó sorozatok. Határérték és műveletek. Határérték és egyenlőtlenségek. Monoton sorozatok. Részsorozatok. A Bolzano–Weierstass-tétel és a Cauchy-kritérium.
- Valós függvények globális tulajdonságai. Monotonitás, konvexitás. Függvények folytonossága és határértéke. Átviteli elvek. Folytonosság, határérték és műveletek. Határérték és egyenlőtlenségek. Korlátos zárt intervallumban folytonos függvények. Néhány fontos függ-

vényosztály (polinom-függvények, exponenciális függvények, hatványfüggvények, logaritmusfüggvények, trigonometrikus függvények és inverzeik).

- A differenciálhányados fogalma és szemléletes jelentései. Differenciálási szabályok és az elemi függvények deriváltjai. Magasabb rendű differenciálhányadosok. A lokális tulajdonságok és a derivált kapcsolata. Középtértéktételek. A differenciálható függvények vizsgálata. Szélsőérték-feladatok megoldása. Differenciálszámítás alkalmazása valóságközeli problémák megoldására. Taylor-polinom. A L'Hospital-szabály. A primitív függvény fogalma. Primitívfüggvény-keresési módszerek (parciális integrálás, helyettesítéses integrálás), racionális törtfüggvények primitív függvényeinek keresése. Szaporodási és bomlási folyamatok differenciálegyenletei. Differenciálszámítás szemléltetése digitális eszközökkel.
- A Riemann-integrál fogalma. Az integrálhatóság feltételei. Az integrál elemi tulajdonságai. A Newton–Leibniz-formula. Integrálszámításra vezető problémák, terület- és térfogatszámítás. Improprius integrál. Integrálszámítás szemléltetése digitális eszközökkel.
- Végtelen sorok. Mértani sor. Konvergenciakritériumok (összehasonlító-, gyök-, hányados- és integrálkritérium, Leibniz-sorok). Abszolút konvergencia. Sorok átrendezése. Hatványsorok, Taylor-sorok, konkrét függvények előállítása Taylor-sorok összegeként. Kitekintés: Euler-formula.
- Többváltozós függvény fogalma. Kétváltozós függvények grafikonja, szintvonalai. Parciális deriváltak és lokális szélsőértékek. Görbék és hosszuk. Kitekintés: fraktálok. Szemléltetés digitális eszközökkel.

Geometria

- Térelemek kölcsönös helyzete, párhuzamossága. Szög, töröttvonal, sokszög. Az irányítás szemléletes fogalma. Párhuzamos szelők tétele. Az egybevágósági és hasonlósági transzformációk szintetikus vizsgálata. Síkbeli affinitások, tengelyes affinitás. Osztóviszony. Ábrázolás merőleges és párhuzamos vetítéssel.
- Szögek mérése. Térelemek szöge, távolsága. Nevezetes szintetikus tételek háromszögre és sokszögre. Konvex halmazok, konvex burok. Poliéderek szemléletes fogalma, konvex poliéder. Euler-tétel konvex poliéderekre. Szabályos sokszögek, szabályos konvex poliéderek. Euklideszi szerkesztés. Kitekintés: nevezetes szerkesztések hagyományos és digitális eszközökkel.
- Geometriai vektorfogalom, bázis, koordináták. Skaláris, vektoriális és vegyes szorzás, geometriai jelentésük. A szögfüggvények geometriai értelmezése. Egyenesek és síkok egyenletei. Távolság- és szögfeladatok analitikus megoldása. A sík és a tér koordinátázása, koordináta-transzformációk. Súlyozott pontrendszerek, baricentrikus koordináták.
- A transzformáció fogalma, invariáns tulajdonságok. Fixelemek. A síkbeli mozgások, az egybevágósági, a hasonlósági és az affin transzformációk osztályozása. Transzformációcsoportok, részcsoportjaik. Síkbeli geometriai transzformációk analitikus leírása és számítógépes vizsgálata. Kitekintés: szimmetriacsoportok, szimmetriák a környezetünkben, térbeli transzformációk.

- Sokszögek területe. Az elemi területfogalom. Kör és részeinek területe. Poliéderek térfogata. Elemi térfogatfogalom. Henger és kúp térfogata. Cavalieri-elv. Gömb és részeinek térfogata. Transzformációk hatása a területre és a térfogatra. Elemi kerület- és felszínfogalom konvex síkidomok és mértani testek esetén. Kör kerülete, körív hossza. Gömb és részeinek felszíne. A gömbi geometria elemei. Gömbi trigonometria. Pont körre (gömbre) vonatkozó hatványa. Hatványvonal, hatványpont, illetve hatványsík. Az inverzió és tulajdonságai, alkalmazása szerkesztési feladatokban. A sztereografikus vetítés.
- Kúpszeletek mint mértani helyek definíciója, geometriai tulajdonságok. Származtatásuk forgáskúp síkmetszeteként. Kúpszeletek és másodrendű felületek a környezetünkben, ezek egyenletei, osztályozásuk. Görbék és felületek analitikus (implicit, explicit és paraméteres) megadása. Kitekintés: algebrai görbék és felületek.
- A projektív geometria alapjai. Centrális vetítés. A projektív sík és tér. Pont- és sugárnégyes kettősviszonya, Papposz tétele. Perspektivitások és projektivitások. A dualitás elve. Homogén koordináták. A projektív transzformációk analitikus leírása.
- Az euklideszi geometria axiomatikus megalapozása. A párhuzamossági axióma jelentősége, helyettes axiómák. Bolyai Farkas és Bolyai János szerepe a hiperbolikus geometria felfedezésében. A hiperbolikus síkgeometria néhány elemi tétele. A modell fogalma, a hiperbolikus geometria néhány modellje. A projektív síkgeometria axiómái, véges síkok.

Valószínűségszámítás és statisztika

- Véletlen kísérletek matematikai modellje, a hétköznapi véletlen jelenségei. Játékok és véletlen.
- Valószínűség fogalma, események. Klasszikus és geometriai valószínűség. Feltételes valószínűség, események függetlensége. Teljes valószínűség tétele és Bayes tétele.
- A valószínűségi változó fogalma, eloszlása. Eloszlásfüggvény és sűrűségfüggvény. Nevezetes diszkrét és folytonos eloszlások. Valószínűségi változók függetlensége. Várható érték és szórás. A nagy számok törvénye. A centrális határeloszlás-tétel.
- Leíró statisztika: Független azonos eloszlású minta, tapasztalati eloszlás. Alapstatisztikák (átlag, medián, szórás, kvantilisek).
- A matematikai statisztika alapjai. Pontbecslések és konfidenciaintervallumok. Statisztikai próba, első- és másodfajú hiba. Klasszikus próbák a normális eloszlás paramétereire. Kísérletek és adatgyűjtés tervezése. Adatok elemzése és megjelenítése digitális eszközökkel, eredmények értelmezése. A valószínűségek vizsgálata tapasztalati úton, kísérleteken és szimulációkon keresztül.

Elemi matematika

- Az általános- és középiskolai matematika tananyaghoz szorosan kötődő témakörök feldolgozása a magyar matematikatanítási hagyományoknak megfelelően feladatokon, problémákon, gyakorlati alkalmazásokon keresztül.
- Az elemi (általános és középiskolai) megoldások mellett – ahol lehetséges – jelenjenek meg „felsőbb matematikai” megoldások is, legyen lehetőség az „egyetemi matematika” elemi alkalmazásaira és a megoldások összehasonlítására.

- A válogatott témakörök feladatanyaga alapján annak a vizsgálata, hogyan és mit lehet egy-egy témakörből továbbadni a tanulóknak az egyes iskolatípusokban úgy, hogy abban korrekt matematikai tartalom jelenjen meg az életkornak megfelelő formában.
- Az ABACUS, a Középszintű Matematika és Fizika Lapok, valamint a korosztályos magyar és külföldi matematikaversenyek kitűzött feladatainak figyelemmel kísérése, megoldása.

Javasolt témakörök:

- Összeszámlálási feladatok. Skatulya-elv. A gráfok alkalmazása különböző típusú feladatokban.
- Oszthatósági feladatok. Egyszerű diofantikus egyenletek.
- Polinomokkal kapcsolatos feladatok. Speciális magasabb fokú egyenletek (pl. reciprokegyenletek) megoldása. Racionális együtthatós polinomok.
- Szintetikus és analitikus geometriai feladatok megoldása elemi úton és dinamikus geometriai szoftver segítségével.
- Szélsőérték-feladatok megoldása különböző módszerekkel. Geometriai egyenlőtlenségek, szélsőérték-feladatok.
- Elemi függvények alkalmazása különböző típusú feladatokban (pl. egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek megoldása). Függvénytranszformációk és alkalmazásaik. Dinamikus matematikai szoftverek alkalmazása függvények szemléltetésére, jellemzésére.
- Valószínűségi kísérletek, játékok. Klasszikus valószínűségi mező. Geometriai valószínűség. A matematikai statisztika alapvető fogalmai, eljárásai, és alkalmazásuk gyakorlati problémákra. Matematikai (pl. stratégias) játékok, rejtvények.

A problémamegoldás alapelvei, stratégiái

- Heurisztikus és más problémamegoldási stratégiák bemutatása, vizsgálata a matematika különböző területeiről válogatott problémákon keresztül.

Informatikai alapismeretek

- Programcsomagok használata a matematikai jelenségek szemléltetésére, állítások megsejtésére, kísérletek végzésére. Szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációs valamint dinamikus geometriai szoftverek használata.

A matematika története és filozófiai vonatkozásai

- A matematika fejlődésének fontosabb csomópontjai.
- A matematika főbb ágainak fejlődése, és a matematika-tudomány változása az ókortól napjainkig.
- Néhány nagy matematikus hatása a matematika fejlődésére.
- Tudománytörténeti vonatkozások felhasználási lehetőségei a tanórákon.
- A matematika elvi kérdései: a matematikai tudás természete.
- A matematika alkalmazásai: a matematika szerepe a többi tudományágban. A matematika és a művészetek.
- A matematikatörténet eszmetörténeti irányzatainak szerepe az iskolai fogalom- és elméletalkotásban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

a) A matematikatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- A matematikadidaktika tárgya, főbb kérdései, kutatási módszerei, kapcsolata más tudományokkal. A matematikadidaktikai kutatások főbb irányai, eredményei. A magyar matematikatanítás vázlatos története, fejlődése, hagyományai, kiemelkedő szereplői (Pólya György, Varga Tamás).
- A matematika – mint tantárgy – didaktikai céljai, feladatai. A matematikatanítás formái, módszerei, segédeszközei a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével, munkaszervezési formák. A tankönyvek, feladatgyűjtemények ismerete. A tanulók motiválásának lehetőségei. A játékok szerepe és alkalmazásai a matematika tanításában. A tanítást és tanulást segítő (tárgyi és digitális) eszközök alkalmazási lehetőségei. Mérés és értékelés a matematika tanításában, értékelési módszerek.
- A Nemzeti alaptanterv átfogó céljai és a fejlesztési területekhez tartozó általános követelményei. A matematikatanítás tervezése és megvalósítása a Nemzeti alaptanterv, az erre épülő kerettantervek, a felvételi vizsgák és az érettségi vizsga követelményei alapján.
- Fogalomalkotás a matematikában, a matematikai fogalmak tanításának alapkérdései. A matematikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata. Feladattípusok a fogalmak tanításával kapcsolatban. Definiálási módok az általános iskolában és a középiskolában.
- Tételek, bizonyítások tanításának különbsége az általános iskolában és a középiskolában. Szemléletes okoskodások, indoklások az általános iskolában, bizonyítási stratégiák és technikák a középiskolában. A bizonyítási igény felkeltésének módszerei. Tételek megsejtését elősegítő eljárások. Az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének lehetőségei.
- Felfedezettő matematikatanítás, a felfedezettés lehetőségei a fogalmak és tételek tanításában.
- A problémamegoldási képességek fejlesztésének lehetőségei, a problémamegoldás lépései, stratégiái a felső tagozaton és a középiskolában. A matematikai problémák, feladatok osztályozása különböző szempontok szerint, problémavariációk, problémamasorozatok. A problémamegoldás és problémaalkotás folyamata. A szöveges feladatok fajtái, megoldási lépései, megoldási módjai a felső tagozaton és a középiskolában.
- Modellalkotás az általános iskolában és a középiskolában, a hétköznapi matematika tanításának és az alkalmazásorientált oktatásnak a lehetőségei. A projekt módszer és a kooperatív technikák alkalmazásának lehetőségei.

- Differenciálás a matematikaórákon. Tehetséggondozás. A szakkörök, tagozatok és a versenyek szerepe a matematika tanításában. A lemaradó, alacsonyabb motivációjú tanulók felzárkóztatásának módszerei, lehetőségei. Felkészítés a középiskolai felvételi vizsgára és a középszintű érettségi vizsgára.
 - Néhány témakör teljes felépítése 5–12. évfolyamon: a fogalmak kialakítása, fejlesztése, gyakorlása; tételek megsejtése, bizonyítása; mindezek alkalmazása hétköznapi problémák és matematikai feladatok megoldása során; matematikatörténeti vonatkozások bemutatása; tárgyi és digitális eszközhasználat lehetőségei.
- b) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.
- Különböző kollaborációs platformok ismerete, ezek használata a matematikaórákon; a korszerű oktatástechnikai innovációk ismerete és alkalmazása a matematikaórákon; a mesterséges intelligencia matematikai alapjai és alkalmazási lehetőségei a matematikatanításban; a gépi tanulás algoritmusai.
- c) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

20. MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET-TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Film and Media Education

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a mozgóképkultúra- és médiaismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére alkalmas tanárok képzése és felkészítése a tanulmányok doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, annak a tanulók fogalomrendszerének kialakulásában játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Tisztában van tantárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók fejlesztéséhez szükséges módszerek megválasztására és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat azonosítani, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, mindenkiben meglátja az értékeket, szeretettel viszonyul minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra főbb értékeit. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, esélyteremtési lehetőségeit.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. A fenntartható fejlődéssel, a tudatos médiafogyasztással, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismereteket ad át.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- A szaktárgyi oktatás keretében és a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és hatékony kezelésére.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes figyelembe venni a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét befolyásoló társadalmi-kulturális jelenségeket.
- Képes esélyteremtő légkör megteremtésére az iskolában és az osztályteremben.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes emberi értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében érvényesíti az inklúzió szemléletét.
- Döntéseiben képes szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.

- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik minél több ismeretet szerezni a tanulók nézetrendszeréről.
- Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulmányának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat.
- Ismeri a tudatos és kreatív-alkotó médiahasználathoz, mozgóképkészítéshez szükséges eszközök működési elvét.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások tantárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a tantárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a tantárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes tudatos és kreatív médiahasználatra.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan, alkotó módon a képességfejlesztés egészének nézőpontjából ítéli meg tantárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni tantárgya, valamint más tantárgyak tanáraival, különösen a tantárgyakhoz kapcsolódó médiatartalmak előállításában.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tantárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a tantárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat – ideértve a kortárs populáris kultúra termékeit is – elemezni, a konkrét céljainak megfelelően használni.

c) attitűdje

- A tervezés során együttműködik a munkatársaival és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.
- Képes hagyományos és az infokommunikációs technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes a tantárgyban rejlő kreatív együttműködési kompetenciák fejlesztéséhez szükséges munkaszervezésre, a személyre szabott tanulást segítő módszerek alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálást, a személyre szabott értékelés szempontjait.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelésben, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes kutatási módszerek használatára.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- A szakmáját és a tantárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

b) képességei

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felleltésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Törekszik az együttműködésre, az egyenrangú szakmai kooperációra, a szakmai etika szabályainak betartására és betartatására.

c) attitűdje

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületi (szaktudományos) és szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek.

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 98–101 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

Szakmai alapozó ismeretek: 10–14 kredit

- Interdiszciplináris ismeretek a szociálpszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia és a kommunikáció témaköreiben, valamint a politológia, az etika és a filozófia metszéspontján.

A szakterület szakmai törzsanyagának ismeretkörei: 76–87 kredit

a) a mozgóképkultúra területén

- A mozgóképi szövegalkotó kódok és jelrendszerek ismerete.

- A főbb filmelméleti megközelítések azonosítása, a filmelmélet által kidolgozott értelmező módszerek kreatív és adekvát alkalmazása. A filmhez kapcsolódó legfontosabb esztétikai, elbeszéléseleméleti kérdések és problémák ismerete.
 - A filmes műfajok sajátosságai. Dokumentum- és játékfilmek, animációs filmek elemzése.
 - Az egyetemes mozgóképkultúra főbb korszakainak, tendenciáinak ismerete (esztétikai sajátosságok, meghatározó tendenciák; a történeti, technikatörténeti és társadalmi kontextus).
 - A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai.
 - Kultúra és tömegkultúra: a filmkultúra tágabb beágyazottsága, interkulturális viszonyrendszerei. A művészi, szerzői, illetve a tömeg- vagy populáris film elkülönítése; a film társadalmi és politikai relevanciája.
 - A kortárs mozgóképkultúra jelenségei: a felhasználók megosztott tartalmai a közösségi oldalakon, a filmsorozatok új formái, játékok.
 - Mozgókép-készítési ismeretek, stúdióhasználat, vágási ismeretek.
- b) a kommunikáció és a médiaismeret területén
- A kommunikáció formái, eszközei, kódjai, modelljei; a tömegkommunikáció elméletei; hálózati kommunikáció. A kommunikációs jelenségek szakszerű értelmezése, felismerése.
 - Az információ- és médiatudatosság kialakítása, a tudatos médiafogyasztás elsajátítása.
 - A média társadalmi szerepe, működésmódja. a nyilvánosság története, a mediatizált nyilvánosság jellemzői.
 - A források hitelességével és a hitelesség megállapításával kapcsolatos forráskritikai eljárások. A saját, illetve a közönség médiafogyasztási szokásainak tanulmányozása. A médiatúlhasználat, online játékfüggőség, like-függőség megelőzése, felismerése.
 - A társadalmi kommunikáció értelmezési kereteinek ismerete, a társadalmi kommunikáció színtereinek sajátos szerveződési logikája és szimbolikus mechanizmusai.
 - A médiareprezentáció és a valóság közötti különbségek ismerete, a valóságfogalom online mediakörnyezetben való relativizálódásának értelmezése. A média funkciói, a médiában rejlő befolyásolási lehetőségek ismerete, a közlői szándék felismerésének képessége, a sztereotípiák azonosítása az ábrázolásban és a társadalmi kommunikációban.
 - A média érték közvetítő, értékteremtő funkciójának felismerése, a média a közgondolkodásra, közvéleményre és közízlésre gyakorolt hatásának értelmezése. Tájékozottság a médiaműfajokban, a nem lineáris szövegformák befogadásának és elemzésének képessége, jártasság az intertextualitás sajátosságainak elemzésében. A médiahatással kapcsolatos elméletek ismerete, ezek korlátainak tudatosítása.
 - A médiajog és a médiaetika alapvető fogalmainak ismerete (médiakereskedés, online zaklatás, gyűlöletbeszéd, személyiséglopás, a fiatakorúak védelme, személyiségi jogok, a személyi szféra védelme). A kommunikáció és tartalommegosztás legalapvetőbb etikai, erkölcsi szabályainak ismerete, alkalmazása.
 - Mozgókép-készítési ismeretek, stúdióhasználat, vágási ismeretek.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásának célja, tartalma, módszerei, szinterei, eszközei, munkaformái az oktatásban.
- A mozgókép- és médiaismeret szakterületén alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő eszközök ismerete. A tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, saját segédanyagok készítése.
- Mikrotanítási tervezetek és foglalkozási tervek írásának gyakorlása. A tananyagtervezés, valamint a tanulási folyamat szervezésének, irányításának módozatai, a pedagógiai értékelés módszerei és eszközei, a tanulócsoporthoz közösséggé alakításának lehetőségei.
- Az iskola és a tanulók sajátosságaihoz, elvárásaihoz igazodó oktatási projektek tervezése és kivitelezése. A tantárgyi sajátosságok lehetőségeit kihasználó kreatív módszerek és eszközök ismerete, alkalmazása, amelyek segítségével fejleszthető a tanulók ítéliképessége, ízlése, érzelmi intelligenciája, együttműködése, önkifejezése, továbbá fejleszthető az iskolai nyilvánosság.
- Mozgóképek és más médiatartalmak tervezése, előállítás, a tervezés, szervezés, kivitelezés és az utómunka folyamatainak, módszereinek, eszközeinek, szintereinek ismerete offline és online formában, integrált tantárgyi tartalmakkal.
- A mozgókép és a média tanulmányozásának stratégiai és módszerei, a tantárgy tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt hatásai.
- A magyar és egyetemes filmörökségben rejlő megismerési lehetőségek felhasználása az oktatásban.
- A médiaeszközök tudatos használatát szolgáló módszerek ismerete, a tudatosság alakítását szolgáló módszerek elsajátítása és alkalmazása.
- A médiában rejlő pedagógiai lehetőségek felismerése, megfelelő felkészültség megszerzése a tömegkommunikáció sajátosságainak megismeréséhez.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

A digitális kollaborációs tér, illetve az oktatástechnikai újdonságok használata a mozgókép és média oktatásában, a mesterséges intelligencia kommunikációs vonatkozásai, a mesterséges intelligencia szerepe a nyilvánosságban.

21. NÉMET NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a német nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása) A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Tisztában van a német nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióna.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.

- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulóinak fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 90–100 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–25 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; nyelvi közvetítés, szövegfajták: minimum 12 kredit.
- Német nyelvű országok ismerete: történelmi országismeret, jelenkori országismeret, kortárs kultúra: minimum 4 kredit.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek: alapvető terminológia, elemi műfajismeret, az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései: minimum 2 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek: alapvető nyelvészeti terminológia, a nyelvtudomány alapvető területei és módszerei: minimum 2 kredit.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–75 kredit

- A szakmai-tudományos nyelvi kompetencia fejlesztése: a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek; szövegfajták; prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; tudományos írás, tanári nyelvhasználat (beszédaktusok az idegennyelv-órán, a tanórai kommunikáció moderálása, a tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak értékelése: feedback) minimum 12 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációs ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek; alkalmazott nyelvészeti ismeretek (kontrasztív nyelvészet, szociolingvisztika, pragmatika, nyelvtörténet), a modern kommunikáció-tudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk minimum 29 kredit.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok a kezdetektől a XXI. századig, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; német-magyar irodalmi párhuzamok, ifjúsági- és gyermekirodalom; a modern kultúra- és médiatudomány alapfogalmai, elméletei és gyakorlati alkalmazásuk, irodalom és medialisitás; kulturális sokszínűség az irodalomban minimum 29 kredit.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A német nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek német nyelven: a német mint idegen nyelv tudományos diszciplína kialakulása és irányzatai, nyelvpolitika, nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, didaktikai elvek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, interkulturális tanulás, hazai kulturális értékek közvetítése, a többnyelvűség didaktikája, irodalomdidaktika, nyelvtandidaktika, szókincsdidaktika, nyelvtanári kompetenciák modelljei, tanárkutatás.
- A német nyelv tanításának szakmódszertana német nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a németórán, hibaelemzés, a németóra elemzése és reflektálása, munkaformák ismerete, IKT-eszközök alkalmazási lehetőségei az idegennyelv-órán, WEB 2.0 alkalmazások ismerete, iskolán kívüli programok (projektmunka, diákcsere) szervezése.

b) A gyakorlatot támogató gyakorlat német nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat német nyelven: 2 kredit.

22. NÉMET ÉS NEMZETISÉGI NÉMET NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a német nyelv, a német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

- Tisztában van a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyaknak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének érdekében a megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekciónak.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Pozitív példát mutatva hozzájárul a tanulók német nemzetiségi identitásának erősítéséhez, tudatosításához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyak keretein belül.
- Ismeri az interkulturális identitás fejlesztésének, tudatosításának módszereit.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, etnikai, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a német nemzetiségi, a magyar nemzeti és az egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a német nemzetiségi és a magyar nemzeti értékek megismerését és német nemzetiségi identitástudat kialakítását, erősítését és tudatosítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a német nemzetiségi, a magyar és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a külföldi és hazai német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).

- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri a magyarországi németek tárgyi, szellemi kultúráját, a népcsoport történetét feltáró kutatások legújabb eredményeit.
- Ismeri és használja a nemzetiségi tantárgyak oktatásához szükséges szépirodalmi és tudományos műveket, ismeri a vonatkozó történeti forrásokat, adatbázisokat.
- Ismeri a nyelv/nemzetiségi nyelv és kultúra identitásképző és –erősítő szerepét.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv/nemzetiségi nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Tájékozott a hazai német közélet, valamint a nemzetiségpolitika aktuális eseményeiről, kérdéseiről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a nemzetiség nyelve, irodalma és kultúrája területén megszerzett ismereteit a diákok nyelvtudását fejlesztő, illetve nemzetiségi identitástudatát erősítő projektek tervezésében, megvalósításában alkalmazni.
- Képes az irodalmi műveket, a nemzetiségi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a nemzetiséggel kapcsolatos ismeretek, jelenségek elemzésére, összehasonlítására, következtetések levonására.
- Képes a nemzetiség múltjához és jelenéhez kapcsolódó források felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti össze-

függések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

- Képes a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyaknak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.
- A nemzetiség nyelvének tanításával és a nemzetiség kultúrájának megismertetésével párhuzamosan képes növelni a nyelvtanulásban résztvevők szűkebb, valamint tágabb közösségek iránti elkötelezettségét, amelyek alapján nyitottá válnak a hazai német nemzetiség közéleti tevékenységében való aktív részvételre, a helyi, etnikai, nemzeti, európai és egyetemes emberi értékek elfogadására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi német népismeret tantárgyak oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Tudatosan törekszik a nemzetiségi nyelve és kultúrája identitáserősítő szerepének maximális kiaknázására a tanulók szekundér szocializációjában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettanterv szerinti német idegen nyelv, nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak szaktárgyi követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a német és nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.
- Ismeri az anyanyelvi oktatás és a szaktárgyi ismeretek a nemzetiség nyelvén történő oktatásának korszerű módszereit.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanuló számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmaz-

kodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.

- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyak tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi német népismeret oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportosajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése, nemzeti-identitástudatuk fejlesztése, tudatosítása érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet/a nemzetiség nyelvét, szaktárgyat élő idegen/a nemzetiség nyelvén oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel, a hazai német nemzetiség különböző intézményeivel szervezeteivel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).
- Képes a magyarországi német nemzetiség szellemi, kulturális életében való aktív részvételre, a nemzetiség közéleti tevékenységének szervezésére iskolai, települési szinten.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 96–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettség vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–25 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; nyelvi közvetítés, szövegfajták: minimum 12 kredit.
- Német nyelvű országok ismerete: történelmi országismeret; jelenkori országismeret, kortárs kultúra: minimum 2 kredit.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek: alapvető terminológia, elemi műfajismeret, az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései: minimum 2 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek: alapvető nyelvészeti terminológia, a nyelvtudomány alapvető területei és módszerei: minimum 2 kredit.
- Nemzetiségi alapismeretek: kutatástörténeti ismeretek és fogalmak minimum 2 kredit.

b) Szakmai képzés ismeretkörei: 76–81 kredit

- A szakmai-tudományos nyelvi kompetencia fejlesztése: a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek; szövegfajták; prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; tudományos írás, tanári nyelvhasználat (beszédaktusok a nyelvórán, a tanórai kommunikáció moderálása, a tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak értékelése: feedback) minimum 10 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációs ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés (fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek); alkalmazott nyelvészeti (kontrasztív nyelvészeti, pszicholingvisztikai, szociolingvisztikai, pragmatikai, szemantikai, nyelvtörténeti) ismeretek; a modern kommunikáció-tudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk minimum 24 kredit.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás; a kultúra- és médiatudomány alapfogalmainak megismerése, főbb területeinek áttekintése, gyakorlati alkalmazásuk minimum 24 kredit

- Nemzetiségi ismeretek: a magyarországi németek története; a magyarországi németek nyelve (nyelvjárásai), nyelvhasználata; a magyarországi németek tárgyi és szellemi kultúrája; a magyarországi németek (1945 utáni) irodalma; gyerek- és ifjúsági irodalom; a magyarországi német nemzetiségi sajtófigyelés, aktuális nemzetiségpolitika; nemzetiségi jog- és intézményrendszer; nyelv-kultúra-identitás; a nemzetiségi ismeretek gyakorlati alkalmazása (projektmunka, forráselemzés) minimum 18 kredit.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A német és a nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelvidaktikai ismeretek német nyelven: a német mint idegen nyelv és mint a nemzetiség nyelven tudományos diszciplína kialakulása és irányzatai, nyelvpolitika, nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, didaktikai elvek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, interkulturális tanulás, hazai kulturális értékek közvetítése, a többnyelvűség didaktikája, irodalomdidaktika, nyelvtandidaktika, szókincsdidaktika, nyelvtanári kompetenciák modelljei, tanárkutatás
- A német és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tanításának szakmódszertana német nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok (a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, a kerettantervek és a helyi tanterv) ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a németórán, hibaelemzés, a németóra elemzése és reflektálása, munkaformák ismerete, infokommunikációs eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán, WEB 2.0 alkalmazások ismerete, iskolán kívüli programok (projektmunka, diákcsere) szervezése.

b) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat német nyelven: 2 kredit.

23. OLASZ NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles olasz nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Italian Language and Culture

2. A képzési idő 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az olasz nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az olasz nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása) A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes az olasz nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes az olasz nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott olasz nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri az olasz nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri az olasz nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel az olasz nyelvű irodalomra, de a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket, a nyelvoktatásban alkalmazható applikációkat.

- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri az olasz nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes az olasz nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg az olasz nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti olasz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

- Alapvető ismeretekkel rendelkeznek a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálást, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása:

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: olasz nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés olasz nyelven; olasz gyakorlati nyelvtan.
 - Olaszország civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
 - Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
 - Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
 - A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
 - Felhasználói ismeretek a humán informatikában.
- b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66–76 kredit
- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő olasz nyelv rendszere, hang-, alak- és mondattani jellemzői, használata és változatai; olasz-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, szociolingvisztika, pszicholingvisztika, kutatómódszertan).
 - Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (az olasz nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra az olasz világban; kutatómódszertan).
 - Az olasz nyelvet használó országok civilizációjára, kultúrájára vonatkozó ismeretek (történelem, művészet-, zene-, színház- és kultúrtörténet, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
 - Nyelvfejlesztés és olasz nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) Az olasz nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegen nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).

- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat olasz nyelven: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat olasz nyelven: 2 kredit.

24. OROSZ NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles orosz nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Russian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, valamint a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az orosz nyelv tanítására, pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az orosz nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása) A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, tanulási stratégiák).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes az orosz nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az orosz nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott orosz nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvallapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri az orosz kultúrát, annak sajátosságait, ismeri az orosz kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel az orosz nyelvű irodalomra, illetve a kortárs kultúra elemeire.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri az orosz nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulószervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes az orosz nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg az orosz nyelv és kultúra oktatásban betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti orosz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és online feladatgyűjteményekkel kapcsolatban.
- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes nyomtatott és online feladatgyűjtemények összeállítására és alkalmazására.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakításában.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 95–107 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-terv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–26 kredit

- Nyelvismeret, alapszintű idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: orosz nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák, orosz gyakorlati nyelvtan.
- Az orosz civilizáció alapjai.
- Nyelvtudományi alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 75–81 kredit

- Nyelvfejlesztés és orosz nyelvű kommunikáció közép- és haladó szinten, nyelvi közvetítés.

- Történeti, leíró és alkalmazott nyelvészeti ismeretek (az orosz nyelv rendszere: hang-, alak-, mondattan, szövegtan és stilisztika; lexikológiai-lexikográfiai, orosz-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek).
- Irodalom- és kultúratudományi ismeretek (az orosz nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és irányzatok, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegértelmezés és szövegelemzés, társművészetek).
- Az orosz civilizációra vonatkozó ismeretek (történelmi és társadalmi ismeretek, média és kultúra, populáris kultúra, interkulturális kommunikáció).
- A tudományos írás alapjai.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az orosz nyelv és irodalom tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegen nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

25. PORTUGÁL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles portugál nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Portuguese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szak-képesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a portugál nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A portugál nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a portugál nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a portugál nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a portugál nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott portugál nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkrón nyelvallapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a portugál nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a portugál nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a portugál nyelvű irodalomra, de ide értve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Ismeri a portugál nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a portugál nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a portugál nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti portugál idegen nyelv szaktárgyi és érettségivizsga követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a portugál idegen nyelv tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a portugál nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-terv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: portugál nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés portugál nyelven; portugál gyakorlati nyelvtan.

- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66–76 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő portugál nyelv rendszere, használata és változatai; portugál-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatómódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a portugál nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a portugál világban; kutatómódszertan).
- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
- Nyelvfejlesztés és portugál nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A portugál nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegennyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

- b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat portugál nyelven: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat a szakterületen belül: 2 kredit.

26. ROMÁN ÉS NEMZETISÉGI ROMÁN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Romanian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a román nyelv és a román nyelv és irodalom, valamint a román népismeret tantárgy tanítására az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulását, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, felismeri a tanuló fizikai és pszichés tulajdonságait és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri a tanuló tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik a tanuló tevékenységének módosítására, tudásának folyamatos fejlesztésére.

- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei:

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni a tanulók esélyeit befolyásoló kontextuális folyamatokat iskolán belül és kívül.
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a román nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a szakterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes román nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre román nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti román szaktárgyi és érettségivizsga követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.

- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók román nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni a román idegen nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.

- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmos arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.
- Tudatosan él a kiegészítést megelőző technikák alkalmazásával.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: román nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés román nyelven; román gyakorlati nyelvtan.
- A román nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66–76 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: román irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás, magyar-román irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet, kommunikációelméleti ismeretek (az élő román nyelv rendszere, használata és változatai; román-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatómódszertan).

- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi románok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi románok irodalma, a magyarországi román nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A román és a román nyelv és irodalom, valamint a román népismeret tantárgy tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi népismeret tanításának céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat román nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat román nyelven: 2 kredit.

27. SPANYOL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles spanyol nyelv és kultúra tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Spanish Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szak-képesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a spanyol nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. a spanyol nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a spanyol nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a spanyol nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott spanyol nyelv szabályait, regisztereit, képes a spanyol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismeri a szinkron nyelvéllapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a spanyol nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a spanyol nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a spanyol nyelvű irodalomra, de ideértve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Ismeri a spanyol nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a spanyol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógiai tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a spanyol nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Törekszik arra, hogy szaktárgyi, szakmódszertani és interkulturális tudását folyamatosan, egyénileg fejlessze.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet és az arra épülő kerettantervek szerinti spanyol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes a pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása

- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

- Alapvető ismeretekkel rendelkeznek a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló és önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét, illetve sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére és képes ezekről osztálytermi kutatás alapján adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból, illetve a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyelvkönyvekről, feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására.
- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését. Biztosítja a tanulók számára a visszacsatolás lehetőségeit.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felfedezésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: spanyol nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése), szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés spanyol nyelven; gyakorlati spanyol nyelvtan.
 - Spanyolország és Spanyol-Amerika civilizációjára vonatkozó ismeretek (földrajz, történelem, népesség, állam és társadalom, kultúra).
 - Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
 - Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
 - A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
 - Felhasználói ismeretek a humán informatikában.
- b) Szakmai törzsanyag szakterületei ismeretkörei: 66–76 kredit
- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő spanyol nyelv rendszere, használata és változatai; spanyol-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatómódszertan).
 - Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a spanyol nyelvű irodalmak történeti áttekintése, korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok és szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai, verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a hispán világban, kutatómódszertan).
 - Spanyolország és Spanyol-Amerika civilizációjára vonatkozó ismeretek (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
 - Nyelvfejlesztés és spanyol nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) A spanyol nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegennyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).

- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- b) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

28. SZERB ÉS NEMZETISÉGI SZERB NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Serbian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a szerb nyelv és szerb nyelv és irodalom, valamint a szerb népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a szerb nyelv és irodalom speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- A szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szerb nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szerb nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szerb nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szerb szaktárgyi és érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szerb nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi alapismeretek, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szerbia ismerete: az anyaország földrajzi adottságai, történelmi ismeretek A magyarországi szerbek régiói: a szerb nemzetiség települési területén a földrajzi adottságok, az életviszonyok, életmód és gazdasági kapcsolatok közötti összefüggések.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szerb nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szerb irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szerb irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szerbek nyelvhasználata (nyelvi fejlődésre ható tényezők, nyelvi változatok); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szerbek irodalma, a magyarországi szerb nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit
- Nyelv, irodalom tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
 - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

29. SZLOVÁK ÉS NEMZETISÉGI SZLOVÁK NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovak Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szlovák nyelv és szlovák nyelv és irodalom, valamint a szlovák népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovák nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovák nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovák nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szlovák szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovák nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmos a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képessége

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségét.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szlovákia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szlovák nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovák irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovák irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovákok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovákok irodalma, a magyarországi szlovák nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv a nemzetiségi irányelvek és a szlovák nyelv, szlovák nyelv és irodalom, a szlovák nemzetiségi népismeret kerettantervi ismeretei.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok.)
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

30. SZLOVÉN ÉS NEMZETISÉGI SZLOVÉN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovenian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a szlovén nyelv és szlovén nyelv és irodalom, valamint a szlovén népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovén nyelvű szak módszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szak módszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovén nemzetiségi szakterület és szak módszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovén nyelven.

- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szlovén szaktárgyi és érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovén nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmos a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségét.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szlovénia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szlovén nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovén irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovén irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovének nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovének irodalma, a magyarországi szlovén nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Szlovén nyelv, szlovén nyelv és irodalom és nemzetiségi népismeret tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Szlovén nyelv, szlovén nyelv és irodalom és szlovén népismeret oktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, a szlovén nyelv és irodalom, valamint szlovén népismeret kerettanterv ismerete
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok.)
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

31. TECHNIKA- ÉS TERVEZÉS-TANÁR

Informatikai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles technika- és tervezés-tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Technology and Planning

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a technika és tervezés tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A technika- és tervezés-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a technika és tervezés tanítási terület ismeretelméleti, terminológiai alapjait és kapcsolatát más területekkel.
- Ismeri a technika és tervezés tantárgyi kompetenciák mérésére és értékelésére alkalmas módszereket, eszközöket.
- Ismeri a technika és tervezés szakmódszertanának hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

b) képességei

- Képes a tanulói igényeknek megfelelő munkadarabot, példaanyagot választani, az ember alkotási folyamatát módszertanilag modellezni, a megtanítás stratégiáját alkalmazni, a tantárgy szintetizáló jellegét erősíteni az alkalmazott tudás terén.
- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő – tanulók felismerésére, a differenciált bánás-

mód kialakítására, az egyéni adottságok felismerésére, a tantárgy jellegének megfelelő fejlesztésére, a csoport alkotás során a helyes megoldás kialakítására.

- Képes a tanulók kezűgyességének, a kéz intelligenciájának fejlesztésére.
- A szellemi és a manuális munkára és annak eredményeinek megbecsülésére szoktatja tanítványait.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására és eredményinek felhasználására.
- Képes mindennapi pedagógiai szituációkat elemezni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Törekszik az aktív együttműködésre a tantárgy, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Együttműködik a kollégáival és szerepet vállal a tantárggyal kapcsolatos innovációs tevékenységben.
- Törekszik az élethosszig tanulással kapcsolatos pozitív attitűd kialakítására, és a tanulók tanórai, tanórán kívüli (szakkörök) és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a technikai (műszaki, agrár, szolgáltatási) problémahelyzetek megoldásának korszerű módszereit, eljárásait, ezeket választva tanulói, közösségi együttműködésre szoktat (projekt-módszer, kooperativitás).
- Ismeri és alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a tantárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- Képes közlekedési, háztartásökonómiai, modellező és robotépítő szakkörök szervezésére, vezetésére.
- Technika szaktanterem igényes gondozója.
- Felkészít a szaktárgyi tanulmányi versenyekre, képes azok tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Segíti a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás tanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását. Képes a konfliktusok hatékony kezelésére.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti értékek, különösen a magyar ipar és technikatörténet beépítésére a tantervbe.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, a mérlegelő gondolkodásmódra ösztönzi.

• Nyitott a technikai alkotások tervezésénél és kivitelezésénél a környezettudatosság iránt.
A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (tanulási terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a tanulásszervezési módokat, tanítási és tanulási stratégiákat, fontosabb módszereket.
- Ismeri a tantárgy módszertanának hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, a digitális tankönyveket, taneszközöket.
- Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében. Ismeri a szaktárgy tantervét, tantervi és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

b) képességei

- Képes a különböző tudásterületek közötti összefüggések felismerésére és a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára.
- Képes tantárgy keretében végzett tevékenységekkel, a hagyományos kézműves és a digitális technológiák felhasználásával a tanulókat a kreatív tervező és alkotó munkára motiválni.
- Képes a gyakorlati tevékenységekhez szükséges készségek és képességek kialakítására.

c) attitűdje

- Tanári munkájában a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba.
- Nyitott és innovatív a tervezési és végrehajtási készségek kialakítására, a tantárgy keretében az életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldására történő felkészítésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a technika és tervezés tantárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, a tananyag kiválasztás és rendszerezés szempontjait.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtákat, tantervtípusokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag kiválasztás és a rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az erről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit.

b) képességei

- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei nevelési céljainak érvényesítésére.
- Szakterületén felkészült és képes tanítási programok, önálló éves tanmenet, tematikus tervek, tanítási-tanulási egységek, tanítási órák tervezésére, óravázlat készítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, modellek, munkadarabok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására.
- A tanulók életkori sajátosságainak és tudásszintjének megfelelően képes a technika történetiségének és intenzív fejlesztésének tendenciáit bemutatni, a jelenkor technikai szintjét értékelteni, a jövő lehetséges megvalósításait extrapolálni.
- Képes a különböző nyomtatott és digitális tananyagokat kezelni, a tanítási fejlesztési céloknak megfelelő tartalmakat kiválasztani, rendszerezni, szerkeszteni, alkalmazni.
- A technika alapelveinek (célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerelmélet és modell elv) a technika alapkategóriáinak (anyag, energia, információ, rendszer, modell) értő, a mindennapi élet során tudatos gyakorlati alkalmazója.

c) attitűdje

- Önreflexióval tudja szabályozni a tanítás-tanulás folyamatát.
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). A gyakorlatok tervezésénél figyelembe veszi és törekszik a maximumra az iskola lehetőségei terén.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása

- Ismeri a technika és tervezés szaktárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket, a tapasztalás jelentőségét.
- Tisztában van a szóbeli, írásbeli, műszaki kommunikációs, manuális kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival
- A megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, enged saját ötleteket, kezdeményezéseket megvalósítani.
- Felkészült a szaktárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai alkalmazásoknak a szaktárgy tanulása, a technikai környezet alakításának során való felhasználására.

b) képességei

- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, technikai probléma megoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a technika és tervezés ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, rendszerezésével, közvetítésével az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására.

- Képes a technika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési, gyakorlati tevékenységek nehézségeinek kezelésére.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését.
- Nyitott az egész életen át tartó tanulásra, tudva, hogy a technikai környezet változása folyamatosan új tudás megszerzését igényli.
- Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Szakszerű tudása van az értékelés funkciójáról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes különböző értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók tantárgyi teljesítményeinek, fejlődésének nyomon követésére, elemzésére.
- Képes a tanuló képességei, teljesítménye, érdeklődése, önmagához viszonyított fejlődése alapján pályakép alakítására, pályaaorientációra.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy társadalomtudományok, természettudományok aktív cselekedetekbe ágyazott lehetőségeinek a tantárgyközi együttműködésben történő alkalmazását.
- Felkészült a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezésének egyeztetésére.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára
- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel, szakmai egyesülettel.

b) képességei

- Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Képes kapcsolatot teremteni a közművelődési intézményekkel, ipari, mezőgazdasági és szolgáltató vállalatokkal, üzemekkel.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Kész részt vállalni a tantárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása

- Tájékozott a technika és tervezés tantárgyhoz, a szaktanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

b) képességei

- Képes részt venni a technika és tervezés fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Képes a technika és tervezés tantárgyán belüli szakmai együttműködésre.

c) attitűdje

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Tisztában van a szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Végig gondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 97 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- A technika és tervezés matematikai alapjai: matematikai logika és halmazelméleti alapok. Valós számok, komplex számok. Vektoralgebra. Számsorozatok. Függvények jellemzői, határ-

értéke. Valós-valós függvények. A differenciálszámítás alapjai, alkalmazása. Határozatlan és határozott integrál. Mátrixszámítás. Determináns fogalma és alkalmazása lineáris egyenletrendszerek megoldására.

- A technika és tervezés fizikai alapjai: a fizika tárgya. Kinematikai és dinamikai alapok. Munka, energia. Energiafajták. Merev test. Forgatónyomaték. Szilárd testek rugalmas alakváltozásai. Folyadékok és gázok mechanikája. Hang. Hullámok. Közegellenállás. Termodinamikai alapok. Elektrosztatikai alapok. Áram. Mágnesség alapjai. Maxwell-egyenletek. Fény és más elektromágneses hullámok. Spektroszkópia. Feladatok megoldása és kísérletek megismérése a hőtan, az elektromosságtan területéről. Az atomtechnika alapjai.
- A technika és tervezés kémiai alapjai: az anyag, anyagok felosztása, csoportosítása, jellemzői. Szervetlen kémia alapjai. Periódusos rendszer felépítése. Elemek csoportjainak jellemzése. Fémek. Kristályszerkezet, molekul szerkezet, halmazállapotok. Vegyületek általános jellemzői. Szerves kémia alapjai. Szénhidrogének. Szénhidrátok. Szerves savak. Fehérjék.
- A technika és tervezés biológiai alapjai: az élőlények kapcsolatrendszere, azok egymásra épülése. Természetes ökológiai rendszerek, ökoszisztémák. A fajok diverzitása. A természetvédelem rendszere. Globális környezeti gondolkodás, fenntartható fejlődés. Az élelmiszer-technológia biológiai, mikrobiológiai vonatkozásai. Génmanipulációs eljárások a mezőgazdaságban. Adalékanyagok, színezékek. Növényi gyógyszer-alapanyagok. Ökológiai alapismertetek, humánökológiai fogalmak. Számítógéptechnika: számítástechnika történeti előzményei. Számítógép generációk. Nyelvek és operációs rendszerek fejlődése. Számítógépek funkcionális felépítése. Központi egység, beviteli egység, kiviteli egység, háttértárolók típusai, felépítései, működésük fizikai alapelvei. Hálózatok kialakulása, fejlődése. Internet. Fontosabb hálózati alkalmazások. Jelenkori számítástechnika rövid bemutatása. PC felépítése. Nyomtatók működése. Operációs rendszerek alapjai. Vírusok. Fájlok és könyvtárak (mappák) kezelése.
- Életviteli ismeretek: a társas-társadalmi és a mesterséges (technikai) környezet tapasztalati megismertetésére, a mindennapi életvezetéshez szükséges tudás nyújtásának kialakítására irányuló ismeretek. Család, háztartás, tárgykultúra. Kisebbség és hátrányos helyzet fogalma, kisebbségi csoportok Magyarországon és életmód jellemzőik. Kisebbségek és hátrányos helyzetűek egészség-esélyei. A család, mint legfontosabb kiscsoport. A család változása. A családi szocializáció, nemi szerepszocializáció. A családi élet szakaszai. Veszélyforrások a családban. Az életmód és az életstílus definíciói. Az egészséges életmódot meghatározó tényezők.
- Ember és technika: az életvitelt meghatározó technikai környezet értelmezése. Technika, mint a „harmadik környezet”. Általános műveltség, technikai műveltség. Az embert körülvevő környezetek (természet, társadalom, technika) kölcsönhatásai. A technika ismeretrendszere, alapelvei, módszere, alapkategóriái. A technika öt alapkategóriájának történeti vizsgálata. A technika kultúrtörténeti jelentősége. Az őskor, az ókori birodalmak a görög és római kor technikája, a középkor technikája. Az újkor technikai fejlődése a társadalmi

változások tükrében, a legújabb korunk technológiáinak története és a fejlődés tendenciái. A tudomány és a technika kapcsolata a történelem folyamán. Magyar technikatörténet.

- Műszaki ábrázolás és kommunikáció: a technikai térben való eligazodás „nyelvének” elsajátítása. Térsejtelmet-fejlesztés. Ábrázoló geometriai alapok. A műszaki kommunikáció alapjai. Szabványbetűk, szabványírás. Tér-sík probléma. Axonometrikus ábrázolás. Egyszerű gépelemek megismerése és ábrázolása vetületben és jelképes ábrázolással. Metszeti ábrázolás. Alkatrész és összeállítási rajok. Építészeti és épületgépészeti rajzdokumentációk. Szabványok.
- Környezetkultúra, környezetgazdálkodás, környezettechnika: a környezet fogalmi rendszere. A fenntartható fejlődés értelmezése. Globális környezeti gondolkodás. A környezeti károk kialakulásának társadalmi-gazdasági okai. A műszaki-tudományos fejlődés társadalmi és környezeti vonatkozásai. Életminőség, környezetminőség. Területfejlesztés. Hulladékgazdálkodás. Levegőtisztaság védelem. Vízminőség védelem. Talajvédelmi alapok. Zaj és rezgés. Korszerű környezettechnikai eljárások.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 75–79 kredit

b.1) gépészet-mechanika-munkavédelem szakismereti terület: 27–34 kredit

- Anyagtudomány és technológia: az anyag keletkezésére vonatkozó elméletek, rendező elvek. Az általunk használt anyagok csoportosítása. A technológiák általános jellemzői, csoportosítása, az anyagmegmunkálások főbb területei. A technikai-műszaki tervek megvalósításához szükséges alapvető ismeretek és készségek elsajátítása. Az alkalmazott anyagok mechanikai és technológiai tulajdonságainak ismerete. Az anyagok előállításának főbb technológiái, e technológiák természeti, gazdasági és társadalmi kapcsolatrendszere. Alapvető anyagmegmunkáló műveletek, műveletelemek, szerszám- és gépismertek elsajátítása (papír, képlékeny anyagok, fa, fém, textil, műanyagok, kompozit anyagok, intelligens anyagok, komplex alkalmazás).
- Munkavédelem, tűzvédelem, katasztrófavédelem: különböző munkafolyamatok és munkahelyek munkabiztonsági alapelvei és követelményei. A biztonságos munkavégzés szervezési és vezetéselméleti alapjai. Foglalkozási ártalmak típusai, leírásuk megelőzési és védekezési módszerek. Tűz- és robbanásvédelem. Elektromos berendezések és munkahelyek érintésvédelmi alapjai. Környezeti ártalmak és azok hatásai. Foglalkozási megbetegedések és megelőzésük módszerei. Munkabalesetek, elsősegélynyújtás és újraélesztés. Katasztrófatípusok és katasztrófavédelem.
- Ergonómia és korszerű munkaszervezés: a környezettudatos magatartás igényének, formáinak kialakítása a háztartási tevékenységek során. Termékergonómia. Az ergonómia alkalmazási területei. Foglalkozási ergonómia. Fogyasztói ergonómia. Kognitív feldolgozás. Antropometria. A szerszámok kialakítása. Kezelő- és állítóelemek. Jelzőelemek. A fizikai munkakörnyezet. Megvilágítás. Zaj. Mikroklíma. Színek. Ergonómiai kísérlet. A fogyasztói termékek ergonómiai minősítése. Emberi tényezők és intelligens termékek. A használati utasítások ergonómiai vonatkozásai. Háztartás- és környezet-gazdaságtan. Háztartás és ergonómia.

- **Konstrukcióelmélet:** a technikai-műszaki problémák megoldásához szükséges tervezési-konstrukciós ismeretek elsajátítása. Tervezés, konstruálás. Konstruálás történet. A szükséglet. A konstruálás alapelvei. Biztonság és kockázat elve. Produktumtervezés folyamata. A produkció tervezése. Projektmunka szervezése. Rugalmas rendszerek. A számítógépes folyamatirányítás: CNC–CAD–CAM–FMS–CIM. Az ipar 4.0 kihívásai és eredményei.
 - **Rendszer és modell:** a technikai környezetben való eligazodás rendszertani alapjainak bemutatása. A rendszer fogalomköre. Rendszerdefiníciók. Rendszerelmélet. Rendszerszemlélet. Rendszer és környezet. Rendszer funkciója. A rendszer hierarchiája. A rendszer szerkezete. A rendszer folyamatai. Rendszerelemzés. Rendszerszintézis. Rendszertechnika. Rendszertípusok. Rendszerosztályok. Információs rendszerek. Irányítási rendszerek. Modellek. Modellezés célja, típusai. Hasonlóság elmélet. Geometriai hasonlóság. A jelenségek hasonlósága. A hasonlóság szükséges és elégséges feltételei. Hasonlósági invariánsok és hasonlósági kritériumok. Matematikai modell és mérlegegyenlet kapcsolata. Probléma és feladat. Kísérletek és megoldási módok.
 - **Géprendszertan:** a gép, mint a mai életvitelünk meghatározójának tudatosítása. A műszaki mechanika alapjai. Statika. Tartók. Terhelés és igénybevétel. Szilárdságtan. Méretezési eljárások. Gép, mint rendszer. Gépelemek és méretezésük (tengelyek, tárcsák, ágyazások). Erő, alak és anyagzáró hajtások. Tengelykapcsolók. Méretezés és modellezés alapjai. Géprendszerek csoportosítása. Erőgépek. Munkagépek. Áramlástechnikai elven, termodinamikai elven működő gépek. Hajtóművek. Működési elvek és szerkezetek. Gépszerkezetek szerelése. Hajtóművek, belső égésű motorok. Fékrendszerek, kormányművek, lehajtások karbantartó szerelése.
 - **Közlekedéstechnika:** közlekedés-rendszertani alapok. Közlekedés és környezet. Korszerű anyagok és technikák. Járműszerkezetek. Járműmotorok. Jármű üzemtan és vizsgálat. Közlekedés kultúrtörténete. Közlekedési ismeretek és magatartás. Önjáró, önvezető járművek műszaki alapjai és jogi kérdései. Közlekedési nevelés módszertana.
 - **Technika laboratóriumi gyakorlatok:** az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).
- b.2) információ és energetika szakismereti terület: 15–26 kredit
- **Energia, energetikai rendszerek:** az energia, mint a technika egyik alapkategóriája. Termodinamika és energodinamika fogalmi rendszere, főtételei. Elméleti és gyakorlati körfolyamatok. A matematikai modell. Globális és lokális mérleg. Jellemző energetikai folyamatok. Energiaigények, energiafogyasztók. Energetikai hatások. Energiaprognózis. Megújuló és nem megújuló energiák és alkalmazásuk. Energialánc. Közlekedési rendszerek energetikája. Fűtés, hűtés energetikai értékelése. Erőművek. Energiapolitika.
 - **Információtechnika, információs rendszerek:** az információáramlás és feldolgozás modelljei. Természetes és technikai információs rendszer elemei. A technikai információs rendszer integrált elemei. Tápegységek. Egyenirányítók. Szűrő áramkörök. Erősítők. Rezgéskeltők. Modulációs elvek. Digitális alapáramkörök. Rádió- és televízióadás és -vétel elve. Színes

televíziós rendszerek. Vezérlés és szabályozástechnika elemei az irányítástechnikában. Műszerek és jellemző paramétereiknek ismertetése, alpmérések. Egyszerű áramkörök építése. Diódák karakterisztikájának felvétele, paramétereinek meghatározása. Tranzisztor karakterisztikájának felvétele, paramétereinek meghatározása. Differenciáló és integráló négyfólyusok. Logikai áramkörök összeállítása félvezető elemekből. Robotika. Egyszerű kibernetikai modellek. Modern technikai rendszerek és működésük (vezetékes és mobil telefonhálózatok, űrtávközlés, GPS, intelligens eszközök).

- Digitális technika: digitális technika alapjai. Matematikai logika alapjai. Alapvető logikai áramkörök; megvalósításuk hagyományos áramköri elemekkel, illetve integrált áramkörökben. Egyszerű digitális kapcsolások. Analóg-digitális átalakítók jellemzői, alkalmazásuk. Memóriák elvi működése, főbb jellemzőik, csoportosításuk, szervezése. A PC alapvető belső áramkörei; alapszintű programozásuk. A PC, mint digitális vezérlő rendszer felhasználási lehetőségei. Robotok programozása. Mikrovezérlők. 3D nyomtatás. Neurális hálózatok, mesterséges intelligencia alapjai.
 - Intelligens épülettechnikai rendszerek: az építkezés rövid története. Épülettervezés a funkciók, valamint gazdaságossági és ergonómiai szempontok figyelembevételével. A helyiségek és az égtájak kapcsolata. Az épületek víz-, fűtés- és energiaellátó rendszerei, szennyvízelhelyezés, valamint a hulladék gyűjtése és tárolása. Környezetvédelem. Anyag- és energiatudatos építészet értelmezése. Korszerű építőanyagok tulajdonságai. Hőkamera alkalmazása a hőveszteségek feltárására. Ökocentrikus építészet fogalmi rendszere: szoláris, bioszoláris, klímatudatos, zöld építészet. Passzív fűtés jellegzetességek (üvegezés, transzparens szigetelés, vízfalak, falkollektorok). Hibrid és aktív rendszerek (napterek, fázisváltós falak, légkollektorok, hőszivattyúk, kollektorok, fotovoltikus rendszerek. „0” fűtésű rendszerek, passzív házak. Építmények belső terében elhelyezett automata rendszerek lokális és centrális irányítása. Intelligens világítás, redőnymozgatás modellezése.
 - Számítógéppel támogatott tervezés: egyszerű, ingyenes tervezőprogramok: tudásuk, képességeik. Professzionális tervezőprogramok: tudásuk, képességeik. Rajzolás AutoCAD programmal. Bonyolultabb konstrukciók tervezése. Tervezés közvetlenül 3D-ben. Folyamatok vezérlése. Térinformatikai alapok. Térbeli döntéstámogató rendszerek.
 - Technika laboratóriumi gyakorlatok: az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).
- b.3) mezőgazdaság és életvitel szakismereti terület: 15–26 kredit
- Fogyasztóvédelem: fogyasztói magatartás és kereslet, a fogyasztó preferenciarendszere, jövedelmek– árak–optimalizálás, a piaci kereslet és a kereslet rugalmassága, a fogyasztási elmélet kiterjesztése, alkalmazása. Piaci szerkezetek, a monopólium, piacsabályozás. Termelési tényezők piaca, az erőforrások kereslete és kínálata, munkakínálat és munka-piac, tőke, kamat, befektetés, aktív-piacok, tényezőárak, jövedelemmegoszlás. Az általános egyensúly, illetve a jóléti közgazdaságtan, általános komparatív egyensúly, társadalmi és gazdasági jólét, piaci elégtelenségek. Fogyasztók jogai. Agrotechnika: a mezőgazdasági

termelést meghatározó biotikus és abiotikus tényezők ismerete. A talaj altípusok, kialakulásuk és eltérő művelési módok. A talajok tápanyagellátásának és öntözésének tervezése. A növényvédelem rendszere, az Európai Unió egységes előírásai. A mezőgazdasági termelés szerkezete – növénytermesztés, állattenyésztés, erdőgazdálkodás, halászat, vadászat. A mezőgazdaság genetikai alapja, a fajok és fajták diverzitása. Állattartás. A magyar mezőgazdaság szervezeti felépítése, termesztési programok feltételrendszere. Agrár-, környezet-, ökológiai gazdálkodás. Biotechnológia alkalmazása a mezőgazdaságban. A mezőgazdasági termékek élelmiszer-ipari feldolgozása. A mezőgazdasági termelés minőségbiztosítása. A mezőgazdasági termékek élelmiszer-ipari feldolgozása. A fenntartható mezőgazdasági termesztés.

- Táplálkozás: táplálkozás élettana és biokémiája. A tápanyagok hasznosulása. Tápanyagszükséglet és energiaforgalom. Tápanyagok csoportosítása. Az élelmiszerárak tulajdonságai és összetétele. Élelmiszer-tartósítás célja, jelentősége, elvi alapjai. Tartósított termékek. Növényi eredetű élelmiszerek: gabonafélék, malomipari termékek, téztaipari termékek, sütőipari termékek, édesítőszer, édesipari termékek, gyümölcs- és zöldségárak. Állati eredetű élelmiszerek áruismerete: a húsok és húskészítmények, étkezési zsiradékok, tej és tejtermékek, tojás. Élvezeti szerek áruismerete. Egészséges táplálkozás elvei. Diéta.
- Egészségtan, egészségvédelem: az egészség korszerű megközelítése. Az egészséget meghatározó egyéni és társadalmi tényezők. Az egészségfejlesztés lehetséges szinterei: munkahely, iskola, település. Az egészségfejlesztés tevékenységi körei, módszerei. Az egészségfejlesztés szerepe az életmódban. Az egészségpszichológia meghatározása, kialakulását segítő és akadályozó tényezők. Az egészség percepciója a mindennapi életben. Az egészség és a személyiség kapcsolata. A stressz inger-, válasz- és tranzakcionista típusú megközelítése. A stresszel való megküzdés (coping). Az evészavarok és az addiktív fogyasztás – különösen a dohányzás – megelőzésének egészségpszichológiai vonatkozásai.
- Háztartásgazdaságtan: a háztartás feladatai, munkaszervezés, munkaelemzés és munkamegosztás. A háztartások vagyona, vagyónvédelme, biztosítása. A pénz szerepe a háztartásban. A háztartások pénzgazdálkodása, költségvetése, háztartási napló. A jövedelmek összetétele, eredete, nyilvántartása. A kiadások fajtái, szerkezete és tervezése. Készletgazdálkodás. A beruházások fajtái, tervezése és megvalósítása. Hitelek és kölcsönök. Termelői magatartás és kínálat, vállalkozások – hatékonyság, munkamegosztás, termelés, költségek, profitmaximalizálás és kínálat.
- Otthon és technika: az otthon és környezete gépeinek, eszközeinek, berendezéseinek csoportosítása, felosztása, jellemzése. A háztartás gépei, eszközei. Az épületek víz-, fűtés és energiaellátó rendszerei, szennyvízelhelyezés, a hulladék gyűjtése, tárolása. Környezetvédelem. A háztartásban alkalmazott eszközök, gépek, berendezések elvi felépítése, működése, biztonságos használata és szakszerű kezelése, karbantartása, az elemi hibák elhárítása, esetleges javítása. Az otthon gépesítésének ökonómiai kérdései, és ezek elemzése. A korszerű gépesítés követelményei, feltételei és lehetőségei. A konyha eszközei, berendezései, gépei. A takarítás gépei, eszközei, berendezései. A modern háztartás villamos-, gáz-, vízberendezései,

eszközei. A korszerű technológiák ismerete. Lakás/ház tervezési és kivitelezési folyamata. Lakberendezés funkciója, anyagai és eszközei. Színdinamika. Formatervezés. Bútorismeret. Világítástechnika. Háztartási vegyiáruk. Házilag elvégezhető karbantartások: festés, mázolás, tapétázás, csempézés, padlóburkolás. Balesetmentes munkavégzés.

- Életpálya tervezés, pályaaorientáció: a tanulók ismerjék meg képességeiket és a különböző pályákat, majd ennek megfelelően döntsenek életútjukra vonatkozóan. A tananyag az adott élettér és család életformáiból, foglalkozásaiból indul ki és arra építve tágítja a látókört a számba vehető szakmák, foglalkozások felé. Emellett mindig felvillant ettől eltérő életformát, szakmai területet is. A tananyag minden évfolyamon hangsúlyt helyez a pályakorrekció lehetőségére is. A jellemző tanítási módszer a saját élményre épített ismeretszerzés a munka világában, munkaerőpiaci tájékozottság, naprakész ismeretek a továbbtanulási lehetőségeket és feltételeket illetően.
- Technika laboratóriumi gyakorlatok: az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).

b.4) gyakorlat, tanulmányút: 2–4 kredit

- Szakmai gyakorlat, szakmai tanulmányút: ipari vertikumok és üzemek megismerése nyersanyag lelőhelyektől a feldolgozó üzemekig. Közismereti anyagtechnológiák a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a szerkezeti anyagokat gyártó iparok köréből. Korszerű gyártórendszerek (autóipar, élelmiszeripar, műszeripar, ruhaipar). Menedzsment. Termékelemzés. Piackutatás. Marketing.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A technika- és tervezés-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

- Technika és tervezés tanítása: a tantárgy, mint szintetizáló, interdiszciplináris tudomány. A technika és tervezés tantárgy köznevelési kompetenciái, alapelvei, a tanításának elméleti ismeretei és gyakorlati tennivalói. Nemzetközi tendenciák és magyarországi gyakorlat az életmódbeli, technikai műveltség kialakításában. A feladat- és problémamegoldás szerepe, jelentősége az alkotó gondolkodásmód fejlesztésében, a mindennapok élethelyzeteinek megoldásában.
- Tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervek, óravázlatok készítése; tankönyvek, taneszközök, anyagok, szerszámok választása; óraelemzések, reflexió. Mikrotanítás. Kereszttantervek, tantárgyközi kapcsolatok jelentősége a technika és tervezés oktatásában.

Munkadarab és/vagy modellválasztás szempontjai. Balesetmegelőzés módjai és eszközei. Tananyagfejlesztés.

- A műveltségterület, a technika és tervezés tantárgy nyújtotta képességfejlesztés jelentősége a személyiségfejlesztés érdekében. A különleges bánásmódot igénylő tanulók differenciált fejlesztésének lehetőségei a technika és tervezés órákon és tanórán kívül.
 - Módszertár kialakítása a tanítási-tanulási folyamatra az általános módszereken túl különös tekintettel az életkori sajátosságoknak megfelelő játékos módszerekre, felfedezéses és kutatási stratégiákra, a problémamegoldó eljárásokra. Az alkotás folyamata. Differenciált munkaformák, projektmunka, kooperatív munka, személyre szabott oktatás. Ellenőrzés, mérés, értékelés eljárásai.
 - A szemléltetés lehetőségei a technika és tervezés tanításában. A modellezés szerepe, jelentősége, feladatai a tanórán és a tanórán kívüli foglalkozásokon. Információforrások a technika és tervezés tanításában. Multimédiás eljárások alkalmazása és lehetőségei.
 - A technika és tervezés tantárgy pályaorientációs lehetőségei, feladatai, a tanulók egyéni adottságainak megfelelő pályakép.
- a.A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat (2 kredit).
- Kollaborációs tér gyakorlati használata. Az oktatástechnika aktuális innovációinak gyakorlati használata. Lehetőségek megismerése a tanár és diákok kapcsolattartására a digitális kollaborációs terek (KRÉTA DKT) segítségével. Egyéb kollaborációs terek felfedezése. Az oktatástechnikai innovációk folyamatos nyomon követése a hazai oktatási struktúrában, illetve nemzetközi viszonylatban. Oktatási folyamatok segítségével a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetséges változatai és ezek módjai.
- a.Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

32. TERMÉSZETTUDOMÁNY-KÖRNYEZETTAN SZAKOS TANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles természettudomány-környezettan szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Science and Environment

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a természettudomány, a kémia, a fizika, a biológia, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában a természettudomány, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban a komplex természettudomány, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a természetismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Rendelkezik a természettudomány tantárgy tanításához szükséges diszciplináris és interdiszciplináris természettudományos és társadalomtudományi szakmai ismeretekkel, tudással.
- Ismeri a tantárgy társadalomban betöltött szerepét, jelentőségét, a szaktárgy tanításának célját.
- Ismeri a tantárgynak a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgyának ismeretszerzési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

b) képességei

- Meg tudja ítélni tantárgyának a köznevelésben betöltött szerepét.
- Képes a természettudomány tantárgyon belül a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések felismerésére, közvetítésére.

- Képes a szakterületi tárgyakban, valamint a pedagógia és pszichológia területén elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek ötvözéseként szaktárgyának ismereteit a tanulók felé közvetíteni.
- Képes a szaktárgy témaköreiben szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a fenntarthatóságra nevelés sajátos nevelési feladatainak ellátására.
- Képes a megszerzett szakmódszertani tudását rugalmasan, a mindenkori tantervi célokhoz és oktatási szabályozókhoz igazítani, alkalmazni.
- Képes szaktárgyában az életkorhoz igazodó tanulási és tanítási módszerek kiválasztására, alkalmazására, hatékonyságuk megítélésére.
- Képes a tanítási folyamat szakmódszertani elemeit tudományos igényességgel tervezni, végrehajtani és értékelni.
- Tisztában van azzal, hogy a szaktárgyában közvetített tudás, a kialakított kompetenciák más műveltségterületen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulói kompetenciák, valamint a személyiség fejlesztésében.
- Képes más tantárgyak ismeretanyagát felhasználni a természettudomány kapcsolódó területein, ezzel is erősítve a tanulók interdiszciplináris látásmódját.

c) attitűdje:

- Elkötelezett a tanulók tantárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra képes.
- Igénye van a legújabb szaktudományos és szakmódszertani eredmények megismerésére és pedagógiai gyakorlatába történő beépítésére.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, nyitott a szakmódszertani újítások és azok alkalmazása iránt.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült a természettudomány témakörébe tartozó tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, az ezekre felkészítő szakkör és önképzőkör, illetve szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben történő ismeretterjesztő szintű bemutatása, népszerűsítése iránt.
- Hisz az élethosszig történő tanulás fontosságában.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a természettudományok alapvető kutatási módszertanát.
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a természettudományok új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.

- Tisztában van a természettudomány társadalomban betöltött szerepével, különösen az egészséges életmódra nevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén.
- Átlátja a természettudomány tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodás-fejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a természettudomány tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Felkészült a természettudomány fogalmai, elméletei és tényei közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a természettudományban elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azokat integrált látásmódban vizsgálni.
- Képes a természettudomány témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

c) attitűdje

- Megvan az igénye és képessége a természettudomány új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Természettudományos szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a természettudomány tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes a természettudományban tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a természettudomány tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja és használja a természettudomány különböző témaköreinek oktatási céljaihoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Azonosítja a természettudomány megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában/kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.

- Birtokában van a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásnak.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a természettudomány speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Képes olyan pedagógiai módszereket választani és alkalmazni, melyek segítik a motivációt és a tanulók aktivitását, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési és kommunikációs képességeinek fejlesztését.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat.
- Törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a természettudomány tantárgy tanítása során használható különböző nyomtatott és online feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatsoportokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő minél objektívebb értékelésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása

- Ismeri a természettudomány tanításával és a környezeti neveléssel foglalkozó helyi, regionális és országos köznevelési szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a természettudomány tanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a munkájával kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a keresttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeum-pedagógusokkal, zoopedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a természettudomány területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a természet- és a környezetvédelem etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy diplomás természettudomány-környezettan tanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje

- Megfelelő ágenciát mutat arra, hogy az iskola közösségében szemléletformáló, értékközvetítő szerepet vállaljon, elsősorban a természettudományos ismereteken alapuló személyes és közösségi döntések, különösen az egészségvédelem és a fenntarthatóság terén.
- Elkötelezett a természettudomány színvonalas tanítása, a tanulók biológiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom természettudományok iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 198 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből legalább az alábbi minimum kredit számokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeret 198 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a természettu-

domány és a tudománykommunikáció érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

A tanárszakon a természettudomány ismeretek kreditszáma legalább 120 kredit, a környezettan ismeretek kreditszáma legalább 60 kredit. Az egyes természettudományos diszciplínák közötti szinergiák alapján ugyanahhoz az ismerethez tartozó kredit több diszciplínához is beszámítható. A teljes képzésben a szinergiát figyelembe véve biológia ismeretek aránya legalább 55 kredit, a fizika ismeretek és a kémia ismeretek aránya szaktudományonként 55–55 kredit. Komplexen szervezett tantárgyaknál az ajánlott tanterv tantárgyainak, tantervi egységeinek programjában a kreditszám után fel kell tüntetni, egész kreditre kerekítve, hogy a teljes képzésben mekkora a biológia, a fizika, a kémia, a matematika és egyéb ismeretek kreditszáma.

A1) Természettudomány alapozó ismeretek: minimum 30 kredit

kötelező ismeretkörök:

- a természettudományok matematikai alapjai,
- integrált természettudomány: az egységes természet és a részterületi modellalkotás,
- nagyságrendek a természettudományban: tér, idő, energia,
- az anyag szerveződési szintjei a természetben a nukleonoktól az anyag élő állapotáig, evolúció
- informatikai alapok,
- alapozó terepi tapasztalatok a szűkebb régió természeti jelenségeiről és állapotáról,
- mérési gyakorlatok és fogalomrendszer: adat és hiba,
- természettudományos laboratóriumi alapok,
- retorika és magyar szaknyelvi alapok,

választható ismeretkörök:

- angol szaknyelvi alapok,
- terepi tapasztalatok Magyarország természeti jelenségeiről és állapotáról,
- programozás, adatbázisok, térinformatika.

A2) A természettudomány szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 90 kredit

a közvetlenül megtapasztalható természettel foglalkozó témacsoportok: minimum 54 kredit

- a külső szilárd Föld (kőzetöv, talaj) anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- a vízburok anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- a levegőburok anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- haladó természettudományos terepi tapasztalatok a Kárpát-Pannon térség természeti jelenségeiről és állapotáról;

a természettel foglalkozó egyéb témacsoportok: minimum 12 kredit

- a Föld bolygó, mint rendszer és helye a világegyetemben; űrkutatás
- kvalitatív modern fizika (kvantumfizika, mag- és részecskefizika, relativitás)
- kvalitatív modern kémia (elméleti kémia, zöld kémia)
- kvalitatív modern biológia és orvostudomány (genetika, mikrobiológia, etológia, az ember szervezete és egészsége)
- rendszerek jellemzői, szabályozottság, komplexitás, stabilitás

- a mai természettudományos fogalmak és paradigmák kialakulása (folyamatok, lépcsők, korlátok), a természettudományos megismerés jövője.

A természettudományos tájékozódással és ismeretátadással foglalkozó témacsoportok: minimum 12 kredit

- haladó fogalmi és vizuális kommunikáció és ezek alkalmazása a természet- és környezet-tudományban,
- haladó magyar szaknyelvi gyakorlatok,
- angol szaknyelvi gyakorlatok,
- haladó tudományos információsűrítés a világhálón;

mindennapok természettudománya témacsoportok: minimum 12 kredit

- biotechnológiai termékek ismerete és alkalmazása, egészséges életvitel,
- modern hétköznapi eszközeink fizikája, kémiája és biológiai hatásai,
- modern hétköznapi anyagaink bio- és környezetkémiaja, egészségi hatásai,
- tájékozódási és térképészeti technikák gyakorlati alkalmazása (GPS, műholdak),
- mesterséges intelligencia és alkalmazása a természet- és környezettudományban.

B1) Környezettan alapozó ismeretek: minimum 20 kredit

kötelező ismeretkörök

- a környezettudomány alapjai, fenntarthatóság,
- társadalomtudományi, jogi, igazgatási, gazdasági alapok,
- alapozó terepi tapasztalatok a szűkebb régió környezeti folyamatairól és állapotáról,
- vizuális kultúra; a vizuális kommunikáció alapjai és alkalmazása a tudományban,
- retorikai és magyar szaknyelvi alapok alkalmazása a szűkebb régiós környezet bemutatásában;

választható ismeretkörök

- angol szaknyelvi alapok,
- tudomány, áltudomány, hamis hírek
- terepi tapasztalatok Magyarország környezeti folyamatairól és állapotáról,
- hit – tudomány
- programozás, adatbázisok, térinformatika; környezetbiztonság és digitalizáció.

B2) A környezettan szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 40 kredit

a jelen fő környezeti problémáival foglalkozó témacsoportok: minimum 25 kredit

- az ember és a természet kapcsolata, a természetátalakító szerepek és következmények,
- hulladékok és környezeti problémáik,
- víz, vízminőség; vízterhelések és következményeik,
- levegő, levegőminőség; levegőterhelések és következményeik,
- talaj, talajminőség; talajterhelések és következményeik,
- energia, energiagazdálkodás,
- a klímaváltozás és hatásai,
- a vegyipar, biotechnológiai ipar, GMO, anyagtudomány környezeti vetületei,
- zajszennyezés, fényszennyezés, elektroszmog,

- a természetvédelem és gyakorlati megvalósulásai,
- ökológiai fenntarthatóság,
- környezetvédelem, környezetszennyezés, környezetkockázat,
- közegészségügy, környezetbiztonság;

a környezeti problémák társadalmi kezelésével foglalkozó témacsoportok: minimum 15 kredit

- jogi szabályozás, egyezmények és szabványok (hazai és nemzetközi),
- gazdasági szabályozás, zöld gazdaságok, körkörös gazdaság,
- az egyén és a társadalom felelőssége,
- háztartás,
- globalizáció, urbanizáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 24 kredit. A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 20 kredit

- A természettudomány és környezettan tanításának, nevelésének általános alapkérdései, hagyományai és jelene, törvényi szabályozása. A természettudomány és a környezeti tantárgyak tervezése: országos, helyi és pedagógus szintje. A létező, aktuálisan alkalmazott tantervi programok megismerése.
- A természettudomány és a környezeti tantárgyak oktatásának iskolán belüli és kívüli szervezeti keretei. A tanítási óra, típusai és szerepe, tantárgyi és tárgyközi (integrált) tartalma, felépítése, a tanórai munka tervezése. Környezeti tartalmak a szaktárgyi órákon.
- A természettudomány és környezeti tantárgyak tanításának szervezeti formái. Frontális, egyéni, páros és csoportmunka.
- Motiválás a természettudomány és környezeti szaktárgyakon belül.
- A természettudomány-környezettan tanítás és környezeti nevelés stratégiai módszerei, eszközei a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek alapján:
 - tanári előadás, magyarázat, elbeszélés; megbeszélés, vita, projekt módszer, megfigyelés, kísérletezés, kutatás alapú tanulás, önálló mérések, vizsgálatok, probléma-alapú tanulás, projekt-alapú tanulás; szituációs és drámajátékok, riportkészítés, kérdőív készítés, helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat), esettanulmányok; cikkelemzés, poszter készítés, házi dolgozatírás, tanulói előadások, ökológiai lábnyom számítása; kooperatív és kollaboratív módszerek; az összefüggések rögzítésére szolgáló gondolati és fogalmi térképek, jövőkerék módszer; IKT eszközök és a vizuális kultúra alkalmazásának módszerei és lehetőségei; pályázatok írása; a modellezés, mint szemléltetés és önálló didaktikai feladat; a metakogníció implicit és explicit fejlesztésének lehetőségei a természettudomány-

környezettan tantárgyban; a tévképzetek felismerésének és korrekciójának módszerei;
Az élményszerű természettudomány tanulás módszerei.

- A legújabb pedagógiai és pszichológiai paradigmák szakmódszertani vetületei a természettudomány és környezettan tanításában.
 - A természettudomány és környezettan tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe:
 - nemzetközi és hazai környezeti nevelési programok; szakköri munka, versenyek; iskolai akciók szervezése, vezetése és működtetése, iskolanap, témanap (jeles napok), témahét; ökoiskolai hálózat.
 - A természettudomány és környezettan tanítás iskolán kívüli lehetőségei, formái, tartalma, szerepe:
 - az erdei iskola, a terepgyakorlatok, a tematikus táborok, a tanösvények; intézmények látogatása: üzemlátogatás szervezése, vezetése; múzeumpedagógia, zoopedagógia; védett épületek, területek látogatása; környezeti neveléssel foglalkozó iskolák, oktatóközpontok és civil szervezetek megismerése.
 - A természettudomány és környezeti tantárgyak segédeszközei: tankönyvek és munkafüzetek, kiegészítő gyakorlati munkáltató könyvek, feladatlapok, szertárak, oktatási gyakorlógyűjtemények, határozók, atlasz, földgömb.
 - A visszajelzés módszerei. A tanulók értékelésének és ellenőrzésének módszerei a természettudomány és környezeti tantárgyakban.
 - A természettudomány és a környezeti tantárgyak egyes témaköreinek tartalmi, didaktikai kérdései.
 - A természettudomány és környezeti tantárgyak tanítási folyamatának tudományos igényű, kutató szemléletű megközelítése. A tanítás tervezésének és értékelésének tudományos módszerei.
- b) Az IKT eszközei és a mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek alkalmazási lehetőségei és módszerei a természettudomány és környezeti tantárgyak oktatásában (4 kredit).
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a jelenségbemutató, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az IKT eszközök tanulói kutatások, vizsgálatok, kísérletek, megfigyelések, adatgyűjtés és feldolgozás céljából történő alkalmazási módszerei. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Az okos tantermek és eszközök (interaktív tábla, okostelefon) alkalmazási lehetőségei az új ismeretszerzés, valamint az ismeretek alkalmazásának céljából. A kooperatív és kollaboratív tevékenység online módszerei. Példák a digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerekre és oktatási segédanyagokra. Internetes applikációk a tanulók képességeinek és készségeinek fejlesztésére. Egyes oktatástechnikai innovációk, az e-projekt és e-learning módszere, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. Az értékelés és ellenőrzés elektronikus módszerei.

c) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat 4 kredit.

33. TESTNEVELŐ TANÁR

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles testnevelő tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physical Education

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a felsőoktatásban, a felnőttképzésben a testnevelés tantárgy tanítására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik képesek a tanulók testnevelés és sport műveltségének, az egészséggel, az életmóddal, a testkultúrával kapcsolatos készségek, valamint képességek kialakítására, fejlesztésére továbbá, felkészültek tanulmányaik doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A testnevelő tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a pedagóguspálya sajátosságait, különösen a testnevelő tanárra vonatkozó elvárásokat, kötelelességeket, szerepeket, feladatokat és jogokat az iskolán belül és kívül.
- Ismeri a sporttudomány, a nevelés- és egészségtudomány fogalmi és interdiszciplináris rendszerét, folyamatait, kiemelten a tanulók sajátosságait, az egyéni bánásmódot és a fejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a tanulói személyiségfejlesztés érdekében a változatosságra, következetességre, egymásra épülésre és élménydús tapasztalatokra hangsúlyt helyezve a testnevelés, illetve a sport oktatási, nevelési és megismerő rendszereit.

b) képességei

- Képes a tanulók sajátosságainak és érdeklődésüknek megfelelő célirányos tervező, vezető, elemző és értékelő tevékenység végrehajtására, mely fejlesztő, sikerorientált és egyúttal élménydús a testnevelés órán, a szabadidő-, diák- vagy a versenysport-foglalkozásokon.

- Képes a különböző képességekkel és tudással rendelkező tanulóknak korszerű és differenciált preventív mozgásprogramokat, felzárkóztató és tehetséggondozó programokat tervezni és vezetni.
- Képes a testnevelés és sport terület céljainak, folyamatainak, eszközeinek, módszereinek és eredményeinek tudományos megismerésére és ezek gyakorlati alkalmazására a személyiségfejlesztés során, kiemelten az egészségmegőrzésre és egészségfejlesztésre.
- Képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és a sportfoglalkozásokon, mely differenciált és hatékonyan segíti a különböző háttérrel, képességgel és tudással rendelkező tanulók fejlődését.

c) attitűdje

- Szakmai nyitottsággal, igényességgel és felelősséggel rendelkezik az egyéni bánásmód terén a sport által történő személyiségfejlesztésben.
- Példamutató és ösztönző személyiséggel, tudományos alapokon nyugvó tudásbázissal, pozitív szemléletmóddal és elkötelezettséggel rendelkezik, amely a különböző sajátosságokkal rendelkező tanulóknál az egészségtudatos aktív szokásrendszer, életmód és életforma kialakítását, fejlesztését és élethosszig tartó fenntarthatóságát segíti.
- Elkötelezett a tanulók teljes körű egészségfejlesztése iránt.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a közösségnek, az iskolának, illetve az adott korosztálynak a jellemzőit és fejlődési tendenciáit, mely alapján a motoros fejlesztés, tanulás és a mozgások gyakorlati alkalmazása megvalósítható.
- Ismeri a különböző sportágak és mozgásos tevékenységek adta lehetőségeket a közösség fejlesztésére.

b) képes

- Képes a testnevelés korszerű tartalmának, gyakorlatának és módszertanának figyelembevételével fejleszteni a közösséget. Elfogadásra, együttműködésre és felelősségvállalásra nevel.
- Képes olyan fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és a szabadidős programok során is, mely hatásos a közösség iránti elkötelezettség és tolerancia fejlesztésében, valamint a konfliktusok megelőzésében és kezelésében.
- Képes a testnevelésben és a sportban az innovatív info-kommunikációs módszerek és eszközök hatékony alkalmazására.

c) attitűdje:

- Tudatos, felelősségteljes és segítőkész magatartással rendelkezik, mely során a fizikailag aktív és egészségtudatos szokásrendszer kialakítása mellett az ember társadalmi, kulturális, közösségi és természeti környezete és értékei harmonikus egyensúlyára, a fenntarthatóságra kiemelt figyelmet fordít.
- Példamutató igényességgel és felelősséggel törekszik az oktató-nevelő munkája során a közösségépítésre, illetve a családi élet, az értékek, a tisztelet megerősítésére.

- A testnevelésórán és a szabadidős tevékenységek során is olyan egyéni és közösségi értékeket, érdekeket és szükségleteket erősít meg, melyben hangsúlyos szerepet kap az inklúzió, a demokratikus gondolkodás, az állampolgári nevelés, a tolerancia és az együttműködés.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a testnevelés és a sport korszerű oktatásához tartozó tudományos elméleteket, oktatási stratégiákat és modelleket, a gyakorlatokat és a módszertani lehetőségeket.
- Ismeri a testnevelés és egészségfejlesztés terminológiáját, tudományos kapcsolatrendszerét, illetve a férfi és a nő, az életkor és képesség-specifikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az iskolai testnevelés és sport oktatási és képességfejlesztéssel kapcsolatos információforrásait, sporteszközeit és módszereit.

b) képességei

- Képes az érdeklődést fenntartó és fejlesztő komplex tervek, módszerek és gyakorlatok testnevelés órai alkalmazására.
- Képes a testnevelés és sport tudományos és szakmai elméleteinek és összefüggéseinek megértésére, valamint megfelelő gyakorlati alkalmazására.
- Képes korszerű tanuláselméleti és tantervelméleti háttérre épülően fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és azon kívül is.

c) attitűdje

- Jellemzi a tanult mozgáskészlet kreatív használata. Eredeti mozgások, mozgásfolyamatok, játékok alkotása.
- A mozgásos tevékenységek során módszertani felkészültségével a különböző testi-lelki adottságú tanulók számára vonzóvá teszi a testnevelést és az iskolai és iskolán kívüli sportéletet.
- Szakmai – módszertani felkészültségével a mindennapi élet nehézségeinek vállalására, leküzdésére és a versenysportra is felkészít, a testnevelés és sport népszerűsítése és elfogadása érdekében együttműködik a tantestület tagjaival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a testnevelés és egészségfejlesztés kerettantervet, átlátja ezek egymásra épülését és az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a minőségi testnevelés tervezéséhez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanításának ervezésére.
- Képes tanulási-tanítási stratégia meghatározására igazodva a tananyaghoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

- Képes hatékony módszerek, munkaformák, eszközök kiválasztására.
- Képes új, innovatív tartalmak és mozgásformák, infokommunikációs módszerek és eszközök alkalmazására a testnevelésben és sportban.

c) attitűdje

- Elkötelezett felkészültségének folyamatos megújítása, az új és bevált jó gyakorlatok iránt. A Nemzeti alaptanterv testnevelés és egészségfejlesztési tanulási terület, valamint a kerettanterv követelményeinek munkája során történő alkalmazásában.
- Munkáját alapos felkészülés, tervezés és rugalmas megvalósítás jellemzi.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a különböző motiváció-elméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Ismeri a testnevelés és sport, valamint az egészségfejlesztés tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait, a differenciált tanulásszervezés módszertani lehetőségeit a testnevelésben.
- Ismeri a testnevelés és a sport lehetőségeit az egész életen át tartó tanulásra való felkészítésben.

b) képességei

- Képes az eredményes tanulás és képességfejlesztés érdekében a biztonságos, pozitív és motiváló tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a testnevelés órán és a szabadidős sporttevékenységekben a céloknak megfelelő, a differenciálást és a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes a modern technológiákat, sporteszközöket és alkalmazásokat hatékonyan bevonni munkájába.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködést, a nyitottságot, figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit a motiváló, eredményes tanulás és a mozgáshoz fűződő élethosszig tartó pozitív attitűd kialakításában.
- Törekszik tanulási-tanítási stratégiáinak és módszereinek célravezető megválasztására és alkalmazására a testnevelés és sport minden színterén.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a testneveléshez kötődő pedagógiai célok és az eredmények létrejötte között zajló sajátos tanítási-tanulási folyamatot, annak a tanulóra gyakorolt hatását az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Ismeri a testnevelés órai és tanórán kívüli ellenőrzésének és értékelésének pedagógiai folyamatban betöltött szerepét és funkcióit, céljait és szintjeit, módszereit és eljárásait.

- Ismeri a differenciálás elméleti és gyakorlati összefüggéseit, a közösségen belüli egyéni értékelés pedagógiai elveit.
- Ismeri a testnevelés és sporttevékenységek során fejlesztendő kompetenciák ellenőrzésére és értékelésére alkalmas módszereket, eljárásokat.

b) képességei

- Képes a helyzetfeltáró (diagnosztikus), a tanulási-pedagógiai folyamatot fejlesztő-formáló (formatív), valamint a lezáró-minősítő (szummatív) értékelés közötti különbségtételre, azok releváns alkalmazására a tanórai és tanórán kívüli testnevelés és sport gyakorlatában.
- Képes a mozgástanulás során tapasztalt tanulási hibák és akadályok differenciált feltárára, a tanulók fejlesztése érdekében a részfolyamatok értékelésére.
- Képes alkalmazkodni a mozgástanulási-, képességbeli szükségletek változásaihoz, esetenként egyedi értékelési eszközt alkalmazni.

c) attitűdje:

- A tanulók reális önértékelését alakítva segíti az önbecsülés, reális énkép kialakítását.
- Szemlélete fejlettségközpontú, figyelembe veszi a tanulók fejlettségi szintjét, azok közötti különbségeket,
- A tanulók egyéniségét, jellemzőit figyelembe véve, az önmagukhoz mért fejlődést értékeli. Reflektív módszerek segítségével az esélyegyenlőségre törekszik.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a testnevelés órai kommunikáció célját, sajátosságait; a tantárgyi tartalmak oktatásához szükséges szaknyelvet, terminológiát.
- Ismeri a kommunikáció típusait, a verbális, a nem verbális kommunikáció eljárásait, valamint a metakommunikáció összetevőit,
- Ismeri az életkori sajátosságoknak megfelelő kommunikációs szokásokat, eljárásokat,
- Ismeri a testneveléshez, sporthoz, sporttevékenységhez kötődő információs forrásokat.

b) képességei

- Képes a tanulókkal, tanártársaival és a szülőkkel, iskolán kívüli szakemberekkel, a szakterületi képviselőkkel a kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló kapcsolatteremtésre, együttműködési formák kialakítására.
- Képes felismerni és értelmezni kommunikációs nehézségeit (digitalizált oktatás), ezen a téren önmagát fejleszteni.
- Képes a tanulói visszajelzések alapján a tanórai és tanórán kívüli kommunikációs eljárások hatékonyságának növelésére.
- Képes munkájához szükséges szakirodalmak, tudományos háttérű kutatási eredmények értelmezésére, innovatív fejlesztésére, napi munkájába történő beépítésre, képes szakmai szövegek megalkotására.
- Képes szakterületének (érdek)képviselőtére, közérthető, nyílt, pedagógiai tapasztalatai és nézetei közvetítésére más szak- és tudományterületek képviselői előtt, tágabb társadalmi

környezetben érvelni és bemutatni a testnevelés és sport egészségfejlesztő és egészségmegőrző, személyiségfejlesztő hatásmechanizmusát.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben asszertív kommunikációra törekszik.
- Konfliktushelyzetekben a konstruktív megoldásokkal a probléma feltárását tartja szem előtt.
- Nyílt és hiteles kommunikációra képes a különböző szakmai interakciókban, szituációkban.
- Nyitott az innovatív digitális és info-kommunikációs eszközök használatára, azok alkalmazására a testnevelés órai, tanórán kívüli oktatási és pedagógiai folyamataiban.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri saját szakterülete tanításával, pedagógiai tartalmaival, a tanári pályával, előmeneteli rendszerrel, illetve a munkavégzéssel kapcsolatos intézményi, fenntartói és társadalmi elvárásokat, követelményeket, a hatályos jogszabályi rendelkezéseket, előírásokat.

b) képességei

- Képes önszabályozásra, önirányításra, saját oktatói-pedagógiai munkája, tevékenysége reflektív értékelésére.
- Képes tudatos önfejlesztésre, szakmai identitás, hivatástudat kialakítására.
- Képes felelősséget, elkötelezettséget vállalni munkájáért, tanítványai fejlődéséért.
- Képes szakmai együttműködések kezdeményezésére, kooperatív munkavégzésre.
- Képes tudományterülete magas szintű képviselőjére, az abban bekövetkező változások követésére, beépítésére munkájába.

c) attitűdje

- Önálló tevékenységvégzés, problémamegoldó szemlélet jellemzi.
- Egészséges és biztonságos életvitelre törekszik; önmaga és mások (tanítványok) sorsáért felelősséget vállal.
- Konstruktív együttműködés jellemzi a társas interakciókban, közös munkában.
- Képviseli a mindennapi munkájában a testnevelés és sport etikai értékeit.
- Hatáskörében felelősséget vállal a tanulók teljes körű egészségfejlesztéséért.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek aránya:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) A testnevelő tanárszak gyógytestnevelő tanárszak kivételével társított tanárképzésben 99 kredit:

- szakmai alapozó ismeretek: 14–26 kredit
- mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana: 78–90 kredit.

A szakmai alapozó ismeretek és a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből a minimum kreditszámokat teljesíteni kell. A szakterületi

ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből kell teljesíteni.

b) A testnevelő tanár szakképzettség gyógytestnevelő tanár szakképzettséggel társított tanárképzésben 120 kredit:

- szakmai alapozó ismeretek: 30–50 kredit
- mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana: 90–110 kredit.

A szakmai alapozó ismeretek és a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből a minimum kreditszámokat teljesíteni kell. A szakterületi ismeretek gyógytestnevelő tanárszakon, illetve a gyógytestnevelő tanár tanárszak testnevelő tanár tanárszakon történő beszámítására a tanárképzés (testnevelő tanár-gyógytestnevelő tanár kétszakos képzés) ajánlott tanterve szerint kerül sor.

Szakmai alapozó ismeretek ismeretkörei:

- medicinális ismeretek,
- egészségtudományi ismeretek,
- sporttudományi és sportelméleti ismeretek.

Mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana

- A sporttudomány, a nevelés- és egészségtudomány fogalmi és interdiszciplináris rendszere, kapcsolódási pontjai, folyamatai és hatásrendszere.
- A testnevelés és a sport oktatási, nevelési és egészségfejlesztési területei:
- pszichomotoros képességek és fittség fejlesztése,
- motoros készségek kialakítása,
- sportok (sportágak), egyéni és csapatsportok mozgásos anyaga
- mozgásos programok és tevékenységek,
- versenyek, versenyrendszerek,
- sportjátékok alapjai,
- játékok (testnevelés és népi játékok),
- táborok (turisztika tábor, sítábor, vízitábor)
- önvédelmi és küzdősportok,
- felzárkóztatás és tehetséggondozás,
- preventív és egészséges életmód szokásrendszerének megalapozására irányuló egyéni és közösségi nevelés,
- a gyógytestnevelés elmélete, mozgásanyaga és gyakorlata,
- egészségtudatos és fizikailag aktív életvitelhez szükséges erkölcsi és akaratú tényezők megerősítése,
- életkornak, képességnek, érdeklődésnek megfelelő és sikerorientált individuális és közösségi fejlesztés.
- A változatosság, a következetesség, az egymásra épülés és az élménydús tapasztalatok szerzésének követelményei, lehetőségei, módszerei a testnevelés, a sport oktatási, nevelési és egészségfejlesztési feladataiban.

- Az iskolai, az iskolán kívüli, illetve a korosztály képességének és érdeklődésének megfelelő célirányos tervező, szervező, vezető és elemző tevékenységhez szükséges ismeretek, képességek az alábbi tevékenységekben:
- testnevelés órán, szabadidő-, diák- és versenysport-foglalkozásokon,
- preventív mozgásprogramokon, melyben kiemelt szerepet kap az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés, illetve a biomechanikailag helyes testtartás kialakítása,
- felzárkóztató és tehetséggondozó programokon,
- iskolai és az iskolán kívüli versenyrendszerekben versenyrendezői, versenybírói és játékvezetői feladatokban,
- szakképzettségüknek megfelelő feladatok ellátásában és sportszolgáltatásban (sportigazgatási szerveknél, sportszervezetekben, edzőtermekben és sportcentrumokban, testnevelési és sporttanfolyamokban, sporttáborok és turisztikai programok keretein belül), továbbá
- a testnevelés és sport folyamatainak és eredményeinek tudományos megismerésében és ezek gyakorlati alkalmazásában.
- A sport által történő személyiségfejlesztés, egyéni bánásmód, a közösségépítés ismereti és alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában és a tanuló fejlődésének támogatásában.
- Az egészségtudatos aktív szokásrendszer, életmód és életforma kialakítását, fejlesztését és élethosszig tartó fenntarthatóságát biztosító pozitív szemléletmód és tudás kialakításának ismeretei és azok átadása, közvetítése.
- Az ember és társadalmi, kulturális közösségei és természeti környezete harmonikus egyensúlyára figyelmet fordító tudatos és felelősségteljes magatartás kialakítása.

Szakterületi ismeretkörök:

- mozgásos alapismeretek (gimnasztika, motoros képességfejlesztés);
- sportjátékok (különösen kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda);
- egyéni sportágak [atlétika, torna, úszás, küzdősportok (különösen birkózás, dzsúdó, karate) zenés-táncos mozgásformák (ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik)];
- természetben és alternatív környezetben űzhető sportok (így lovaglás, tájékozódási futás, korcsolya, falmászás, gördülő sportok);
- élmény- és újszerű sportágak (így ütős sportok, floorball, frizbi, vízisportok, teqball, softball, strandsportágak);
- integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások;
- játékvezetői, illetve versenybírói ismeretek és tapasztalat;
- sportszakmai gyakorlat (egy választott sportág edzéseinek rendszeres látogatása);
- terepgyakorlatok [turisztika, sí-, vízi tábor, valamint egyéb táborok (kerékpár-, rekreáció tábor)];
- az iskolai és iskolán kívüli sportszervezetek működtetése, sportköri foglalkozások szervezése, diáksportversenyek rendezése;
- felsőoktatásban megjelenő mozgásprogramok szervezése;

- a motoros képességek fejlesztésének elmélete és módszertana az egyes korcsoportok sajátosságainak figyelembevételével; a kondicionális és koordinációs képességek mérése és elemzése;
- a különböző korcsoportok mozgásigénye, eltérő terhelhetősége és érdeklődése; mozgásos programok összeállítása;
- szellemi sportágak szabályainak és a stratégiai-taktikai gondolkodás alapjainak ismerete;
- sportteljesítmény-elemzés módszereinek és korszerű technológiáinak használata;
- innovatív sporttudományi ismeretek elsajátítása, alkalmazása (sportdietetika);
- választott sportágban korosztályos edzésprogramok ismerete;
- a szabadidő egészségfejlesztő hatású eltöltésével, életmód-tanácsadással kapcsolatos alapismeretek megszerzése.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A testnevelő tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

Életkor- és képességspecifikus

- testnevelés tanításának elmélete, gyakorlata és módszertana;
- pszichomotoros tanítás-tanulás modelljei, stratégiái, sajátosságai a tanórai és a tanórán kívüli testnevelésben és sportban;
- sportágak, játékok és különböző mozgásos tevékenységek oktatásmódszertana;
- pszichomotoros, kognitív, affektív és szociális tanulás együttes és tudatos alkalmazása a testnevelésben és sportban;
- a motoros képességfejlesztés, fittség és versenyzés módszertana;
- az egész életen át tartó fizikai aktivitás iránti elkötelezettség és szokásrendszer kialakításának módszertana;
- a felzárkóztatás és a tehetséggondozás módszertana;
- az integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások módszertana;
- sport- és szabadidős táborok módszertana.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit

c) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.

34. TÖRTÉNELEMTANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles történelemtanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of History

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a történelem tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A történelemtanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a történelem tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális, az önálló történelmi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a történelem tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel és jelentőségével.

b) képességei

- Képes a történelem tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására és használatára.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a történelem tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket, és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Elkötelezett a tanulóknak a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanítása során megvalósuló személyiségfejlesztése iránt.
- Felismeri a tanulók problémáit, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.
- Ismeri a társadalmi fejlődés szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, ezen kérdéseket történetiségükben tudja szemlélni.
- Ismeri a különböző szociokulturális háttérű tanulói csoportok oktatásának módszereit.
- Segíteni tudja a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Képes oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített történeti és állampolgári ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és az objektív önképének kialakulását.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- A konfliktusok hatékony kezelése érdekében oktatását úgy képes megtervezni, hogy a történeti és állampolgári szaktudás segítse a tanulókat abban, hogy kialakuljon bennük a

közösség iránti elkötelezettség, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás, a helyi, nemzeti, nemzetiségi és egyetemes emberi értékek elfogadása.

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a történeti-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi tanulást támogató, nyitott légkör megteremtéséhez.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, odafigyel az egyéni bánásmódot igénylő tanulókra.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknban.
- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknban. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, vallási közösségek iránti tolerancia kialakítását. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben meghatározott ismeretanyagához szükséges korszerű ismeretekkel.
- Ismeri a magyar és az európai történelem történelmi korszakait.
- Ismeri a magyar és európai identitás szakterületileg legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit, kontextusait, valamint legalább egy Európán kívüli kultúra legfontosabb vonásait.
- Ismeri a magyar és az egyetemes/világtörténelem kölcsönhatásait.
- Ismeri a történettudomány alapvető szakkifejezéseit.
- Ismeri a történelemtudomány speciális forrásait és alapvető kutatási, valamint interpretációs módszereit.
- Ismeri a történelem és állampolgári ismeretek tanításának korszerű munkaformáit és eszközeit, az infokommunikációs technológia felhasználásának lehetőségeit.
- Ismeri a mai magyar állam intézményeit, a választási rendszert, az alapvető állampolgári kötelességeket és jogokat, a közösségi együttélés normáit.
- Ismeri a latin nyelv alapjait

- A tágan értelmezett történettudomány legalább egy részterületén elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Képes a történelem diszciplína területén folytatott önálló ismeretszerzésre, a történeti szakirodalom és a történeti források értelmezésére, elemzésére, interpretációjára továbbá a legújabb kutatási eredmények nyomon követésére és felhasználására.
- Képes, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes saját történelmi narratíva kialakítására, illetve a reflexív, tudatos formálására.
- Képes az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerésére.
- Képes az adott szempontból lényeges és lényegtelen jelenségek megkülönböztetésére, az oksági viszonyok, az okok és következmények rendszerében való eligazodásra, a döntési lehetőségek, az indítékok, az egyén, valamint a csoport történelemformáló szerepének felismerésére.
- Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk világában.

c) attitűdje

- Elismeri a magyar és európai identitás, a magyar és az európai kultúra értékeit.
- Felismeri és elfogadja a demokrácia értékeit, az aktív állampolgárság jelentőségét.
- Tiszteli a személyiségi és az emberi jogokat.
- Törekszik történeti tudásának folyamatos fejlesztésére.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a történelem tantárgy, valamint a történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület tanításának céljait, a tantárgy tanításának meghatározó dokumentumait: a Nemzeti alaptantervet, a kerettanterveket és a vizsgakövetelményeket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az érték közvetítés összefüggéseit.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására.
- Ismeri a tudományos kutatás módszereit, segédeszközeit; ismeri a forráselemzés és forráskritika szabályait és a pedagógiai folyamat tervezésekor támaszkodik ezekre.

b) képességei

- Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv).

- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhöz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.
- Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a múltra és a jelenre vonatkozó tudás összekapcsolására a társadalmi, az állampolgári és a gazdasági ismeretek területén.
- Képes a történelem tantárgy keretein belül az érettségi feladatok összeállítására, értékelésére.

c) attitűdje

- Munkájában fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Korszerű tudással rendelkezik a történeti megismerés, a forráskritika, a történeti információ elemzésére épülő analitikus és szintetizáló gondolkodás kompetenciái fejlesztésének módszerei terén.
- Ismeri a szaktárgy tanításának és tanulásának tanórai lehetőségeit és színtereit, valamint azok tanórán és iskolán kívüli felhasználási lehetőségeit.
- Tisztában van a közgyűjteményi ismeretekkel, és tájékozott a levéltárpedagógia és a múzeumpedagógia kérdéseiben, ismeri a levéltárak és múzeumok kínálta lehetőségeket a tantermen kívüli, a helytörténeti, nemzeti történeti és egyetemes történeti témák oktatásában.

b) képességei

- Képes a történeti problémák jobb megértését és feldolgozását, a forráselemzés és forráskritika képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes az élményközpontú történelemoktatásra, a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére, valamint a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy oktatása során használható online felületek kiválasztására és bemutatására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, tanulói szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő történelemtanulási és történelemtanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Járatos a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés elemeiben, korszerű módszereiben, gyakorlatában.
- Ismeri az értékelési folyamat differenciálási lehetőségeit.
- Tisztában van a tanítási-tanulási folyamat különböző szakaszaiban alkalmazható értékelési módszerekkel.
- A formatív értékeléshez kapcsolódóan ismeri a történelem tantárgy tanulási eredményeinek, valamint az ezek teljesítéséhez kapcsolódó kritériumoknak a tanár és a diák által történő azonosításának módjait.
- Értékelése a mérésmethodológiai követelményeken alapul.
- Tisztában van a megfelelő kompetenciaszintekkel, s ezek alapján végzi a diákok értékelését figyelembe véve a történelemhez kapcsolódó matematikai és szövegértési készségeket, a logikus gondolkodás adott évfolyamon elvárható szintjét.
- Ismeri a történelmi ismeretszerzés és forráshasználat, a tájékozódás időben és térben, a szaktárgyi kommunikáció és a történelmi gondolkodás fejlesztési területeihez kapcsolódó tanulási eredmények mérésének lehetőségeit.

b) képességei

- Képes az értékelés során figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- Szaktanári, pedagógiai tevékenységében képes összhangot teremteni a történelem tantárgy Nemzeti alaptantervben és kerettantervben megfogalmazott tanulási céljai és saját értékelő tevékenysége között.
- Képes világos, egyszerű, adekvát terminológia használatával a tanulási eredmény írás- és szóbeli értékelésére, a konkrét és érthető cselekvés megfogalmazására.
- Képes a hatékony módon és időben megvalósuló érthető és gyakori visszajelzésre, valamint a diákok bevonására a saját tanulásukkal kapcsolatos kérdésekbe.
- Képes a mérés-értékelésben releváns teszt- és esszéfeladatokat készíteni.

- Képes fejlesztő, segítő, javító értékelő munkát végezni.
- Képes a történelem érettségi követelményekhez tartozó kompetenciák és témakörök az érettségi írás- és szóbeli részein megjelenő értékelési szempontjait alkalmazni.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a történelmi tudás, a történelmi ismeretek megszerzésének, feldolgozásának sajátosságait, a történelem jellemző forrásfajtaíait, elsajátítja a történelmi források és a tudományos feldolgozások, módszerek közötti különbségtételt.
- Jól tájékozódik a történelemtanításhoz kapcsolódó könyvtári és múzeumi gyűjteményekben, ezek internetes megjelenéseiben, digitális adatbázisaiban, körültekintően használja a történelmi ismeretek megszerzéséhez, a történelem oktatásához szükséges egyéb adatbázisokat, információs forrásokat, kommunikációs csatornákat.
- Ismeri a média társadalmi hatásait, eligazodik a média különböző jelenségei által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk, valamint kulturális tudástartalmak világában.
- Ismeri a történelem tér- és idődimenzióinak jellemző változásait.
- Ismeri az egyes történelmi korszakokra jellemző társadalmi kommunikációs sajátosságokat.
- Felkészült a történelemtudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a történelmi szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek elemzésére, a történelem legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.

b) képességei

- Képes a történelmi tárgyú hagyományos és mediális tudományos igényű ismeretterjesztés, a tudományos publikáció és a tudománytalan közlések, jelenségek megkülönböztetésére.
- Képes a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a tudományos ismeretterjesztésben való részvételre.
- Képes a legkülönbözőbb történelmi források mérlegelő elemzésére, interpretálására, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a történelmi gondolkodásra, a társadalmi jelenségek történelmi kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek értékelési szempontjainak világos meghatározására, a lényeges, illetve lényegtelen jelenségek megadott szempontok szerinti szétválasztására, történelmi jelenségek eltérő nézőpontok szerinti értelmezésének összehasonlító elemzésére.
- Képes saját történelmi nézőpont és narratíva, interpretáció kialakítására és formálására, valamint ezeknek a szakmai kommunikációs térben való megjelenítésére.

c) attitűdje

- Elismeri a magyar és európai identitás, a magyar és az európai kultúra, valamint az Európán kívüli világ kulturális és társadalmi értékeit.

- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajáttól eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek elismerésében.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.
- Felkészült a demokrácia értékeinek elfogadására, a személyiségi és az emberi jogok tiszteletben tartására, az aktív állampolgárság jelentőségének felismerésére és elfogadására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítéseket és pedagógiai módszereket.
- Meg tudja fogalmazni a történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek értékelési szempontjait.
- Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk világában.
- Ismeri a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi kritériumokat.

b) képességei

- Képes a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések és pedagógiai metódusok közül felelősséggel kiválasztani és összeállítani a tantárgy oktatásának középpontjában álló kompetenciák fejlesztéséhez, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Képes tudásának menedzselésére, a folyamatos megújulásra.
- Képes nagy fokú önállósággal, a diákok korosztályos sajátosságait, szociokulturális háttérét figyelembe véve kiválasztani az adott történelmi probléma felvetéséhez, feldolgozásához alkalmazott eszközöket
- Önállóan képes kiválasztani azokat az eszközöket, kérdéseket, problémákat, amelyek feldolgozásán, szimulációján keresztül nem csupán a diákok demokratikus gondolkodása, de a vita és a saját narratíva kialakítása iránti igénye is fejlődik.
- Képes történelmi források önálló elemzésére, értelmezésére, feldolgozására, interpretációjára, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, történelmi fogalmak szakszerű használatára, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a történelmi tárgyú ismeretterjesztés, a tudományos publikáció és a tudománytalan közlések megkülönböztetésére, önálló, szakmailag megalapozott vélemény kialakítására.
- Nagy fokú autonómiára képes az adott szempontból a lényeges, illetve lényegtelen jelenségek megkülönböztetésében, az oksági viszonyok, az okok és következmények rendszerében való eligazodásban, a döntési lehetőségek, az indítékok, az egyén és a csoport történelemformáló szerepének felismerésében.

c) attitűdje

- Nyitott a történettudomány aktuális eredményeinek és a történelemtanítás módszertani újításainak adaptálására.

- A végzett tanár megfelelő mértékű önállósággal rendelkezik a történettudomány által felvetett speciális kérdések, megközelítések, szakmai nézetek képviselésében.
- Törekszik arra, hogy oktatói munkájába az ismeretszerzés iskolán kívüli színtereinek (szűkebb és tágabb közösség, közgyűjtemények, kulturális intézmények) minél szélesebb skáláját bevonja.
- Elkötelezett a szakmai fejlődésben, az önreflexió mellett folyamatos önművelésre is törekszik.
- Tanári munkája során folyamatosan szem előtt tartja a történelem tanulásának klasszikus értelemben vett, műveltséget gyarapító célja mellett a problémamegoldó készség fejlesztésének fontosságát.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99–107 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 12–16 kredit

- bevezetés a történettudományba;
- közgyűjteményi alapismeretek;
- történeti demográfiai alapismeretek;
- történeti segédtudományok;
- forrásismeret: az egyes korszakokhoz és forrástípusokhoz kapcsolódó segédtudományi ismeretek, a források elemzése és feldolgozása;
- a latin nyelv alapjai.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 87–91 kredit

- áttekintő, horizontális igényű, szintetizáló, tudományosan megalapozott ismeretek az egyetemes és a magyar történelem nagy korszakainak (ókor, középkor, koraújkor, újkor, jelenkor), Európa és az Európán kívüli világ politikatörténetéről, társadalomtörténetéről, művelődéstörténetéről, gazdaságtörténetéről, lefedve a Nemzeti alaptanterv témaköreit;
- történeti földrajz;
- a magyarság és a Kárpát-medence népeinek története napjainkig;
- történeti ökológia;
- egyház- és vallástörténet;
- helytörténet;
- életmód- és művelődéstörténet;
- hadtörténet;
- állampolgári ismeretek;
- a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő ismeretek;

- a Nemzeti alaptantervre épülő kerettantervek szerinti történelem és állampolgári ismeretek tantárgyak szerkezetének, tartalmának, a tantárgyak oktatási, fejlesztési céljainak ismerete, alkalmazási lehetőségek a megfelelő korosztályban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok feljánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A történelemtanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- a történelem tantárgy középszintű érettségi vizsga vizsgakövetelményeinek és vizsgaleírásának ismerete;
- a történelemtanítás céljainak, feladatainak, a társadalomban betöltött szerepének ismerete;
- a történelemtanítás története;
- a történelemtanítás tanórai és tanórán kívüli lehetőségei, módszerei;
- korszerű infokommunikációs technikák ismerete és alkalmazási lehetőségeik a tantárgy-pedagógiában;
- a távoktatás módszertana;
- az e-learning oktatási környezet ismerete;
- a külső és a belső koncentráció lehetőségeinek ismerete;
- a történelemtanítás jogszabályi hátterének ismerete (Nemzeti alaptanterv, kerettantervek);
- a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és a középszintű vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciák, azok fejlesztésének és mérésének módszerei és eszközei.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

35. UKRÁN ÉS NEMZETISÉGI UKRÁN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ukrainian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az ukrán nyelv és az ukrán nyelv és irodalom, ukrán népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelem bevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az ukrán nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes az ukrán nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizésére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre ukrán nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, és a kerettantervek szerinti ukrán szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók ukrán nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása:

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Ukrajna ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi ukrán nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv, stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: ukrán irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-ukrán irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi ukránok nyelvhasználatára (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi ukránok irodalma, a magyarországi ukrán nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanárának sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készség-fejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi nyelv, a kerettanterv ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

36. VIZUÁLISKULTÚRA-TANÁR

Tanító- és Óvóképző Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles vizuáliskultúra-tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Visual Arts

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a vizuális kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A vizuáliskultúra-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a személyiségfejlesztés alapvető elméleteit, stratégiáit. Pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretekkel rendelkezik a személyiség összetevőiről, fejlődéséről, a vizuális művészet személyiségfejlesztő hatásairól.
- Ismeri a vizuális alkotó és befogadó képességek fejlődését, ami alapján az "alkotva befogadás" tantárgypedagógiai elvét érvényesíti a tanulók személyre szabott, differenciáló szemléletű fejlesztésében.
- Ismeri a látvány érzelmeket keltő, az érzelmi intelligencia fejlesztésében betöltött szerepét.
- Ismeri a kreativitás jelentőségét és fejlesztési lehetőségeit a vizuális alkotó tevékenységekben.
- Ismeri a gyermek- és az élményközpontú nevelés és oktatás lehetőségeit; tudja értelmezni a vizuális művészetek és a vizuális műveltség segítségével fejleszthető kompetenciákat, és ismeri fejlesztésük módszereit.
- Ismeri a környezettudatosság és a kulturálódásra igényes életforma kialakításának feltételeit és az iskolában kialakítandó lehetőségeit.
- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat.

- Ismeri a pedagógiai folyamatok hatását a tanulók személyiségfejlődésére, és a tanulók értékelésébe, tanulói alkotásaik, munkáik elemzésében ezeket az ismereteit gyakorlatban felhasználja.
- Tisztában van tantárgya által fejlesztett készségek (finom motorikus mozgások, térlátás, színlátás, egy feladatra többféle problémamegoldás) a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel, melyek számos más szakmai területen is kiemelt jelentőséggel bírnak.
- Ismeri a mindennapok részeként a látvány, az alkotás-befogadás érzelmeket keltő, az érzelmi intelligencia, valamint a szociális kompetenciák fejlesztésében betöltött szerepét.
- Ismeri a vizuális művészetet mint az emberi megismerés és kifejezés egyik módját.

b) képességei

- Képes a tanulók egyéni adottságait, tulajdonságait és szükségleteit figyelembe véve az egyéni tevékenység differenciálására és a játékos, élményeket nyújtó, az alkotást és aktív tanulást támogató konstruktív fejlesztésre.
- Tanári gyakorlatában képes a vizuális művészetek területein fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni.
- Képes a vizualitásnak az önismeretben, identitás kialakításában, az önkifejezésben betöltött szerepének megértésére.
- Képes változatos képalkotási technikákkal a tanulókat megismertetni (szabadkézi rajz, festés, mintázás, szerkesztés, számítógépes képalkotás).
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek kiválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, vagy éppen a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának, képességeinek és kreativitásának folyamatos fejlesztését.
- Látja a vizuális kultúra művészetén kívül, a hétköznapi életben betöltött szerepét.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, a kreativitásukat és az esztétikai ízlésük fejlesztését mind a képzőművészeti tevékenységekben, mind a hétköznapi vizuális kultúrája területén.
- Segíti a kortárs vizuális kultúra iránti nyitottságot az "alkotva befogadás" elve alapján tervezett feladatokban

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. A vizuális kultúra sajátos lehetőségeivel fejleszti a tanulók személyiségét, érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Törekszik arra, hogy a tanulók a vizuális művészeti tevékenységeket élményként éljék meg.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a nemzeti az európai és az egyetemes emberi kultúra alapjait.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, felismeri az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró, különösen a vizuális kultúra sajátos tevékenységrendszerében adott módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Képes a konfliktusok felismerésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások, veszélyhelyzetek megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál. Törekszik példát nyújtani és úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a vizuális kultúra tantárgy szakmai alapjait, birtokában van a vizuális kultúra tantárgy Nemzeti alaptanterv által megjelölt részterületeinek: a képzőművészet, a vizuális kommu-

nikáció és a tárgy- és környezetkultúra fontosabb ismereteinek, illetve gyakorlott az egyes részterületekre jellemző tevékenységekben.

- Érti és ismeri az emberi környezet működését, képes értékelni az emberi környezet fontosságát a fenntarthatóság, a felelősségvállalás és az esztétikum szempontjából.
- Ismeri a magyar, az európai és az egyetem művészettörténet alapjait.
- Ismeri a Nemzeti alaptantervhez kapcsolódó kerettantervekben megjelenő magyar néprajzi tartalmakat: a magyar népművészet, a népi tárgykultúra, építészet, környezetkultúra tájegységekre jellemző megvalósulásait, és ezeknek a magyar művészettörténet egy-egy korszakára gyakorolt hatását.
- Ismeri a vizuális kultúra ismeretelméleti alapjait, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát.
- Ismeri a vizuális kultúra gyakorlata által fejlesztett képességek más szakterületen való hasznosíthatóságát, és érti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciák szaktárgyban rejlő fejlesztési lehetőségeit.
- Ismeri a vizuális képességek rendszerét, fejlődését, a fejlesztés lehetőségeit, módjait.
- Ismeri és a gyakorlatba ültetve alkalmazza a konkrét és fogalmi gondolkodás és a cselekvés kapcsolatát, a vizuális megismerés és befogadás, az alkotás folyamatát
- Ismeri a szaktárgy tanterveit, a bennük megfogalmazott tanulási eredményeket, fejlesztési feladatokat és ismereteket, a tantárgy vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját.
- Ismeri a vizuális kultúra tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tanári segédkönyveket, digitális és nyomtatott tananyagokat, anyagokat és tanulási eszközöket, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások adekvát alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések felismerésére.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes az alkotó információhasználatra, akár csak a hétköznapi vizuális kulturális jelenségek értelmezésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.

- A vizuális kultúra és a képesség- és a kreativitásfejlesztés egészének nézőpontjából ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét, melyben kiemelet szerep jut a vizuális művészeteknek.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettantervet, a tantárgy tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az érték közvetítés jelentőségét és összefüggéseit.

b) képességei

- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a vizuális kultúra tanulása-tanítása során felhasználható segédanyagokat, tankönyveket, taneszközöket használni, a hétköznapok vizualitását értelmezni és elemezni.
- Képes a vizuális képalkotás hagyományos és újabb anyagait és eszközeit megfelelő módon használni és a nem hagyományos anyagokat is felhasználni műalkotás készítésének motíválására

c) attitűdje

- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Nyitottság a vizuális kultúra új jelenségei, tendenciái iránt, fogékonysága szokatlan anyagok alkotás céljára való felhasználására.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, az aktív tanulás, projektben szervezett tanulás módszertanában, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére.
- Képes a hagyományos és az információ- és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van a vizuális kultúra alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályaival.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás és a fejlődés szempontjait, képes a segítő értékelés alkalmazására, illetve képes az adott szaktárgyi tartalomhoz leginkább illeszkedő értékelés mód alkalmazására

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató, fejlesztő és a tanulói alkotói munkát serkentő értékelés mellett.
- Törekszik az általános és kiemelten a vizuális nevelés, a vizuális művészeti nevelés, oktatás és képzés hazai és nemzetközi értékelési trendjeinek alapos megismerésére, értelmezésére.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Érti és alkalmazza a látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepét a kommunikációban.

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a vizuális művészetek és kultúra területéhez és tanári hivatásához kötődő forrásokkal, folyóiratokkal, kiadványokkal, kiállításokkal, eseményekkel és szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és vizuális művészeti szakirodalomban, képes értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Képes a saját szakmai és pedagógiai teljesítményét és diákjainak teljesítményét mások felé is kommunikálni.

c) attitűdje

- A művészetpedagógiai kommunikációjában egyaránt együttműködő és nyitott a szakmai párbeszédre, akár a vitákra is.
- Kommunikációja asszertív és segítő, reflektív.
- Törekszik a magas minőségű verbális és vizuális kommunikációra.
- Nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Reflektív módon törekszik szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész a folyamatos szakmai, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Tisztában van a tanári kettős szerepelvárással, pedagógiai tevékenységének társadalmi beágyazottságával és az ebben játszott személyes felelősségével.
- Ismeri az emberi környezet, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát.
- Érti a művészet és társadalom kapcsolatát, a művészet társadalmi meghatározottságát, szerepét a társadalomban.

b) képességei

- Képes szaktárgyi ismereteinek és művészeti tevékenységének párhuzamos és folyamatos fejlesztésére.
- Érzékenyen reagál szakterületének problémafelvetéseire és megoldásaira.
- Képes az autonóm döntésekre. Felelősséggel viseltetik a tanítványai és a környezete iránt.

c) attitűdje

- Szakmai és pedagógiai hozzáállásában a nyitottság, a megújulásra való szándék, a kíváncsiság és reflektív viszony jellemzi.

- Az tanári oktatói-nevelői munkához való hozzáállását az önállóság, a kezdeményezőkézség és a művészi aktivitás jellemzi, és a diákjait is erre neveli.
- A környezettudatosság jellemzi, melyet a művészeti eszközökkel is megpróbál megvalósítani.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatói szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. A szakmai alapozó és szakterületi szakmai ismeretekből legalább 90 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 18–22 kredit

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretei: 52–62 kredit

c) Kötelezően választható ismeretek: legfeljebb 15 kredit

- Az egyetemes (európai, kitekintéssel az Európán kívüli kultúrákra) és magyar művészet története és a műértelmezés módszerei.
- A művészet és társadalom kapcsolata, a művészet társadalmi meghatározottsága, szerepe a társadalomban. A szociológia, a néprajz és a kulturális antropológia vizsgálati módszereinek megismerése.
- A művészi tehetség, az alkotóképesség, a műalkotások befogadásának elmélete, a műélmény.
- Kortárs művészet tendenciái, problémafelvetései.
- Magyar néprajzi tartalmak a kapcsolódó kerettantervekben. Életmód, tárgykultúra, díszítőművészet a magyar tájegységeken. A népi kultúra egysége, tantárgyi kapcsolatok lehetőségei más tantárgyak kerettantervi előírásaival.
- A vizuális kommunikáció elmélete és megjelenése a mindennapi gyakorlatban.
- A szín tudományos megközelítése, színelméletek. A szín a művészetben, a környezettervezésben, a kommunikációban és a mindennapi életben.
- Az emberi test felépítésének megismerése és ábrázolása (művészeti anatómia), emberábrázolás.
- A tér, a tömeg, a felület megismerése és vizuális megjelenítése szabadkézi rajzzal, egy tónussal, vonallal, színnel (tanulmányrajz, festés), makettezés, építés-tervezés több léptékben, az épített környezet ismerete.
- Ábrázolási technikák megismerése: szabadkézi rajz, festés, mintázás és egyéb plasztikai, formai megjelenések, szerkesztés, fotográfia, fotómanipuláció, digitális képalkotás mozgókép, közösségi médiatartalmak szerkesztése, performatív jellegű megnyilvánulások.
- Festészeti tradíciók és technikák ismerete, festőeszközök használata, színes képalkotás, kompozíció, dinamika, fény-árnyék, ritmus. A különböző klasszikus műfajok megjelenítése,

valamint absztrakt, nonfiguratív kompozíció látvány után és szabad alkotással. Belső tartalmak kifejezése, kortárs tendenciák ismerete.

- Az autonóm és alkalmazott grafikai műfajok és eszközök
- Plasztikai technikák és kifejezőeszközök használata, tömegformálás, kompozíció, ritmus, a klasszikus és a nem konvencionális anyagok alkalmazása.
- Kiadvány grafikai tervének elkészítése kézzel vagy számítógéppel, és a grafikai tervezés módszerének megismerése.
- Tárgytervezés és a tervezési technikák, anyagismerettel összefüggésben.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A vizuáliskultúra-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A vizuális alkotás-befogadás, a vizuális kommunikáció és a tárgy-és környezetkultúra tanításának módszertana, elméleti tudnivalói, valamint gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképesség, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.
- Sikeres alternatív szakpedagógiai utak és módszerek. A performatív vizuális nevelés módszereinek megismerése. Dizájn alapú pedagógia és a STEAM (tudomány-technika-művészetek integrációja) tanterv-szervezési modell ismerete. Komplex alapprogram.
- Tanítási-tanulási módszerek és stratégiák: projekt, felfedezéssel, differenciálás.
- Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális és online munkaformák.
- A tanítás-tanulás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat, feladat.
- Szemléltetés.
- Mérés-értékelés iránya: a tudás, a diák, a diákcsoport, a tanár, az iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás. Mérés.
- Taneszközök, számítógép, vetítők, ppt, online platformok.
- Iskolai egyéni és csoportos gyakorlatok (hospitálás, tervezés, tanítás, mentorálás).

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit

c) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.